

MESTARIN SANOMA

KIRJOITTANUT

J. R. HANNULA

M E S T A R I N S A N O M A

MESTARIN SANOMA

KIRJOITTANUT
J. R. HANNULA

TAMPEREELLA 1947
P. E:n KANNATUSLIITTO

SISÄLLYS:

I	Mestareiden sanoma	5
II	Tappamattomuus	18
III	Uskontokysymys	35
IV	Odopus ja valmistus	49
V	Valon synty ja kehitys	65
VI	Pohjolan apostolit	77
VII	Lähetystyo	91
VIII	Sivistyksellinen vuosi	106
IX	Pyhä kolminaisuus	115
X	Tuomio	128

Tampereella 1947.

Tampereen Paperinjalostustehdas ja Kivipaino Oy.

I

MESTAREIDEN SANOMA.

Kysymme: tarvitseeko maailma Mestareiden sanomaa? Eikö maailma tule hyvin toimeen ilman sitäkin? Ja sitäpaitsi: maailman johtavat auktoriteetitthan ovat jo aikoja sitten julistaneet Mestarin sanoman epäkäytännölliseksi.

Katsokaamme. Mitä näemme? Näemme sangen merkillisen näytelmän. Huolimatta loistavasta sivistyksestään, erinomaisesta tekniikastaan, elävät maailman kansat kuitenkin — poikkeuksia lukuunottamatta — melkoisen puutteellista elämää: ruokavarat, vaatteet ja asunnot ovat kiusallisesti säännösteltyjä. Tiedämme myös, mistä tämä puutteellisuus johtuu. Se johtuu tuon epäkäytännölliseksi julistetun Mestarin hylkäämästä mutta maailman auktoriteettien korkealle arvostamasta sodasta.

Sota on merkillinen ilmiö. Monella tavalla merkillinen. Ensiksi voimme todeta yleisessä mielipiteessä esiintyvän näkökannan: kansat eivät halua sotaa. Eräs

oire tähän suuntaan on se, että kansat — en osaa sanoa lienevätkö kaikki kansat — ovat luopuneet sotaministeriöstään. Niillä on nyt vain puolustusministeriönsä. Näinollen sota on — niinkuin sanottu — merkillinen ilmiö. Kansat eivät sitä halua — niin sanotaan —, mutta siitä huolimatta sota heidät yllättää. Sota puhkeaa kuin rut-totauti, tulee kuin itsestään, lupaa kysymättä.

Kuinkahan nyt lienee tämän asian laita? Nim. sen, että kansat eivät halua sotaa. Onko tuo haluttomuus aivan todellista? Vai onko siinä jotain salaperäistä, verhot-tua, kaksimielistä. Katsotaan. Eivätkö runoilijat, kirjailijat yleensä — poikkeuksia lukuunottamatta — ihaile ja lau-tele ylistystä sodan ja sotilaan sankarillisuudelle? Ja eivätkö kansat yleensä ajattele niin, että sodalla vallattu aineellinen omaisuus on melkeinpä kuin oikeudella saa-tua? Ja mitä sanoo tavallinen kouluhistoria? Eivätkö sodat siinä ole muodostaneet kuin saavutuksen ja innoi-tuksen kohokohtia? Ja kristilliset kirkot sitten? Eikö asia ole niin, että ns. kristillisten kirkkojen historia on ollut jokseenkin yhtä verisen sotainen kuin kansojenkin histo-ria.

Näinollen tuo siellä ja täällä esiintyvä lausunto, että kansat eivät halua sotaa, on perin pinnallinen. Sellainen ajatus ei ole vielä vakiintunut, ei ole painunut kylliksi syvälle kansojen tajuntaan. Haluttomuus sotaan on vielä kuin jotain arkaa aavistelua, pintaporeilua. Niinpä kun ns. toista maailmansotaa vielä tilitellään, yritellään ra-kennella rauhaa, niin siitä huolimatta kansat samalla jat-kavat ns. hermosotaa ja uusien aseitten suunnittelua, so-taista varustelua. Niin että tältä kannalta katsoen kan-sojen elämä on merkillisen sekavaa. Kaikista kurjista ko-

kemuksista huolimatta halutaan jatkaa entiseen tapaan. Kirkotkin pitävät kiivaan laiskasti kiinni verisestä sijais-
sovituspöydästä. Ja kun kirkollisen elämänsä elämänsä pohja ja lähtökohta on verisen väkivaltainen, niin onhan
pikemminkin johdonmukaista, että kirkkojen oma elämä
ja niiden vaikutus kansojen elämään on samaa verisen
väkivaltaista laatua.

Edellä sanotusta käy jo ilmeiseksi, että kaikesta huo-
limatta meidän on nyt kuitenkin käännettävä Mestareiden
sanoman puoleen. Heiltä saamme ensiksikin kuulla
sen järkyttävän tiedonannon, että ihmiskunnan elämä sen
oman materialistis-tieteellisen ja kirkollis-taikauskaisen
ja väkivaltaisen sivistyksen ansiosta olisi tuomittu yleis-
seen tuhoutumiseen — ilman noiden epäkäytännöllisiksi
julistettujen olentojen apua. On huomautettu, että maa-
pallo olisi jo aikoja sitten — ihmiskunnan itsekkyyden
ja pahuuden tähden — ollut valmis räjähtämään kosmil-
liseksi tomuksi, ellei Salainen Veljeskunta olisi pitänyt
suojelevaa kättään sen yllä.

Tähän Salaisen Veljeskunnan apuun meidän onkin nyt
kiinnitettävä huomiomme. Selvemmin tämä apu näkyy
siinä, että suurten lähettiensä ja opastajiensa kautta Vel-
jeskunta jatkuvasti yrittää antaa meille neuvoja ja opas-
tusta; oppiaksemme oikein elämään, elämään jumalalli-
sen järjestyksen mukaisesti. Sellaisia avuntuojia ovat
ennenkaikkeaa olleet suurten uskontojen keskushenkilöt.
Viimeisin tällainen suuri apu on teosofis-kristosofinen
sanoma. Sellaisena kuin H. P. Blavatsky alustavasti ja
Pekka Ervast varsinaisesti sen esittivät, on se syväli-
syydessään täydellisin ja esityksessään selväpiirteisin,
mitä ihmiskunta on milloinkaan saanut. Että näin on, ja

miksi näin on, sen toivomme tässäkin tutkielmassamme myöhemmin selviävän. Nyt jo voimme sanoa, että yleensä ihmiselämän pulmat ja ongelmat saavat siinä ratkaisunsa.

Mutta menkäämme eteenpäin.

Luonnollisesti teosofis-kristosofisessakin sanomassa on kaksi puolta: älyllis-filosofinen ja käytännöllis-siveysopillinen. Tutustumme tässä aluksi muutamiin oppeihin, joissa saamme älyllistä selvitystä elämään yleensä. Ensimmäisenä on epäilemättä oppi jälleensyntymisestä. Se perustuu ihmisen kaksinaisuuteen. Muistammehan miten Jeesus Kristuksesta on sanottu, että hän on todellinen ihminen ja todellinen Jumala. Mutta loppujen lopuksi voimme niin sanoa kaikista ihmisistä. Kaikki ihmiset — vaikkakin eri kehitysasteilla — olemme siten kaksinaisia, että meissä on tämä maallinen, alkukehityksessään kuolevainen persoonallisuus, ja sen takana korkeampi minä, taivaallinen ihminen. Ihmisten asema maailmassa on sellainen, että Jumala on luopunut suoranaisesta vallasta tässä tavallisessa elämässä, joten ihmisillä on vapaus toimia oman harkintansa mukaan. Siten ihmisillä on vapaus ajautua harhaan, itsekkyyteen, valheeseen, väkivaltaan. Mutta mikäli he niin tekevät, sikäli heidän on kuolemalla kuoltava. On ensin ruumiillinen kuolema, mutta sitten on tuonelassa sellainen jatkuva kuolema, että meidän on kuoltava pois kaikesta valheesta, raakuudesta ja aistillisuudesta, himoilusta, itsekkyydestä, sodasta ja väkivallasta. Ja siksi erikoisesti ns. kristittyjen elämä tuonelassa, kiirastulessa, on vaikeata. Sillä heidän on kuoltava eli puhdistuttava pois kaikesta siitä opista, dogmatiikasta, joka lähtee verisen karkeasta, väkivaltaa pyhit-

tävästä sijaissovitusopista. Puhdistuminen kiirastulessa on sitä vaikeampaa mitä kiinteämmin ihmiset ovat vajonneet tekopyhyyden peittämään itsekkyyteen. — Mutta tämä loppuu aikanaan. Vainaja saa kokea myös persoonallista taivasta, ihanteittensa esteetöntä toteutumista. Ja sitten tulee persoonallisuuden uinahdus, tavallaan kuolema. Senjälkeen tapahtuu korkeammasta minästä, taivaallisesta ihmisestä, uuden persoonallisuuden puhkeaminen. Se pukeutuu astraaliseen, eetteriseen ja lopulta fyysilliseen muotoon, ja niin alkaa uusi persoonallisuus pieninä lapsena maisessa elämässä.

Tieto jälleensyntymisestä on todella suuri ja määrättyllä tavalla vapauttava valo ihmiselle. Se kykenee vapauttamaan ihmisen kerrassaan kirkon julmasta sijaissovitusopista ja kaikesta siitä johtuneesta dogmatiikasta. — Jälleensyntymisopin pohjalta ja sen valossa ihminen voi edelleen syventyä elämän ja kuoleman ongelmoihin. Niinpä aukeneekin heti eteemme tieto karmasta, vastuunalaisuudesta, syyn ja seurauksen laista. Vaikka Jumala on luopunut suoranaisestä vallasta ihmisten elämässä — siis enemmän kuin esim. eläinten elämässä —, niin Jumalalla on kuitenkin välillinen valta syyn ja seurauksen lakina. Ajatustemme, tunteittemme ja tekojemme seurauksista saamme aina vastata. Vaikka persoonallisuutena synnymme jälleen, niin vastata saamme edellistenkin ruumistustemme toiminnoista, teoista ja laiminlyönneistä.

Niinpä saamme tästä yhden avaimen siihenkin, miksi sota niin yllättäen syöksyy ihmisten elämään. Sekin on tavallaan karmaa siitä, että ihmiset laiminlyövät henkisen elämän, inhimillis-jumalallisen velvollisuutensa — kulut-

taen aikansa itsekkäissä toiveissa, aikeissa ja ahernuksissa. Sillä ihmiselle kuuluu määrätty velvollisuus: pyrkimys taivaallisen Isän täydellisyyteen. Pekka Ervast erittelee tätä velvollisuutta ja sanoo, että tämän nykyisen neljännen luomispäivän ihanteena, tavoitteena, on mestarius, mestarin aste. Niinpä neljäntenä suurena totuuden tietona teosofis-kristosofisessa sanomassa on tieto siitä, että Mestareita, mestariuden saavuttaneita ihmisiä on jo olemassa. On jo olemassa Mestareiden, pienempien ja suurempien Vihittyjen Valkoinen Veljeskunta. Tämä on käytännöllinen näyte ja lupaus siitä, että jokaisen ihmisen tie kulkee jälleensyntymien, itsekasvatuksen ja uhrautuvan, palvelevan henkisen työn kautta kohti ihmisen päämäärää, kohti inhimillis-jumalallista täydellisyyttä. Ja mitä täydellisyys aina ja jatkuvasti on, se selviää pyrkijälle asteettaisesti, kulkiessaan tiellä.

Nyt seuraa kysymys: miksi ei tämä Mestareiden järjestelmä, valaiseva sanoma ole saanut suurempaa vastakaikua ihmiskunnassa? Miksi ihmiset yleensä aivankuin tahallaan sulkevat silmänsä valon ja totuuden sanomalta?

Tämä kysymys on asiallinen. On todellakin hämmästyttävää se itsepäisyys, millä ihmiskunta yleensä sulkee silmänsä totuuden valolta. Siksi yritämme nyt tähän kysymykseen syventyä. — Ensiksikin on luultavaa, että Mestareiden teosofis-kristosofinen sanoma on levinnyt laajemmalle ihmiskunnan tietoisuuteen, kuin mitä ensinäkemältä huomataan. Luultavaa on, että yleensä kirjailijat, taiteilijat, oppineet ja sivistyneet ihmiset ovat tutustuneet ainakin H. P. B:n teosofiseen sanomaan. Onhan hänen kirjojaan käännetty monille kielille. Ainakin monet ovat jopa ihastuneet siitä valaistuksesta, minkä teo-

sofiset opit ovat ihmiselämään antaneet. Mutta sitten huomaamme, että tuo ihastus ei ole jaksanut jäädä pysyväiseksi, ei hedelmää tai korkoa kasvavaksi. Ja miksi ei? Tässä tulemme tekemisiin sen tärkeän asian kanssa, josta Jeesuskin — Uuden Testamentin mukaan — niin ylönsä valittavalla äänellä puhuu. Se on ihmisten välipitämättömyys varsinaisesta tehtävästään. Mutta selettäkäämme. Edellä sanoimme jo, että Mestareiden sanomassa, miinkuin elämässä itsessään, on kaksi puolta: älyllis-filosofinen ja käytännöllis-siveysopillinen. Näin ollen ei riitä, että vastaanotamme vain älyllisen puolen, so. opit jälleensyntymästä, karmasta, täydellisyydestä ja Mestareista. On sulatettava myös käytännöllinen puoli. Muutoin tietopuolinenkin valaistus sammuu. Uuden Testamentin sanoilla: talentit menetetään.

Ja mikä sitten on teosofis-kristosofisen sanoman käytännöllinen puoli? Se on tuo yleensä teosofeille tuttu ohjelma kolmine pykälineen. Ensimmäinen on lupaus ryhtyä muodostamaan yleisen veljeyden ydintä: katsomatta rotuun, uskontoon, sukupuoleen, väriin, yhteiskunnalliseen asemaan tai muuhun sellaiseen seikkaan, joka erottaa ihmisiä toisistaan. Toisessa ohjelmakohdassa luvataan etsiä totuuden ydintä, jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä. Kolmannessa kohdassa luvataan etsiä ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Tämä ohjelma kolmine kohtineen kuuluu oleellisesti teosofis-kristosofiseen sanomaan. Se on oikeastaan kaiken ydin. Juuri siinä olemme tekemisissä ihmeellisen ja salaperäisen asian kanssa. Salaperäisyys on siinä, että

jos me jäämme vain siihen saavutukseen, minkä älyllinen tutustuminen antaa, silloin meidän teosofiamme kuivuu. Siitä tulee — kuvaannollisesti puhuen — kuivettunut viinipuu. Miksi niin? Se on siksi, että elämä on oleellisesti uhria. On uhrauduttava jumalalliselle elämänjärjestykselle. Ellemme sitä tee, joudumme uhrautumaan mammonalle, kuolemalla, sodalle. Niin on käynyt monille, ei vain niille kirjoilijoille, taiteilijoille, oppineille niinkuin oppimattomille, jotka noin kuin syrjästäpäin teosofiaan tutustuvat, vaan myöskin monille niille, jotka jo ovat pitäneet itseään teosofeina. Kun he ovat tulleet uhrin kriittilliseen hetkeen, eivät he olekaan kyenneet uhrautumaan jumalviisaudelle, ja silloin he ovat joutuneet uhrautumaan mammonalle, itsekkyydelle, sodalle.

Mennäksemme tästä eteenpäin, päästäksemme mahdollisimman selvään käsitykseen uhrista ja uhrista on meidän nyt sanottava, että sotauhri on nurinpäinen uhri, irvikuva jumalallisesta uhrista. Voimme senkin asiallisesti esitellä kolmepykäläiseksi. Ensimmäistä eli yleisen veljeyden muodostamisen ohjelmakohtaa vastaavana on sellainen käsitys, että elämä on taistelua. Se on henkilöiden välistä sotaa. Se on luokkien, kansallisuuksien, rotujen, uskontojen välistä sotaa. Rauhan hetket ovat vain kuin tilapäistä lepoa. Varsinainen elämä on sotaa. Sotaa on aina ollut, ja sotaa on aina oleva.

Tämä on mammonallisen viisauden — sanoisimmeko eläimellis-paholaisviisauden — ensimmäinen ohjelma-kohta. Se selittää, että kun jo eläimet, sudet, tiikerit, leijonat ja muut taistellen uhrautuvat pesiensä ja pennujensa puolesta, niin eikö ihminen sitä tekisi? Olisiko ihminen eläintäkin laiskempi ja itsekkäämpi?

Toista teosofista ohjelmakohtaa mammonallisessa viisaudessa edustaa kaikki sotilasharjoitus, sotilaskasvatus ja sotilaskouluutus, kaikkine alempine ja korkeampine sotakouluineen.

Kolmatta teosofista ohjelmakohtaa mammonallisessa viisaudessa vastaa varsinainen sota. Niinkuin teosofiskristosofisen ohjelman kolmannen kohdan toteuttamisessa etsitään ikuiseen elämään vievää tietä, joka kasvat-
taa veljeyden henkeä, samoin mammonallisen ohjelman kolmannen kohdan toteuttamisessa, sodassa, etsitään kuolemaan vievää tietä, joka lisää kärsimystä, kurjuutta ja tuhoa.

Rinnastelkaamme vielä hiukan näitä kahta ohjelmaa, teosofista ja mammonallista.

Ken ryhtyy toteuttamaan teosofisen ohjelman ensimmäistä kohtaa, yleisen veljeyden ytimen muodostamista, hän luopuu siitä käsityksestä, että elämä olisi taistelua. Hän tunnustaa sen ensimmäisen suuren totuuden, että ihmiset, vaikkakin ovat erilaisia luonteeltaan ja kehitykseltään, ovat samaa jumalallista alkuperää, ja sentähden veljiä keskenään. Kaikki he ovat oppilaita elämäntutkimuksessa, ja kaikilla heillä on sama päämäärä: jumalallinen täydellistyminen. Siksi teosofi — jos hän tahtoo olla tosi teosofi — kieltäytyy kaikesta taistelusta, luopuen niistä eduista, joita taistelulla, sodalla, luullaan saavutettavan. Hän rajoittuu seisomaan omilla jaloillaan, siiveillisesti ja taloudellisesti, rinnan niiden ihmisten kanssa, jotka samalla tavalla yrittävät elämään asennoitua.

Tulemme sitten ohjelman toiseen kohtaan. Mammonallisen ohjelman toinen kohta ja senmukainen toiminta ja harjaantuminen on siinä, että tutkitaan sotahistoriaa,

sodan teoriaa ja tekniikkaa. Tässä viisaudessa, tiedossa ja taidossa harjaantuakseen ylläpidetään sota-akatemioita ja muita sotakouluja. Tehdään keksintöjä sotatarkoituksessa, harjoitellaan joukkoja sotatehtäviin, runoillaan ja laulellaan ylistystä sodan kunnialle, maineelle ja sankariudelle. Teosofi — kun hän on ja tahtoo olla teosofi — sensijaan antautuu tutkimuksiin teosofisen ohjelman toisen kohdan mukaisesti. Hän tutkii inhimillis-jumalallista historiaa, syvenyy suurten uskontojen keskushenkilöiden eli Mestareiden alkuperäisiin opetuksiin. Hän tutustuu myös suurten ajattelijain filosofisiin järjestelmiin. Hän tutustuu mystikkojen, maagikkojen, okkultistien kirjoihin ja kirjoituksiin. Siten hän etsii jumalallisen viisauden ydintä.

Täten valmistutaan ohjelman kolmanteen kohtaan, joka on tekojen elämää, varsinaista käytäntöä. Mammollisen ohjelman kolmannen kohdan toiminta on sotaa, so. murhaa, ryöväystä, kavallusta, petosta, kosta ja teilausta. Siitä kaikesta jumalallisen ohjelman tutkija kieltäytyy. Hän kieltäytyy marttyyriuden uhalla, senkin uhalla, että hän siten menettäisi vapautensa, joutuisi vankilaan tai vaikkapa tulisi kokemaan marttyyrikuoleman. Inhimillis-jumalallisen ohjelman kolmannen kohdan mukaisesti hän tutkii luonnon tuntemattomia lakeja ja ihmisen salaisia voimia, so. hän etsii ikuiseseen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ihmisessä veljeyden henkeä. Tässä veljeyden hengen kasvattamisessa hänellä on opapaanaan ja ojennusnuoranaan P. E:n uudelleen järjestämät vuorisaarnan viisi käskyä. Sellaisinaan ne sisällyttävät itseensä Jeesuksen ja Buddhan käskyt, ja P. E. nimittää niitä Taivaallisen Isän viideksi käskyksi.

Sekä mielenkiinnon vuoksi että opiksemme ja ojen-
nukseksemme rinnastamme nyt myös nämä viisi käskyä
mammonallisen ohjelman kolmannen kohdan viiteen joh-
tavaan asteeseen. Ne ovat: kenraaliluokan kolme astet-
ta, neljäntenä sotamarsalkka ja viidentenä kuningas.

Voimme siis sanoa näin. Kun ihminen toteuttaa inhi-
millis-jumalallisen ohjelman kolmannen kohdan ensim-
mäistä käskyä, joka on: älä suutu — joka käsky
sisällyttää itseensä tappamattomuuden käskyn —, sil-
loin hän sivuuttaa ja voittaa mammonallisen ohjelman
kolmannen kohdan ensimmäisen eli kenraalimajurin as-
teen. Olkoon hän maalliselta toimitaan mikä tahansa,
vaikka kadunlakaisija, silloin hän henkisesti sivuuttaa
sen mammonallisen asteen, joka kenraalimajurin maalli-
sessa ammatissa ja elinkeinossa joutuu komentamaan toi-
sia ihmisiä murhaamisen ja hävittämisen työhön.

Kun ihmisyyden oppilas toteuttaa toista käskyä: älä
ajatuksissa siikaa — ole epäpuhtas —
joka käsky sisällyttää itseensä vanhan käskyn: älä tee
aviorikosta —, silloin hän sivuuttaa kenraaliluutnantin
asteen. Hän muodostaa veljeyden ydintä katsomatta su-
kupuoleen. Hän hylkää kateuden ja vallanhimoisen hur-
maamishalun. Hän ei halua komentaa ihmisiä kuin ko-
ristehelttisiä kukkopoikia hyökkäämään toistensa kimp-
puun, jotta kanalaumalla olisi jotain katseltavaa ja ihail-
tavaa. Mieluummin hän ansaitsee maallisen toimeentu-
lonsa vaikkapa muinaisen Paavalin tavalla kutomalla
telttoja.

Seuratessaan kolmatta käskyä: älä vannoo — joka
sisällyttää itseensä vanhan käskyn: älä vanna väärin —,
silloin ihmisyyden oppilas sivuuttaa kenraalin asteen. Mi-

kään lippuvalan antaminen tai ottaminen, mikään sokea tottelevaisuus, ei tule kysymykseenkään.

Asettaessaan elämänkatsomuksensa kulmakiveksi neljannen käskyn: *älä ole paha vastaan* — johon hukkuu vanha koston käsky — silloin ihmisyyden oppilas sivuuttaa sotamarsalkan asteen. Hän on saavuttanut ja sivuuttanut marsalkan sauvan. Samoin hän on sivuuttanut Mestarin käskyistä luopuneiden piispojen sauvan.

Toteuttaessaan viidettä käskyä: *älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä*, silloin ihmisyyden oppilas sivuuttaa maallisesti kruunatun kuninkaan asteen. Määrättyjen kokemusten yhteydessä hän hiljaisessa mielessään ymmärtää: ”— minun kuninkuuteni ei ole tästä maailmasta”. Hänen kuninkuutensa on siinä, että hän ilmentää ainoan kuninkaan, taivaallisen Isän, tahtoa.

Kaikkeen edelläsanoitettuun liittyy vielä eräs ilmiö — joka on oiva näyte siitä, että ihminen on jälleensyntyvä ja kehittyvä olento.

Tarkoitamme sitä, että sekä mammonallisella että jumalallisella puolella tapahtuu eräs yllätys. Niinpä mammonallisella puolella saattaa siellä ja täällä esiintyä ihminen, joka ei ole suonittanut tutkintoja sotakorkeakouluissa, enempää kuin juuri muissakaan kouluissa, mutta joka siitä huolimatta saattaa sivuuttaa kenraalit, marsalkat ja vieläpä kuninkaatkkin, niin että he kaikki liikkuvat hänen asioillaan, tottelevat ja täyttävät hänen määräyksiään. Mutta taas toisella puolen, jumalallisen koulun puolella, saattaa esiintyä ihmisiä sellaisia kuin Buddha, Jeesus, Pekka Ervast, jotka jo toinen toistaan nuorempina osaavat luopua kaikesta, kaikesta persoonalli-

sesta elämästä, niin maailman rikkaudesta kuin kunnia-
sta ja vallasta. He antautuvat tekemään työtä kokonaan
vain toisten ihmisten hyväksi, tekemään työtä vain siten
kuin Jumala, taivaallinen Isä, heitä opastaa ja ohjaa.

Tämä on ilmeinen näyte kehityksen ja jälleensyntymis-
aatteen puolesta. Toiset ovat sieluina, minuuksina, vān-
hempia, toiset nuorempia. Ja myöskin: toiset ovat
uurastaneet uutterammin, toiset heikommin. Mammonal-
linenkin koulu kehittää korkealle, mutta itsessään se ei
vie ihmiselle tarkoitettuun päämäärään. Se kiertää ke-
hässä. Ainoa portti siitä päästäkseen on kieltäytyminen,
lopulta kaikesta luopuminen, ja jumalallisen koulun puo-
lelle astuminen. Siinä koulussa Buddha, Jeesus Kristus
ja Pekka Ervast ovat tulleet korkeimmiksi Opettajiksi.
Muinaisuutensa, työnsä ja kehityksensä tuloksena he ovat
tulleet Esikoisiksi, jotka ilmentävät Jumalaa Pyhänä
Henkenä, Poikana eli kosmisena Kristuksena ja Isänä.
Ja me kaikki olemme kulkemassa samaa ihannetta kohti.

II

TAPPAMATTOMUUS.

Ihmiskunnan elämä on siis käynyt jotenkin vaikeaksi, tukalaksi ja sekavaksi, niinkuin edellä puhe oli. Miksi taas näin on käynyt, siitäkin oli puhetta. Jatkamme edelleen vaikeuksien ja niiden syiden selvittelyä. Joltain kanalta katsoen voimme vaikeuksien syyn keskittää yhteen asiaan — jonka ihmiskunta on unohtanut. Ehkei sitä teoriassa ole aivan unohdettu, mutta se on unohdettu tai laiminlyöty käytännössä. Ei ainakaan käytännössä olla selvillä sen arvosta ja merkityksestä. Ja kun me nyt sen asian tässä sanomme, voi se tuntua joko liian tutulta tai naivilta. Kuitenkin asia on sanottava, ja sitten selvitettävä sen merkitystä. Olemme nim. unohtaneet, että elämä on inhimillis-jumalallista koulua.

Tämä lausunto voi herättää hämmästystä. Sillä ovat-han sivistyskansat perustaneet kouluja aivan ylönpaltti-sesti. Kansakoulu on tehty yleiseksi ja kaikenlaisia muita

kouluja, korkeakouluineen ja yliopistoineen, on niin paljon, että on joskus puhuttu liikakouluutuksesta. Mutta valittaen täytyy todeta, että nämä koulut eivät vastaa tarkoitustaan inhimillis-jumalallisessa merkityksessä. Sillä sivistyksemme kouluineen ja kirkkoineen ei ole, ankarasti ottaen, omaksunut mitään moraalialia. Onko tämä liioittelua? Ei lainkaan. Sillä, niinkuin H. P. B. sanoi, moraalin tilalle on asetettu itsekkyyys. Hän sanoo, että länsimaat ovat onnistuneet tekemään itsekkyydestä moraalin ja paheesta taiteen. Kaikessa yleisessä länsimaisessa koulu- ja kirkkokasvatuksessa on varattu sellainen takaportti, että kun itsekäs etu niin vaatii, silloin voidaan heittää kaikki moraalii menemään: voidaan tarttua aseisiin, voidaan tappaa, pettää, kavaltaa, ilmiäntää, varastaa, ryöväätä ja murhata niin paljon kuin itsekkään edun kannalta tarpeellista on.

Sanalla sanoen ei ole päästy ratkaisevasti millekään siveelliselle jalustalle. Johtava sivistyksemme ei ole edes raajimmasta teosta, murhasta, murhaamisen oikeutuksesta, luopunut. On todella kuin kohtalon ivaa, kun jossain seikkailuromaanissa kuvaillaan mestarivarasta, joka nöudattaa edes yhtä moraalista periaatetta: hän kieltäytyy tappamasta ihmistä. Tuota lukiessani jouduin jollain tavalla ihmettelemään. Huomasin puhelevani: kas siinä ihminen, varas, mestarivaras, jolla on ainakin yksi moraalinen alusta: hän ei tapa. Sensijaan meidän kirkkoillamme piispoineen ja paaveineen, meidän yliopistoillamme tieteineen ja taiteineen, meidän valtiollamme armeijoi-neen ja oikeuslaitoksineen ei ole jalustanaan mitään moraalista saavutusta. Minä häpesin sivistyksemme puolesta. Sillä meidän kirkollis-tieteellis-valtiollinen sivistyk-

semme hyväksyy ja käyttää sekä anastus- että kostomurhaa, so. sotaa ja teloitusta. Niin että sivistyksestämme on muodostunut — Jeesuksen sanoilla sanoen — ryöväreitten luola.

Mutta jatkakaamme.

Onhan yhteiskunnassa kuitenkin sovittu ja päästy siihen, että yksityinen ihminen ei saa varastaa, ei ryöväätä, ei murhata. Aivan niin. Annettakoon sille se arvo mikä sille kuuluu. Onhan se askel oikeaan suuntaan. Mutta tällainen askel on ollut miltei pakollinen jo pelkän itsekkyydenkin kannalta. Ellei tätä askelta olisi otettu, niin eihän ihmisten yhteiselämästä tulisi mitään. Sellainen on välttämätöntä yksinpä järjestyneissä varas- ja rosvojoukoissa. Jos joku rosvojoukon jäsen pettää jonkun toisen saman rosvojoukon jäsenen, niin häntä kohtaa ankara rangaistus toisten rosvotoverien puolelta. Näinollen emme voi suurestiikaan ylpeillä siitä saavutuksestamme, että yhteiskunta ei salli yksityisten jäsentensä harjoittavan varkautta, ryöväystä, murhaa, ei anastusmurhaa eikä kostomurhaa. Mutta yhteiskunta kokonaisuudessaan hyväksyy sodan, ja sota taas sellaisenaan on ryöväystä ja murhaa. Ja yhteiskunta hyväksyy myös kostomurhan, teloituksen, ja harjoittaa sitä. Teloitus on sellaisenaan kostomurha. Ja mikä merkillistä, ylö'n ihmeellistä, ylö'n kohtalokasta, ellen sanoisi ilveellisen kaksiteräistä on se, että tuon kostomurhan, tuon yhteiskunnallisen pyövelin kirveen kohteeksi voi joutua niin ihmishahmossa esiintyvä enkeli kuin paholaistenkin, niin hyveellinen kuin rikollinenkin. Muistammehan miten vanhassa Kreikassa aikansa jaloin ihminen, Sokrates, joutui yhteiskunnallisen oikeuspäätöksen mukaisesti teloitetuksi. Ja palestii-

nalais-roomalaisessa sivistyksessä teloitettiin ainakin aikansa jaloimmat ihmiset: Johannes Kastaja, Jeesus, Stefanus ja yleensä kaikki ne, joissa tuo sama jalous tuli esille.

Tämä on kohtalokasta. Kahdestakin syystä. Ensimmäinenkin tämä osoittaa, kuinka voimakkaasti sivistynyt yhteiskuntamme on pimeyden pauloissa. Sillä mieluummin yhteiskuntamme osoittaa armahdusta tavallisille rosvoille, kuin jaloimmille ihmisille. Niinpä palestiinalainen sivistys armahti rosvo Barrabaan, mutta Jeesus oli kaikin mokomin teloitettava. Tämä on kohtalokasta. Se osoittaa, kuinka syvälle olemme vajonneet pimeyteen. Yhteiskunnan näyttää olleen helpompi ymmärtää ja rakastaa sen alapuolella olevia rosvoja kuin sen yläpuolella olevia jaloimpia ihmisiä, totuudenvalon tuojia. Samalla tämä osoittaa, kuinka vaikea tehtävä on tämän ihmiskunnan nostaminen pimeydestä valoon. Ja toiseksi, kun yhteiskunta sodillaan ja teloituksillaan tekee ryöväyksen ja murhan eräissä suhteissa oikeutetuksi, niin se tämä menetelmällään heikentää yksilöittenkin moraalisia käsitteitä. Sodillaan ja teloituksillaan yhteiskunta antaa välillisesti vaikuttavan esimerkkinsä, moraalisen tukensa yksityistenkin toimeenpanemille ryöväyksille ja murhille. Kun yhteiskunta suurena joukkona katsoo olevansa oikeutettu harjoittamaan sodillaan ryöväystä ja teloituksillaan kostomurhaa, niin vaikuttaa tämä kuin hypnoosina eräisiin luonteisiin. Se hypnoosi tekee heidät alttiimmiksi yksityisellekin ryöväykselle ja kostomurhalle.

Ja sitten eteenpäin.

Teloitukseen liittyy läheisesti pakollinen asevelvollisuus. Nuoret miehet — joilla ei vielä ole paljoakaan

elämäkokemusta — pannaan julman valinnan eteen: heidän on joko ryhdyttävä tappamaan toisia ihmisiä, tai he joutuvat itse joko tapetuiksi tai vankiloihin virumaan. Meillä on kyllin syytä kysyä teiltä, te sodan lietsojat, te armeijan ylläpitäjät, te asevelvollisuuslain pöngittäjät: missä on teidän tietoisuutenne vastuuntalaisuudestanne? Te nauratte. Vaikka niinkin. Mutta kokemus sanoo: siitä naurusta ei ole itku kaukana. Siksi kysyn teiltä te isät, teiltä te äidit: rakastatteko te lapsianne, poikianne? Te sanotte niin tekevänne. Ja merkiksi siitä te loukkaannutte, kun sofaa arvostellaan! Te loukkaannutte, kun arvostellaan sotaa, jossa teidän pojillanne on tilaisuus, tai on jo ollut tilaisuus saavuttaa sankarikuolema. Mutta on asiallista kysyä: onko tuo rakkautta? Vai onko se persoonallista turhamaisuutta, kunnianhimoa? Ajatelkaa asiaa. Sillä jos se olisi rakkautta, rakkautta poikiinne, sotilaihin, kaikkiin ihmisiin — niinkuin ainakin jotkut teistä mielellään sanovat —, niin eikö teidän rakkauteenne poikiinne, sotilaihinne, herättäisi teitä ajattelemaan sekä omaa että poikienne ja sotilaittenne vastuuta siitä, että he murhaavat toisia ihmisiä, ei vain toisia aseistettuja sotilaita, vaan myös lapsia ja vanhuksia, ja aseettomia kaikenikäisiä, miehiä ja naisia? Missä on teidän ihmillisyytenne, missä rakkauteenne noita murhattuja lapsia, vanhuksia ja kaikenikäisinä surmattuja ihmisiä kohtaan? Eikö teillä ole mitään tunnetta heitä kohtaan? Ovatko ne teille vain kuin tyhjää ilmaa? Ovatko ne vain kuin välttämätön hinta, jotta teillä ja teidän pojillanne ja sotilaillanne olisi tilaisuus näyttää kunniaa? Seis, ihminen. Muista, että nuo murhatut lapset, nuo surmatut vanhukset ja aikuiset, ne ovat myös jonkun ihmisen lap-

sia, lapsia tai isiä ja äitejä, veljiä ja sisaria. Ja ennen-
kaikkea: he kaikki ovat samoja jumalsyntyisiä olentoja
kuin sinäkin.

Kuinka? Sinäkö edelleen naurat? Jos niin on, on se
merkki siitä, että sinä olet sodan lumoissa, että sinä
ihailet ja rakastatkin itse sotaa, ja poikiasi vain siksi, että
he ovat sotilaita, ja sotilaita siksi, että he taistelevat,
että he sankareina kaatuvat...

Kun kouluissamme ja kirkoissamme ja sivistyksessäm-
me yleensä vallitsee tällainen käsitys elämästä, tällainen
tunne rakkaudesta, niin selväähän on, että mitä enem-
män koulumme ja kirkkomme ponnistavat ja vaikutus-
taan lisäävät, sitä tukalammaksi kansojen elämä muo-
dostuu.

Nouseepa kysymys: mikä on pohjimmaisena syynä
tuohon hirmuiseen erehdykseen, elämän väärynymmärtä-
miseen, siihen, että ihmiset saattavat olla sodan lumoissa,
ihailla ja palvoa sitä? Mikä on se salaperäinen seikka,
joka saa ihmiset ihailemaan sotaa? — joka kuitenkin on
itsessään vain murhaa, ryöväystä ja tuhoa.

Sanomme sen nyt tässä suoraan ja alastomasti: se sa-
laperäinen voima on rakkaus negatiivina. Siinä on sa-
laisuus, suuri ja hämmästyttävä salaisuus. Rakkaus ne-
gatiivina on se salaperäinen voima, joka saa naiset iha-
ilemaan sotaa, joka saa miehet hehkumaan toistensa tap-
pamisessa ja itsensä tapattamisessa. Se voima on rak-
kaus-tyhjiö. Se ei ole rakkaus olemuksena, vaan se on
rakkaus kaipuuna. Ihmiset kaipaavat rakkautta. Heillä
on tunne ja aavistus siitä, että ilman rakkautta elämä on
tyhjää, ilotonta, sisällyksetöntä. Siksi heidän kaipuunsa
puhkeaa etsimiseen. He etsivät rakkautta. Mutta tässä-

pä on hirmuisen erehdyksen mahdollisuus: he eivät huomaa, että rakkaus on etsittävä itsestään, sisästä, sisäisestä jumalastaan. He kääntyvät etsimään rakkautta ulkopuoleltaan, toisesta ihmisestä. Ja kun he eivät siitä mielestään kylliksi saa, niin he alkavat sitä vaatia. He vaativat, he pakottavat, he ottavat. He alkavat kiusata toista, pakottaa toista, rääkätä toista. Ja he saavat siitä jotain tyydytystä. He tekevät sen huomion, että he saavat jotain tyydytystä toisen olennon rääkkämisestä...

Tässä on pohja myös uskonnollisiin veriuuhreihin. Ihmiset kaipaavat "autuutta", tyydytyksen onnea, ja elämän alempi puoli, asuuroitten eli saatanoitten koulu, on ryhtynyt suunnittelemaan nautinnollisen "autuuden" hankkimista toisen olennon tuskasta, sen rääkkämisestä ja kiduttavasta surmaamisesta. Ja saadakseen ihmiset mukaansa tähän kauhistuttavaan menetelmäänsä, ovat pimeyden enkelit, ahrimanit ja asuurat, muodostaneet tästä uskonnollisen juhlahenon. Saadakseen asian uskottavaksi he ovat vetäneet siihen jumalan, jonka selittävät olevan loukkaantuneen ja vaativan uhria. Ja jotta asia tulisi vielä uskottavammaksi, selittävät he, että uhriksi kelpaavan olennon, eläimen tai ihmisen, tulee olla mahdollisimman puhdas, virheetön. He selittävät, että jumala on loukkaantunut, että häntä on lepytettävä, ja että jumalalle kelpaa — siis rääkättäväksi uhriksi kelpaa — vain viaton, puhdas uhri. He eivät suinkaan mene sanomaan, että tuo loukkaantunut jumala ovat: he itse, nuo pimeyden enkelit, nuo ahrimanit ja asuurat, nuo saatanat.

Tässä on nyt avain ja selitys siihen, miksi jalotkin, henkisestikin pyrkivät ihmiset saattavat olla niin häm-

mästyttävän lujasti sodan ja sotilaallisuuden lumoissa. Heissä ei ole vielä elävää, itseolevaista, kaikkiallista rakkautta, mutta heissä on sitä voimakkaampi tyhjiö, rakkauden kaipuu. Tietämättäänkin he nauttivat siitä tuskasta, minkä sota aiheuttaa. He saattavat tämän tyydytyksensä joskus pukea sanoiksikin, vaikkapa tietämättäänkin. He saattavat sanoa näin: "Olisinpa kumma olento, ellen ajattelisi ihailulla, kunnioituksella ja rakkautella poikiamme, jotka rintamillamme kaatuvat minun puolestani, minun hyväkseni"...

Tätä samaa kaipuuta, tätä nautinnollisen "autuuden" tyydytystä, sitä palvelee myöskin ns. kristillisten kirkkojen verinen ja väkivaltaisen karkea sijaissovitusoppi. Kun vastustavat voimat ensin — omaksi ja oppilaittensa suureksi nautinnoksi ja tyydytykseksi — saivat asiat johdetuksi siihen, että Jeesus joutui mahdollisimman piinallisen räähkäyksen ja teloituksen uhriksi, niin samalla he jatkuvasti huolehtivat siitä, että tämä kaamea rikos ja murhenäytelmä saatiin ihmisten käsityksissä kuulumaan jumalan suunnitelmaan. Siten ihmiset saatiin jatkuvasti sidotuiksi ja osallistumaan tuohon ahrimaanisen nautinnon "autuuteen".

Tämä kirkkojen karkea sijaissovitusoppi on ollut ylönsä kohtalokas länsimaiselle sivistykselle. Esimerkkinsä salaperäisellä, hypnoottisella vaikutuksella se on laskenut pohjan kaikille veriteoille. Siinä jos itse jumala, kaiken luoja, ei ole saanut, eikä saa, ohjelmaansa toteutetuksi ilman tällaista suunniteltua veritekoa, niin kuinkas ihmisetkään saisivat suunnitelmiaan toteutetuiksi ilman veritekoja? Eihän voine hevin ajatella, että ihmiset menisi-

vät jaloudessaan ja viisaudessaan Luoiansa edelle! — Niin, kirkko onkin vastuussa paljosta pahasta.

Ja nyt meidän on käännättävä yksilöitten puoleen. Sanomme heti, että onhan yksilöllä sentään aina jonkinlainen jumalallis-inhimillinen vapaus. Hän voi ravistella itseään hereille nautinnollisen "autuuden" lumoista ja höyryistä. Hänellä on aina mahdollisuus kääntyä noiden epäkäytännöllisiksi julistettujen Mestareiden ja heidän opetustensa puoleen. Heiltä olemme alunperin saaneet mm. kuulla, että ihminen on Jumalan kuva. Sanonta "kuva" on paikallaan siinä merkityksessä, että ihmiseen sisältyy jumalallisen täydellisyyden mahdollisuus. Tämä mahdollisuus on kehityksen kautta saatettava täyttymykseen. Keskitetysti sanoen tämä onkin ihmiselämän oleellinen tehtävä. Ihmisen on syvennyttävä tähän asiaan sekä teoriassa että käytännössä. Teoria kulkee tavallaan käytännön edellä, mutta samalla se kulkee myös käytännön jälessä. Sillä teoria opastaa käytäntöä, mutta käytäntö taas selkeyttää teoriaa.

Ja mitä me nyt teoriassa ennakolta tiedämme Jumalasta? Viisailta saamme kuulla mm., että Jumala on yksi, mutta Jumala ilmenee kolmena, sanoisimmeko kolmena voimavirtauksena, joita nimitetään totuudeksi, rakkaudeksi ja voiman majesteettiudeksi. Niitä on myös nimetty: Pyhä Henki, Poika ja Isä.

Lähdemme siis siitä ajatuksesta, että Jumala vaikuttaa kolmena elävänä voimavirtauksena kaikessa luonnossa. Ihminen, luomakunnan kruunu, on jo siinä asemassa, että hän on kutsuttu tietoisesti auttamaan näiden kolmen voimavirran vaikutusta itsessään ja luonnossa, elämässä.

Tätä asiaa jonkun verran valaisee nykyinen radio. Jo-

ka muuten on sangen ihmeellinen keksintö; vaikkakin se, ikävä kyllä, on vielä alistettu edellä kuvaillun nautinnollisen "autuuden", so. kärsimyksiä aiheuttavan valheellisuuden, itsekkyyden ja väkivallan, sodan palvelukseen.

Otamme nyt radion jonkinlaisena symbolina, vertauskuvana.

Radiossa on lähetysasemia, jotka voivat olla erilaisessa virityksessä, erilaisessa aaltopituudessa. Sitten on vastaanottokoneita, joita myös voidaan virittää vastaanottamaan lähetyksiä erilaisilla aaltopituuksilla, erilaisista lähetysasemista. Vastaanottokone täytyy olla viritetty tarkalleen siihen aaltopituuteen, jota käyttää se asema, jonka lähetyksiä tahdotaan kuunnella. Jos viritys on vähänkin syrjässä, silloin ääni ei kuulu puhtaana, vaan kuuluu särinä.

Radioon verrattuna ihminen on sekä lähetysasema että vastaanottaja. Onhan tunnettua, että ajatus on voimaa. Ajatuskeskuksena ihminen voi lähettää ympäristöönsä joko hyvää tai huonoa vaikutusta. Rakkaudettomuudessaan, nautinnollisen "autuuden" kaipuussaan — niinkuin edellä puhe oli — ihminen voi, osaksi tietämättään, antaa voimansa sodalle, tuolle suurelle kärsimyksien aiheuttajalle. Mutta jos hänessä jo on rakkautta, tietoa vastuunalaisuudestaan, silloin hän ajatuksellaan lisää Mestarin rauhantyyön vaikutusta. Hän oppii ymmärtämään, että suhteessaan sisäiseen Jumalaan hän on vastaanottajan asemassa, on verrattavissa radion vastaanottajaan. Kun Jumala taas on kolminainen: totuus, rakkaus ja voima, ja kun ihminen on Jumalan kuva, niin ihmisessä on vastaavat kolme kenttää, jos niin sopii sanoa. Nämä ovat järjen, tunteen ja tahdon kentät. Ihmisen puhdistuva

kehitys on siinä, että nämä kolme kenttää järjestyvät vastaanottamaan Jumalan kolminaista vaikutusta. Ensimmäinen on järjen kenttä, joka on saatava puhdistumaan ja järjestymään sopusointuiseksi totuuden Pyhän Hengen vaikutukselle. Tämän alempana, irvikuvallisena puolelta on valhe, petos, varkaus. Tämä on pahuuden henkivaltojen vaikutusta. Ellemme saa ajatuskenttäämme viritetyksi tarkkaan Pyhän Hengen virityksen mukaisesti, silloin kuuluu särinää, ja se särinä, epäsointu, on valheen hengen vaikutusta. Tähän alempaan puoleen, soraääneen, kuuluu myös uskonnollinen psykismi, hysteeria. Ihmiset saattavat luulla olevansa Pyhän Hengen kanssa kosketuksessa silloin, kun he saavat itsensä sukupuolis-hysteeriseen vimmaan, hurmioon, niin että he lopulta kirkuvat kuin mielettömät kaikenlaisia tolkkuttamuksia.

Myöskin tuo paljon puhuttu synnintunto on eräs Pyhän Hengen vaikutuksen ilmiö. Ja tämä onkin paras ja korkeinta mihin kirkollisessa harrastuksessa voidaan päästä senjälkeen, kun kirkko hylkäsi Vuorisaarnan käytännöllisen siveysopin. Sillä suurin synti on siinä, että kielletään Mestarin antama siveysoppi. Tämä kuuluu siihen syntiin, jota sanotaan synniksi Pyhää Henkeä vastaan. Ja siitä synnistä on vain yksi ulospääsy: on lakattava tekemästä sitä syntiä. On jätettävä kirkon karkea sijaissovitusoppi silloin, ja on vastaanotettava Vuorisaarnan siveysoppi. Ja sitten on Vuorisaarnan opin mukaisella palvelevalla työllä lunastettava se huono karma, mitä kirkon sijaissovitusopin vaikutuksen alaisena ja sen innoittamana on tullut aikaansaaduksi. Tämä uudelleenjärjestely on käynyt entistä enemmän sekä velvoittavaksi

että mahdolliseksi senjälkeen, kun Pekka Ervast järjesti Vuorisaarnan uudelleen ja kirjoitti siihen asialliset, syvästi ja yksinkertaisesti valaisevat selitykset.

Nyt vasta voimme myös ymmärtää, mitä uhri Jumalalle on, ja mitä merkitsee, että uhrattava eläin tai ihminen on oleva puhdas. Uhri ja uhrin puhtaus on tässä sitä, että ihminen ilman mitään eläimellisen tai inhimillisen itsekkyyden sanelemia toiveita uhrautuu Vuorisaarnan opin mukaiseen henkiseen elämään. Ponnistuksellamme tähän suuntaan me puhdistamme itsessämme olevaa totuuden kenttää — kykeneväksi vastaanottamaan Pyhän Hengen järkeä valaisevaa vaikutusta. Muistammehan, kuinka jo aikaisemmin kuningas Salomo ja sittemmin Buddha pyrkivät tähän suuntaan, ja sitten saavuttivat myös ponnistustensa mukaisen Pyhän Hengen valaiseman järjen.

Lutherilaisella kirkolla on ns. uskontunnustus, jossa myös on kolme kohtaa. Sellaisenaan se ei ole ainoastaan tarpeeton, vaan on se suorastaan järkeä hämäävä. Mutta sehän onkin laadittu vahvistamaan kirkon laatimaa sijaissovitussoppia ja syrjäyttämään Mestarin esittämää Vuorisaarnan siveysoppia.

Kuitenkin näissä kirkon dogmeissa on — niinkuin P. E. sanoi — väärinymmärrettyä totuutta. Kolmas uskonnokappale koskee Pyhää Henkeä, ja siinä puhutaan pyhään yhteydestä ja ruumiinylösnousemisesta. Mitä on pyhään yhteys? Se on niiden ihmisten yhteys, Veljeskunta, jotka ovat virittäneet sielullisen vastaanottokenttänsä — jos sitä niin sopii nimittää — sopusointuisesti vastaanottamaan Pyhän Hengen järkeä valaisevaa, puhdistavaa ja pyhittävää vaikutusta. Heidän tehtävänsä on muodostaa veljeyden ydin, valmistakseen siten ihmisyyden eli Ju-

malan valtakunnan valmistumista ihmisten keskuuteen maankin päällä.

Ja mitä on ruumiin ylösnouseminen? Se on ruumiillisen lapsen syntyminen maanpäälle. Me kaikki ihmiset olemme jälleensyntyneitä, siinä mielessä ruumiillisesti ylösnousseita henkiolentoja. Mitään muuta senkaltaista ruumiin ylösnousemista ei ole olemassakaan. Ihmisinä me saamme syntyä satoja kertoja, muodostaaksemme — vaikkapa monien erehdystenkin jälkeen — pyhien yhteyden, sellaisen, jossa elämä järjestyy Vuorisaannan opin mukaisesti.

Tämä Pyhän Hengen voima alkoi ihmisissä vaikuttaa jo Lemurialla, miljoonia vuosia sitten. Mutta Buddha oli vasta ensimmäinen ihminen, jossa Pyhä Henki saavutti täyden virityksen. Hän ei ollut vain vastaanotto-radio, vaan — niinkuin voimme sanoa — hänestä tuli Pyhän Hengen lähetysasema tässä meidän ihmiskunnassamme. Hänestä onkin sanottu, että hän oliärkevin ihminen, mitä milloinkaan on ollut. Buddhan saavutus teki mahdolliseksi, että saatettiin ryhtyä valmistamaan toista, rakkauden voimakeskuksen muodostumista Jumalan ja ihmiskunnan yhdistämiseksi. Se avautui ja järjestyi ensikerran Jeesus Nasaretilaisessa. Se on Jumalan Pojan, Rakkauden eli äitiyden voimavirta.

Nyt kysymme: mitä on usko Poikaan? Se on uskoa ja luottamusta rakkauteen. Kun kirkko uskontunnustuksensa sanoo, että Kristus syntyi neitseestä ja Pyhästä Hengestä, niin se ruumiillis-historiallisesti merkitsee sitä, että Jeesuksen äiti oli vanha sielu, joka monissa jälleensyntymissä oli käynyt Pyhän Hengen koulua, niin että hän oli sielultaan puhdas, täynnä totuutta, vilpittömyyttä,

täynnä Pyhää Henkeä. Ja Josef, Jeesuksen ruumiillinen isä, oli toinen kehittynyt, puhdas ja himoton, pyhittynyt sielu. Sentähden he saattoivat antaa Jeesukselle puhtaan, himottoman ruumiin. Mutta varsinainen Pojan, kosmillisen Kristuksen, rakkauden eli jumalallisen Äitiyden ruumistuminen tapahtui Jeesuksessa vasta Jordanin kasteessa, Jeesuksen ollessa noin 28—30 vuotias. Silloin Jeesuksesta tuli — niin voimme sanoa — ei vain rakkauden vastaanottoradio, vaan jumalallisen Rakkauden lähetysasema tässä ihmiskunnassa.

Tämä on jokaisen ihmisen elämän kulku. Kun hän ensin käy Melkisedekin koulua — niinkuin Jeesus oli muinoin käynyt — kun hän siinä puhdistuu ja täyttyy määrättyyn asteeseen Pyhällä Hengellä, tulee hänkin sielultaan neitseelliseksi, puhtaaksi, joka on kuin radiokone, viritetty vastaanottamaan vaikutusta Pyhän Hengen voimakeskuksesta. Vasta sitten saattaa hänen toinen sielullinen voimakenttensä, persoonallinen tunne, inhimillinen rakkauselämänsä, tulla viritetyksi vastaanottamaan Jumalan toisen eli rakkauden voimakeskuksen vaikutusta.

Ei hän enää — kaukana siitä — nauti ”autuutta” toisten olentojen kärsimyksistä. Ei hän työnnä sairauksia tai muita kärsimyksiä tyytymättömänä tai katkeroituneena luotaan. Hän kantaa ne tietoisena rakkaudessa. Se on hänen jatkuvaa sovitustyötään. Se on tavallaan sijaissovitustakin. Sillä hän oppii sovittaen kantamaan ei vain omien edellisten ruumistustensa seurauksia, vaan myös ihmiskunnan yhteistäkin karmaa.

Tämän Jeesuksen alkuunpaneman saavutuksen jälkeen tuli mahdolliseksi kolmannen eli Isän voimakeskuksen avautuminen ja käytäntöön järjestäminen. Siitä Jeesus

ennustaen puhuu Uudessa Testamentissa. Se on samalla maailman eli maailmallisuuden loppu ja tuomio siinä asiallisessa merkityksessä, että käytännöllinen Karman johto silloin siirtyy tämän maailman jumalalta — niinkuin Jeesus planeettamme silloista johtajaa myös nimitti — Kristukselle, Isälle.

Pekka Ervastilta saamme sitten kuulla, että tämä valtava ja ratkaiseva tapahtuma on nyt tapahtunut. Tapahtui suuri henkinen vuodatus suuresta kosmoksesta meidän aurinkokuntaamme, maapalloomme ja ihmiskuntaamme. Valmistavana vastaanottajana tässä oli H. P. Blavatsky ja varsinaisena keskushenkilönä Pekka Ervast. Niinkuin Jeesus noin 28—30 ikäisenä vastaanotti kosmisen Kristuksen, samoin Pekka Ervast 21:llä ikävuodelaan vastaanotti Isän, johon samalla sisältyi Poika ja Pyhä Henki. Niinhän P. E. sitten varsinaisesta uskonelämästä sanookin, että se on elämää tahdossa, aatmassa, jolloin buddhi ja manas, rakkaus ja totuus, ovat siinä läsnä ominaisuuksina. Näinollen — jos edelleen käytämme radio-symboliikkaa — Pekka Ervastista tuli ei vain Jumalan voiman ja majesteettiuden vastaanottaja, vaan myöskin sen voiman ja majesteettiuden ilmentäjä tässä ihmiskunnassa. Elämänymmärryksellisenä ilmennyksenä tästä on teosofis-kristosofinen sanoma kokonaisuudessaan.

Kun nyt kaikki nämä kolme elämän kenttää, totuuden, rakkauden ja voiman, on saatu suoranaiseen toimintaan taivaallisen Isän korkeimmalla johdolla, on sillä käännteentekevä merkitys maapalloomme ja ihmiskuntaamme elämässä. Katsokaamme nyt, mitä tämä ratkaiseva voimavuodatus merkitsee alemmassa elämässä. Kysymme:

mikä on alemman elämän keskitetty voimanponnistus? Se on epäilemättä sota. Sota on nyt tullut totaaliseksi, kaikkia voimia kysyväksi ponnistukseksi. Sota on samalla saanut entistä ankaramman sävyn. Siitä on hävinnyt viimeisetkin urheilullisen ritariuden rippeet, ja siitä on tulemassa yhä täydellisempi kuoleman mylly. Kun Saksa ja Ranska v. 1870 törmäsivät yhteen, oli siinä vielä jotain urheilullista ritariutta. Kun hävinneen puolen johtaja, Napoleon III, ojensi miekkansa voittajalle, niin sitten oltiin edelleen kunnian miehiä molemmiin puolin. Siis näinkin nyrkkeilyssä ja painissa hävinnyt ojentaa käteensä tervehdykseksi voittajalle. Mutta nyt ei tällaisesta ritariudesta ole enää puhuttakaan sodan yhteydessä. Sota on vain murhaa, tuhoa ja hävitystä. Ja mitä tästä seuraa? Seuraa se, että kansojen on joko yhä nopeammassa tahdissa tuhouduttava, tai sitten kokonaan luovuttava so- taisesta ryöväri-ihanteestaan.

Mutta suurella henkisellä voimavuodatuksella on toinenkin merkitys. Kun korkein johto ei ole enää Saatanalla, vaan Karman johto on Kristuksella, Isällä, niin tästä seuraa, että myöskin Vuorisaarnan opin seuraajien muodostama Jumalan valtakunta voi nyt entistä tehokkaammin muodostua ihmisten keskuuteen maan päälle. Kuvaannollisesti puhuen: Vuorisaarnan opin seuraajat muodostavat Karmallisen Valtaisuimen oikealle puolelle Isän valtakunnan. Vasemmalle puolelle jää vuorisaarnan opin hylkääjien verinen ja väkivaltainen Saatanan valtakunta.

Rajana ja kulmakivenä on pahan vastustamattomuus, siis sodasta ja kaikesta väkivallasta luopuminen.

Tässä on ihmisten ja kansojen pelastus. Todellinen heikkous on nyt yhä enemmän sodassa ja väkivallassa, todellinen voima yhä enemmän aseettomuudessa, hyvän voimassa. Niinhän P. E. sanookin, että jos joku kansa, esim. Suomen kansa, itse riisuu aseensa, silloin se kansa tämän tekonsa kautta on kuin pyhä kansa, jonka kimp- puun kukaan ei voi hyökätä.

Mutta tämä uusi järjestely alkaa yksilöistä, ja heidän muodostamistaan ryhmistä. Ensisijalla jokainen yksilö on asetettu valinnan eteen, ja heidän kanssaan kansat.

III

USKONTOKYSYMYS

Uskontokysymystä on paljon pohdittu, ja sitähan voidaan pohtia sinne ja tänne, myötä ja vastaan, ristiin ja rastiin. Pohdinnan taatu luonnollisesti riippuu asianomaisen henkilön sielullisen tilan kehityksestä. Jos vielä on joku materialisti, joka arvelee ihmisen häviävän olemattomiin ruumiinkuolemassa, niin sellaisen arvelun kannaltahan kaikki, niin uskonto kuin kaikki muukin, on oikeastaan samantekevää. Siitä emme tässä tarvitse sen enempää puhua.

Sitten on eräs materialistinen näkökanta, joka edelleen näyttää vaikuttavan eräissä oppineitten piireissä. He arvelevat, että ihminen kuoltuaan jää kansan sielulliseen maaperään kuin jonkunlaisena höysteenä, joka näinollen koituisi eräänlaisena voimana seuraavien sukupolvien hyväksi. Mutta varsinaisena yksilönä ihmistä ei kuoleman jälkeen enää olisi olemassa. Vieläpä he leimaavat jon-

kunlaiseksi itsekkyydeksi sellaisen olettamuksen tai toivon, että ihminen eläisi yksilönä kuoleman jälkeen.

Pekka Ervast on sanonut, että vastaamme tulevat pulmat meidän on ajateltava puhki, päähän asti. Niinpä otamme tämän materialistisen näkökannan hiukan pohditiaksemme. Otamme sen kahdellakin tavalla. Ensiksi muistamme materialistisenkin oppineisuuden olevan sitä mieltä, että koko tämä maapallommekin kerran jäähtyy, jolloin ihmisen kaltainen olento täällä ei enää voi elää. Mitä merkitystä silloin on ollut ihmiselämällä ja sillä seikalla, että ihminen jää kuoltuaan jonkunlaisena höysteenä seuraavien sukupolvien hyväksi? Vai tahdotaanko siinä tapauksessa olettaa, että silloin ihmiskunta kokonaisuudessaan jää jonkun alemman, eläimellisen olentoluokan hyväksi? Joku oppinut arveli, että kenties termitit jäävät viimeisiksi olioiksi maapallolla. Mutta hänkin otaksuu, että kerran maapallo jäähtyy sellaiseksi, etteivät termitit eivätkä mitkään muutkaan elävät olennot voi siinä elää. Näinollen kysymme: kenen hyväksi ihmiskunnan ponnistukset silloin jäävät?

Emme jatka tämän pitemmälle tuohon suuntaan. Sen sijaan katsomme asiaa vielä eräältä toiselta kannalta.

Edellä oli jo puhetta siitä, että kirkon dogmit yleensä ovat johtuneet väärinymmärretyistä totuuksista. Näinollen joudumme kysymään: olisikohan jotain väärin tai pintapuolisesti ymmärrettyä totuutta sen ajatuksen takana, että ihminen kuoltuaan jäisi jonkunlaiseksi höysteeksi seuraavien sukupolvien hyväksi?

Katsokaamme. Mitä sanovat ja opettavat ne suuret tietäjät, jotka ovat käytännössä ratkaisseet elämän ja kuoleman arvoituksen? He sanovat, että niin kauan kun

ihminen elää itsestä elämää, vain itseään varten, niin kauan hän on persoonallisesti eli sielullisesti kuolevainen. Niinpä Buddha sanoi, että kuoleman jälkeen ihmisestä yleensä jää jällelle vain skandhat, so. tottumukset, tavat ja taipumukset. Mutta onko tämä lopullinen totuus ihmisestä? Ei ole. Sillä persoonallisuuden takana on korkeampi minä. Ja tämä korkeampi minä synnyttää itsensä uuden persoonallisuuden. Siten ihminen on jälleensyntyvä olento. Mutta mikä olisi se "höyste", joka jäisi seuraavien sukupolvien hyväksi? Se höyste on nuo persoonallisuudesta jällelle jääneet skandhat, tavat, tottumukset ja taipumukset. Toisin sanoen se höyste on persoonallisuuden jälkeensä jättämä karma. Tämä höyste eli karma tulee seuraavien "sukupolvien" so. seuraavassa ja seuraavissa jälleensyntymissä muodostuvien persoonalluuksien hyväksi. Huonot skandhat, huonot tavat, tottumukset ja taipumukset muodostavat huonoa "höystettä", huonoa karmaa, hyvät skandhat taas hyvää karmaa.

Mutta tämä ei jatku tolkkottomasti tällaisenaan. Elämä ihmisessä pyrkii siihen, että persoonallisuus ei olisi vain kimppu tapoja, tottumuksia ja taipumuksia, vaan että ihminen persoonallisessa päivä tietoisuudessaan ottaisi kiinni inhimillis-jumalallisesta totuudesta, korkeammasta itsestään, ja alkaisi tietoisesti kasvattaa itseään Mestarin vuorisaarnassa antamien neuvojen ja ohjeitten mukaan. Astuessaan siten henkisen puhdistuksen ja vihkimyksen tielle ihminen voi persoonallisuudessaankin kasvaa kuolemattomaksi, korkeamman itsensä kaltaiseksi. Tällöin ihminen henkisenä tajuntana elää — kun hän nim. on saavuttanut kuolemattomuuden —, vaikkakin

planeetta kuolee, tai vetäytyy aikakautiseen lepoon, pralajaan.

Näin tulemmekin varsinaisesti uskonnon kanssa tekemisiin. Sillä uskonto on nimenomaan sitävaran, että se opastaisi ihmisiä itsekasvatuksessaan kulkemaan puhdistuksen ja henkisen elämän tietä.

Tässä meidän on taas heti muistettava, mitä H. P. Blavatsky sanoo teosofiasta ja teosofisista seuroista. Hän sanoo, että teosofia ja teosofiset seurukset ovat kaksi eri asiaa. Teosofia on ikuinen valtameri ja seurukset ovat kuplia merellä, jotka tulevat ja menevät. — Sama on luonnollisesti kirkkojen suhde uskontoon. Voimme vastavasti sanoa, että uskonto on valtameri ja kirkot kuplia merellä, jotka tulevat ja menevät, syntyvät ja kuolevat.

Tai voimme myös puhua uskonnon korkeammasta minästä, jossa uskonnot ovat persoonallisuuksia. Ihmisen korkeampi minä synnyttää persoonallisuuden toisensa jälkeen siinä tarkoituksessa, että persoonallisuus kasvaisi niin kunnolliseksi, että korkeampi minä siinä pääsisi esiintymään. Samoin uskontojen korkeampi minä synnyttää uskontoja tarkoituksessa, että uskontojen korkeampi minä pääsisi käytännöllisesti esille. Sillä uskonnot, jäätyään alkuperäisen julistajansa käsistä, sellaisten kuin Buddhan, Jeesus Kristuksen ja Pekka Ervastian, pyrkivät seuraavien johtajiensa käsissä sovinnastumaan maailman kanssa. Uskonnot, seurukset ja kirkot ja niiden myöhemmät johtajat ovat alttiita tällaiselle jäykistävälle vaikutukselle. Uskonnot dogmatisoituvat ja muodostuvat muotomenoiksi, joista alkuperäisen julistajan elävä henki on kadonnut. Niihin kotiutuu muotomenojen koristelemat tietämättömyyden, itsekkyyden ja vallanhimon henki.

Sentähden uskontojen korkeammasta minästä tehdään — tai on tehtävä — jatkuvasti uusia yrityksiä. Viimeisimpänä suurena julistuksena esiintyy teosofis-kristosofinen sanoma.

Ja miten uskonto sitten rakenteeltaan esiintyy? Hiukan kuvaannollisesti puhuen voimme sanoa, että koska uskonto on ihmisiä varten, jotka kävelevät kahdella jalalla, eikä eläimiä varten, jotka yleensä kävelevät neljällä jalalla, niin uskontokin tavallaan kävelee kahdella jalalla. Edellä on jo ollut puhetta, kuinka uskontoon — niinkuin elämäntarkastukseen yleensä — kuuluu älyllis-filosofinen ja käytännöllis-siveysopillinen puoli. Nämä ovat kuin uskonnon kaksi jalkaa, joilla se kävelee elämän kaitaa tietä, kuljettaen mukanaan niitä ihmisiä, jotka sen mukana kulkea tahtovat. Voidakseen kulkea, täytyy sen alinomaan syventyä molempiin asioihin. Voidakseen kulkea älyllisellä ”jalallaan”, täytyy uskonnon jatkuvasti selvittää elämän ja kuoleman, näkyvällisen ja näkymättömän puolen järjestystä. Tähän kuuluu selvittely jälleensyntymisestä, syysuhteen laista, roduista, tasoista, luomispäivistä, periaatteista, tuoneloista ja taivaista, vihkimyksistä ja mestareista, noista täydellisyyden saavutaneista jumal-ihmisistä, joissa jo toteutuu kaikkien ihmisten ihanne, tavoiteltava ja saavutettava päämäärä.

Tämä on uskonnon yksi jalka. Toinen jalka, jolla uskonto tietään kulkea, on käytännöllinen siveysoppi. Niinkuin ihminen ei voi kävellä yhdellä jalalla, samoin ei uskontokaan. Ei voida ratkaisevan pitkälle päästä vain älyllis-filosofisilla pyrkimyksillä. Samoin emme pääse pitkälle pelkästään älyttömillä umpimähkäisillä siveellisillä ponnistuksillamme. Uskonnon on osattava ne elä-

västi yhdistää — niinkuin kävelijän molemmat jalat ovat elävässä yhteistoinnassa. Niin onkin asianlaita H. P. Blavatskyn alustavasti ja Pekka Ervastin varsinaisesti esittämässä teosofis-kristosofisessa sanomassa. Erikoisesti on mainittava P. E:n uudistama ja uudelleen järjestämä Vuorisaarna, jonka tekijä itse kirjoitti kahdelle kielelle, suomeksi ja englanniksi. Vuorisaarna on itsessään käytännöllinen siveysoppi, mutta P. E:n siihen kirjoittamat selitykset tekevät sen samalla kertaa myös syvästi ja herkästi älyllis-filosofiseksi.

Uskonnon yhteydessä puhutaan myös temppelistä. Ja koska edellä olemme saaneet ainakin alustavan, perustavan käsityksen itse uskonnosta, niin siirrymme nyt tähän temppeliasiaan.

Tällöin on kyseessä sekä ulkoinen että sisäinen temppeli. Vaikka onkin totta, niinkuin sanotaan, että Jumala ei asu käsin tehdyissä temppelleissä, niin kuitenkin sellaisiakin tarvitaan. Tarvitaan huoneita, joissa ryhmät kokoontuvat, joissa pidetään esitelmiä, joissa yhdessä työtä tehdään.

Ja tässäkin on omat vaikeutensa. Sillä sovinnaisuudessaan uskonnot, seurakunnat ja järjestöt yleensä ylönnäköivät syväisimmät työntekijänsä, mutta sitä tiukemmin pitivät kiinni aineellisista saavutuksista. Näinollen temppelit ja muut aineelliset saavutukset yleensä luisuvat syväisempien työntekijöiden käsistä ja käytännöstä. Niin on ainakin näihin asti käynyt. Senhän osoittaa historia. Niinpä aikanaan temppelit, synagogat ja muut aineelliset saavutukset luisuivat Jeesuksen ja hänen todellisten oppilaittensa käytöstä. He saivat aloittaa siinäkin suhteessa jälleen alusta. Sama näytelmä on vuorostaan toistunut

ja jatkunut pitkin kristillisten kirkkojen historiaa. Kirkko on karkoittanut vakavimmat työntekijät temppeleistään. Samoin eivät aikalaisensa avanneet temppeleitään H. P. B:n eivätkä P. E:n käytettäväksi. Syvällisimmät työntekijät, yleensä ainakin ne, jotka ovat kaikesta persoonallisesta elämästä luopuneet ja kokonaan Mestarin opin mukaiseen työhön antautuneet — niinkuin Jeesus, H. P. B. ja P. E. —, he ovat saaneet tehdä työnsä silloisten temppelien ulkopuolella. He ovat saaneet kokoontua milloin missäkin, joko yksityisten luona tai joko tilapäisesti tai pitkäaikaisemmin vuokratuissa huoneissa. — Vähitellen saadaan vakinaisiakin huoneustoja käytettäväksi. Mutta voi: ainakin näihin asti on samalla aatteellinen puoli jo niin sovinnastunut, että syvällisimmät työntekijät vuorostaan jälleen joutuvat saavutettujen temppelien ulkopuolelle. He saavat jälleen aloittaa alusta. Niin on historian pyörä toistuvasti pyörinyt.

Kuitenkin pyrkimys tähtää siihen, että voitto temppelien ja huoneustojenkin muodossa saavutetaan, että aineellisuus sitenkin alistetaan hengen kuuliaisuuteen. Tämä onkin tullut yhä enemmän sekä välttämättömäksi että mahdolliseksikin senjälkeen, kun Jumala kaikissa kolmessa ilmennyksessään: Pyhänä Henkenä, Poikana ja Isänä nyt on yhdistynyt ihmiskunnan päivätietoiseen elämään, ja kun Karma siinä on tullut Kristuksen, Isän, käteen.

Mutta tähän saavutukseen päästäksemme vaaditaan myöskin ihmisten puolelta erään ehdon täyttämistä. Ehto on se, että ensin tai samalla täytyy saada rakennetuksi se elävä temppeli, jonka ihmisen ruumis muodostaa. Eikä vielä tämäkään sellaisenaan riitä, vaan täytyy saa-

da muodostumaan sellaisten ihmisten ryhmä. Vasta he yhdessä ryhmänä ja ryhminä voivat muodostaa vaadittavan elävän temppelin. Kasvatuksen kannalta täytyy saada esille sellaisia ihmisiä ja heidän muodostamiaan ryhmiä, jotka tietoisesti alistuvat ja rakentavat ruumiinsa Jumalan temppeliksi.

Tämä temppeli rakennetaan siten, että yksilössä ja ryhmässä maallinen ja taivaallinen ihminen yhdistyvät. Maallinen palvelee ja täyttää taivaallisen tahtoa.

Ensimmäinen edellytys tähän on, että ihmisellä ja ryhmällä on kiinnostusta tällaiseen asiaan. Ja luonnollista on, että elämässä itsessään on erikoinen voima ja virtaus, joka yleensä saa kiinnostuksen aikaan. Tavallisessa elämässä — niinkuin P. E. sanoo — tämä kiinnostaja on sukupuolivoima. Sen yhteydessä puhutaan milloin lemmeistä, milloin rakkaudesta, vieläpä himostakin. Tämä monivivahteisuus johtuu siitä, että tuo kiinnostava voima on eri ihmisillä erilaisessa kehityksen tilassa. Niinpä on puhuttu suorastaan kahdesta Aamorista, alemmasta ja ylemmästä.

Siirrymme nyt tähän kiinnostuksen asiaan. Ensin alemmalta kannalta.

Joskus aikaisempina vuosina, ollessaan vielä Suomen Teosofinen Seuran Ylisihteerinä, P. E. puhui Tuonenkylän temppelissä Aamorin matkasta ihmiskunnan historiassa. Hän sanoi siinä matkassa muodostuvan neljä jaksoa. Ensin Aamor on ottanut asuntonsa sukupuolielimissä. Toisin sanoen ihminen osasi — jos niin sopii sanoa — rakastaa vain sukupuolielimissään. Siinä se herätti ihmisissä määrätynlaisen kiinnostuksen ja pyrkimyksen. Seuraava jakso oli, että Aamor on noussut vatsaan. En-

sin jotkut ja sitten yhä useammat ihmiset oppivat rakastamaan vatsassaan. Sitten Aamor on noussut rintaan. Ensin jotkut ja sitten yhä useammat ihmiset ovat oppineet rakastamaan rinnassaan. Viimeksi Aamor on noussut päähän. Yksi ja yhä useammat ihmiset ovat oppineet rakastamaan päässään.

Näin P. E. — muistini mukaan — eräässä esitelmässään. Nyt sopii kysyä: miten voimme eritellä ja havainnollistaa nämä neljä jaksoa Aamorin matkassa? Voimmehan sanoa, että kun Aamor on ensimmäisessä jaksossaan, silloin ihmistä kiinnostaa vain sukupuoliisuus siinä. Se estää häntä vajoamasta pelkkään välinpitämättömyyteen.

Kun Aamor nousee vatsaan, silloin ihminen kiinnostuu — niin voimme ymmärtää — myös lapsiin. Hän rakastaa vatsassaan, ja se kiinnostaa häntä huolehtimaan lapsista, niiden ruokkimisesta, vaatettamisesta jne.

Kolmanneksi Aamor nousee rintaan, so. ihminen oppii rakastamaan rinnassaan. Se näkyy mm. siinä, että ihmisiä kiinnostaa menemään avioliittoon etupäässä vain kaunis rakkaus. Sehän on ollut romaaninkirjoittajilla erikoisena kiinnostajana.

Viimeiseksi Aamor nousee päähän, joten ihminen oppii rakastamaan päässään. Tämä todetaan — minun ymmärtääkseni — etenkin siten, että perheessä välttämätöntä kuria ja järjestystä ylläpidetään ei vain ankaruudella, vaan myös oikeamielisyydellä, keskinäisellä avuliaisuudella ja hyvällä esimerkillä. Lapsetkin ymmärtävät, että vanhempien on vaadittava heiltä rehellisyyttä, jottei heistä pääsisi tulemaan pettureita ja valehtelijoita, urkkijoita, ilmiantajia, kavaltajia ja epärehellisiä olento-

ja, vaan että heistä tulisi rehellisiä, luotettavia, velvollisuutensa ymmärtäviä oikeamielisiä (kunnon ihmisiä).

Tämä on Aamorin matka neljässä jaksossa sukupuoli-elimistä vatsan ja rinnan kautta päähän. Ja me kysymme: eikö tämä riitä, eikö tässä ole kylläksi?

Niin saattaisi luulla. Ja niin ihmiset — vaikkakin tietämättään — yleensä ajattelevat. Kuitenkaan tämä ei sellaisenaan riitä. Siinä aletaan kiertää kehässä. Jäädään siihen ympyrään jota kuvataan käänneellä joka nielee pyrstöään. Ja siinä pakollisen kuoleman ja jälleensyntymisen pyörässä tavanlainen kirkollinen ja tieteellinen sivistyksemme kiertää. Siinä kiertää yhteensä kirjallisuutemme, taiteemme ja koulufilosofiamme. Se ei sellaisenaan kykene tekemään persoonallisesta elämästä Jumalan temppelinä. Miksi? Siksi, että se ei ole oikeassa suhteessa Mestariin, ei Jumalan valtakunnan alkuperäisiin lähettiäihin. Siksi he kiertävät kuoleman ja pakollisen jälleensyntymisen kehässä. Päästäkseen siitä on ihmisen tultava myönteiseen suhteeseen taivaallisen ihmisen kanssa, sen opin ja hengen kanssa, mikä keskiteytsti Vuorisaarnassa esiintyy. Siten ihminen voi ryhtyä tietoisesti rakentamaan Jumalan temppelinä omassa ruumiissaan.

Päästäkseen alkuun tässä temppelin rakentamisessa on ihmisen asetettava kaiken etsimisensä edelle Jumalan etsiminen, totuuden etsiminen. Silloin hän voi tulla päässään yhteyteen korkeamman Aamorin, maailmanjärjen eli totuuden Pyhän Hengen kanssa.

Jonkinlaista aavistusta ylemmästä Aamorista ja alemman Aamorin riittämättömyydestä on se, kun ihminen herää tajuamaan ettei hän mitään tiedä, ettei hän tiedä

mitä totuus on. Hän syvästi tajuaa, ettei hän ole selvillä elämän todellisesta sisällöstä, ei todellisesta tarkoituksesta. Silloin voi kuulla, tai ihminen tajuaa korkeamman Aamorin kuuskeen: "sen sinä kuitenkin tiedät, tai ymmärrät, että korkeampi elämä on järjestystä, sopusointua, sellaista, että siinä ei ole mitään tilaa mielivallalle. Elämän omasta järjestyksestä ei voida mitään tinkiä, ei piirtoakaan siirtää eikä rahtuakaan muuttaa".

Tällöin ihminen saattaa hämmästellessä kysyä: "mutta eikö sellainen ole ylivoimaista ihmiselle?" Ja elämä vastaa: "ylivoimaista vain silloin, kun ihmiseltä puuttuu kiinnostus totuuteen, rehellisyyteen, vilpittömyyteen. Mutta", lisää korkeamman Aamorin henki, "joka tapauksessa ihminen on vastuussa totuuden edessä. Muista ja ota huomioon, että ihminen on vastuussa ei vain erehdyksistään ja laiminlyönneistään, vaan myöskin kiinnostuksensa puutteesta".

Kuinka? hämmästelee ihminen. Olisinko kaiken lisäksi vastuussa myös kiinnostuksen puutteesta suhteessa totuuteen? — "Se on niin" vastaa korkeampi Aamori. "Ihmisen on herätettävä itsessään kiinnostus totuuden Pyhää Henkeä kohtaan".

Ja etsivä löytää. Kolkuttavalle avataan. Tapahtuu, että maallinen ja taivaallinen Aamor yhtyvät ihmisen päässä. Hänen päänsä alkaa muuttua Jumalan temppeliksi, ainakin temppelin esikartanoksi, ja hänen ajatus-elämänsä jumalanpalvelukseksi. Ajatuselämässään hän alkaa valmistaa rakennusaineita temppeliä varten. Saturnuskauden aikuinen kivikuntaelämä alkaa muuttua — kuvannollisesti puhuen — tasamittaisiksi kuutioiksi. Toisin sanoen ihminen alkaa ymmärtää elämää Jumalan suunnitelman mukaisesti. Ja mikä on Jumalan suunni-

telma? Ihmiset saattavat luulla ja kuvitella milloin min-
käänlaisia, vaikkapa poliittisia suunnitelmiaan Jumalan
suunnitelmiksi. Mutta Jumalalla on — niinkuin P. E. sa-
noo — vain yksi suunnitelma: täydellinen ihminen. Kaik-
ki palvelee tätä yhtä suunnitelmaa.

Tämän jälkeen, tai ohella, taivaallinen Aamor pyrki
päästä sydämeen, rintaan. Ihminen aavistaa — niinkuin
kristus-mysterion muinainen Maria —, että hänen on
luovuttava persoonallisen onnen tavoittelusta ja on uh-
rauduttava sisästäpäin tulevalle taivaalliselle innoituk-
selle, korkeamman itsen elämälle. Silloin taivaallinen ja
maallinen Aamor voivat yhtyä ihmisen rinnassa. Ihmi-
nen oppii rakastamaan ja olemaan kiinnostunut taivaal-
lisesta tarkoituksesta, joka heti alusta alkaen on — niin-
kuin P. E. sanoo — ihmisten veljeys ja heidän yksey-
tensä Jumalassa.

Tästä varsinaisesti alkaa tai syvällisemmin toteutuu
tuo Uuden Testamentin hiukan varomattomasti kirjoi-
tettu temppelin puhdistus. Sillä lankeaa luonnostaan,
että kun taivaallinen ja maallinen Aamor yhtyvät ihmisen
rinnassa, silloin tulee mahdolliseksi ihmisen sydämen ja
tunne-elämän syvempi puhdistus. Ihminen on voinut
hemmotella itserakkautta ja on siten aiheuttanut karmal-
lisia siteitä eläimellisyyteen. Näihin siteisiin, näihin kar-
mallisiin ”nuoriin”, on nyt tartuttava, niistä punottava se
”ruoska”, se siveellinen itsekuri, itsehillinnällinen lujuus
ja kestävyys, jolla ihminen kieltäytyy itsekkyydestä, per-
soonallisen tunteiden halusta. Sillä luonnollista on, että
temppelissä täytyy vallita siveellinen puhtaus, sydämen
ja omantunnon rauha. Ei se rauha minkä alempi Aamo-
ri yksinään, pakkokeinoin ja tyydytystä etsien voi an-
taa. On kyseessä temppelin rauha, se rauha, jossa ei

enää vallitse kiinnostus persoonalliseen elämään, vaan siinä vallitsee kiinnostus palvellakseen Jumalaa, auttaakseen korkeamman kiinnostuksen heräämistä ja kasvua ympäristössään.

Tämän yhteydessä voi ylempi Aamor pyrkiä kolmanteen jaksoon, vatsaan, yhtyäkseen siinä alempaan Aamoriin. Vatsa on ruoansulatuskeskus. Näinollen ihminen tämän tapahtuman jälkeen oppii sullattamaan taivaallista ruokaa kristusrumiin rakennukseksi, sen ruumiin, jossa kaikki ihmiset ovat osallisia. Tämä on sitä taloudenhoitoa, josta Paavali puhuu. Myöskin Jeesus puhuu uskollisesta ja älykkästä palvelijasta, joka ajallansa valmistaa ruokaa palvelusväelle.

Tämän työn uskollisessa hoidossa taivaallinen Aamor voi jatkaa matkaansa neljänteen jaksoon, yhtyäkseen alempaan Aamoriin sukupuolielimiissä. Muistammehan Paavalinkin jälleen puhuvan, että ne ruumiimme jäsenet, joita kukaties on totuttu pitämään häpeällisinä, ne tulevat sitä suurempaan kunniaan. Ruumiillisesti sukupuoli-suus on siirtämistä ja lapsen synnyttämistä varten. Mutta sukupuoli-suus on samalla rakkauden koulua. Nyt ylempi Aamor ottaa johdon käsiinsä, tai oikeastaan rakkaus voittaa sukupuoli-suuden. Tämä johtaa henkiseen synnyttämiseen. Niinpä P. E. sanoi Jeesuksesta, että hän osasi synnyttää sanallaan. Paavalikin puhuu tästä asiasta sanoessaan: ”Lapsukaiseni, jotka minun täytyy kivuin synnyttää, kunnes Kristus saa muodon teissä”. P. E. sanookin, että sukupuoli-voima on kokonaan voitettava, ja se on voitettavissa. Se kuuluu luomissuunnitelmaan. P. E. lisääkin, että kuudennessa juurirodussa — joka nyt on jo okkultisesti alkanut — ihmiset vapautuvat jakautumisesta kahteen sukupuoleen. Ruumiita syntyy jol-

lain uudella, luonnon itsensä keksimällä tavalla. Puhuuhan Paavalikin naimattomana olemisesta. Puhuessaan veljilleen aviosuhteista hän sanoo: "soisin kaikkien ihmisten olevan niinkuin minäkin". Mutta Paavali ei suinkään elänyt, eikä halunnut elää, itsekkyydessä, rakkauttomuudessa. Hän eli ja toimi kokonaan rakkaudessa, toisten ihmisten henkiseksi hyväksi.

Myöskin Jeesus eli yksinään. Ja hän puhuu aviottomuudesta Jumalan valtakunnan hyväksi.

Tässä onkin osoitettu tie sukupuolisuuden voittamiseen: työ Jumalan valtakunnan hyväksi. Se on kulke- mista rakkaudessa henkisen elämän tiellä, tehden Jumalan valtakunnan työtä, voimiensa ja taitonsa mukaan. Se johtaa jatkuvaan henkiseen synnyttämiseen itsessään ja ihmiskunnassa.

Täten on ihmisen ruumis kokonaisuudessaan, kaikissa neljässä jaksossaan, tullut Jumalan temppeliksi. Se on tullut jumalallisen elämän palvelijaksi ja ilmentäjäksi.

Ja tämä odottaa toteutumistaan jokaisessa ihmisessä. Mikäli tämän saavuttaneita, tai siihen vakavasti pyrkiviä yksilöitä ilmestyy, sikäli he yhdessä, ryhmänäkin, muodostavat Jumalan temppelin. Sikäli myös tulee mahdolliseksi, että ulkonaisetkin temppelit — aineellisuus yleensä — alistuu heidän käytettäväkseen. Kaikki vähitellen alistuu Vuorisaarnan Mestarin ja Hänen todellisten oppilaittensa, nuorempien veljiensä, käytettäväksi. Ihmiselämän vaaka kallistuu yhä enemmän tähän suuntaan sentähden, että Jumala kolminaisena ilmennyksenä: Pyhänä Henkenä, Poikana ja Isänä on astunut ihmiskunnan päivätie- toiseen elämään, ja että Kristus, Isä, on ottanut Karman johdon käsiinsä.

IV

ODOTUS JA VALMISTUS

Ei ole mitenkään luonnotonta, että ihmisen elämänkehitykseen kuuluu myös jonkunlaista odotusta. On päinvastoin luonnollista, että esim. maanviljelijä odottaa hyvää vuodentuloa. Mutta yhtä luonnollista on, että hän työllään edistää tuon odotuksensa toteutumista. Raikkaasti otettuna tämä kuuluu asioiden luonnolliseen järjestykseen.

Näin on kaikkien odotusten laita. Nim. kun ne odotukset ovat oikeutettuja ja luonnollisia. Niiden toteutumisen puolesta on työtä tehtävä.

Kuitenkin saattavat ihmisten käsitykset näinkin luonnollisen selvässä asiassa kääntyä aivan nurinpäin. Käsitykset saattavat mennä niin sekaisin, että ihmiset kirkkoineen, yliopistoineen ja valtioineen ryhtyvät kaikella taidollaan, tarmollaan ja voimallaan työskentelemään aivan vastakkaiseen suuntaan, kuin mitä he toivovat. Osoi-

tuksena tästä on kansojen suhde rauhaan ja sotaan. Kansat sekä toivovat että sanovatkin toivovansa rauhaa. Ja he sanovat tekevänsä työtäkin rauhan puolesta. Niinpä jo vanhassa Rooman maailmanvallassa muodostettiin tässä asiassa seuraavanlainen iskulause: ”jos tahdot rauhaa, valmistu sotaan”. Tässä oli koko asia käännetty pääläelleen. Ja pääläelleen se lopulta johti Rooman valtakunnankin. Valtakunta sai rauhan, mutta se rauha oli kuolemanrauha. Rooman valtakunta kuoli, ja kuoleman siemen oli juuri tuossa iskulauseessa: ”jos tahdot rauhaa, valmistu sotaan”. Sillä se lause oli valheellinen. Ja Kristus — jonka Roomakin oli lopulta tunnustanut — oli sanonut, että ”totuus vapaaksi tekee”. Ja sama Mestari oli sota- ja rauhakysymyksessä sanonut mm.: ”autuaita rauhanrakentajat, sillä heitä tullaan nimittämään Jumalan pojiksi”.

Mutta niin suuri on valheen lumo, että myöskin kristikunta omaksui tuon roomalaisen sotahuudon. Ja niin eurooppalainen sivistys — luonnon välttämättömyydellä — kulkee myös kuolemaansa kohti.

On merkillistä, että vain pieni joukko — toistaiseksi — on voinut käsittää noinkin selvän ja yksinkertaisen totuuden. Voimme vaan toivoa, että Euroopan suuret onnettomuudet opettaisivat meille jotakin. Ja sentähden on tämän toivon toteutumisen puolesta myös työtä tehtävä. Pois kaikki kieräily! On tehtävä suorastaan työtä sen puolesta, mitä toivoo. Jos yleensä toivomme, että maailmaan olisi tuleva enemmän suoruutta ja oikeudenmukaisuutta, niin on tehtävä työtä nimenomaan suoruuden ja oikeuden hengessä. On yhä enemmän eläydyttävä tuon lauseen henkeen: ”mitä tahdomme niittää, sitä

kylväkäämme". On tehtävä työtä rehellisesti ajatuksin tuntein ja teoin. Jos tahdomme niittää rauhaa, on kylvetävä rauhaa.

Näin käy meille eräs asia entistä selvemmäksi: pitäisi olla uskonto, joka itse seuraisi totuutta, joka opastaisi ihmisiä totuuden tiellä kulkemaan. Mutta jos tätä toivomme, silloin on myös tehtävä työtä tuon toivon toteutumiseksi. Niinollen: jatkakaamme.

Edellä oli jo puhetta, kuinka uskonto kulkee — tai että sen on kuljettava — kahdella jalalla. Sen on tehtävä työtä älyllis-filosofisesti ja käytännöllis-siveysopillisesti. Valaisevana lisäapuna ovat vertauskuvat. Vertauskuvien apu on siinä, että aineellisen elämän ilmiöitä, niissä saavutettua kokemusta ja luonnon työtavan tuntemusta on käytetty valaisemaan henkisen elämän tapahtumia. Molemmissa, aineellisessa ja henkisessä elämässä, on sama laki: kummassakin laatu tuottaa laatuaan, laji lajiaan. Uudessa Testamentissa esiintyy muutamia tuollaisia vertauskuvia. Yleensä niihin sisältyy kasvamisen ja kehittymisen periaate. Jumalan valtakunta on verrattavissa siemeneen, josta kasvaa lajinsa mukaan joko hedelmiä tuottava pensas, tai viljaa tuottava korsi jne.

Eikä vain Uudessa Testamentissa, vaan yleensä henkisessä opetuksessa on käytetty vertauskuvia havaintovälineinä. Niinpä jo edellä käytimme ainakin radiota tässä tarkoituksessa. Otamme edelleen muutamia asioita, jotka ovat tavallisessa elämässä tosiasioita sinään, mutta joiden takana kuitenkin on toinen, henkinen todellisuus. Sellaisia tapahtumia ovat esim. ruumiillinen syntyminen ja -kuoleminen. Ne ovat ratkaisevan tärkeitä tapahtumia sinään, ja kuitenkin niiden takana on toinen, ihmis-

elämään vieläkin ratkaisevammin vaikuttava tapahtumien pari: mystillinen kuolema ja sisäinen uudestisyntyminen. Sillä pelkkä ruumiillinen syntyminen ja -kuoleminen ei sinään johda ihmisyyden päämäärään. Ei vaikka syntyisimme ja kuolisimme kuinka monia kertoja tahansa. Ruumiillinen jälleensyntyminen tarjoaa tilaisuuden jatkuvaan kehitykseen, mutta varsinainen voitto sisältyy mystilliseen kuolemaan ja henkiseen uudestisyntymiseen.

Toiset kaksi ruumiillisen elämän tapahtumaa ovat ruumiillinen puhtaus ja ruumiin ravitseminen. Mutta niidenkin takana on syvemmät todellisuudet, joista ruumiin puhtaus ja ravitseminen ovat vertauskuvia.

Kuitenkin on heti huomattava, että näissä vertausku-
vissa piilee myös ansojen mahdollisuus. Kun vastaavai-
suuksista tehdään vertauskuvallinen seremonia, niin sii-
nä piilee sellainen ansa, että näitä vertauskuvallisia sere-
monioita aletaan sinään ja umpimähkään pitää henkisinä
todellisuuksina. Silloin niistä tulee vain taikauskoa. Ja
sellaiseksi on mennyt kirkkojen (lapsi) kaste ja ns. eh-
toollinen.

Sillä mitä on ensiksikin kaste todellisuudessa? Kaste
on samaa kuin ruumiillinen peseytyminen, mutta syvem-
mässä, sielullisessa merkityksessä. Niinkuin ei riitä, että
ihminen vain kerran ruumiillisesti pestään, vaan hänen
on peseytyminen jatkuvasti, samoin kaste on jatkuvaa
sielullista puhdistumista. Kun ihminen — Mestarin
oppia kunnioittaen ja seuraten — yrittää jatkuvasti, kaik-
kina päivinä ja kaikissa toimissaan, ajatuksissaan, tun-
teissaan ja teoissaan luopua kaikesta raakuudesta, val-
heesta, paheesta, himollisuudesta ja ihannoidustakin vä-
kivallasta, silloin hän sielullisesti puhdistuu, peseytyy.

Kaikki seremonialliset kasteet ovat vain vertauskuvia. Ja että sellaisella olisi jotain merkitystä, on siinä kaksi ehtoa. Ensiksi: sitä ei saa tehdä kenellekään väkisin, niinkuin se pienelle lapselle aina tehdään, vaan täytyy se tapahtua asianomaisen omasta vapaasta pyynnöstä. Ja että seremoniallisella kasteella olisi tällöinkään jotain merkitystä edellyttää se, että asianomainen itse antaa sille merkityksen siten, että hän jatkuvasti pyrkii ja kasvattaa itseään siveelliseen puhtauteen.

Samoin on ruumiillisen ravitsemisen laita. Kaikki ruoka ja juoma on sinään jumallalista, Logoksen elävää ruumista ja verta, jos sellaista nimitystä tahdotaan käyttää. Ja kaikki ateriamme ovat tavallaan pyhiä toimituksia sikäli kuin aterioimme kohtuudella ja olemme veljellisen myötätuntoisessa suhteessa toisiimme. Erittäin arvokkaaksi ateria muodostuu, jos ateriaan osallistuu edes kaksi tai kolme sellaista, jotka ovat ratkaisseet sota- ja väkivaltakysymyksen, ja jotka siten ovat asettaneet Vuorisaarnan neljännen käskyn, pahan vastustamattomuuden, elämänkäsityksensä kulmakiveksi. Sillä silloin siinä ryhmässä saattaa Mestari ja hänen tarjoamansa taivaallinen leipä ja juoma, totuuden ja rakkauden henki, suoraan vaikuttaa. Täten jokaisesta ateriasista muodostuu pyhä veljesateria. Mutta symbolia se on sittenkin. Sillä varsinainen henkinen ruoka ja juoma sisältyy Mestarin vuorisaarnan siveysopin sulattamiseen. Se ruoka sisältyy työhön sen toivon ja odotuksen toteutumisen puolesta, että Jumalan valtakunta toteutuisi maankin päällä. Tämä ajatus, tämä totuushan sisältyy Jeesuksenkin sanoihin: "minun ruokani on se, että teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa".

Niinkuin sanottu, ihmisen oleellisin toivo ja odotus on: sisäinen yhtyminen Jumalaan, Pyhään Henkeen, Poikaan ja Isään. Tämän toivon toteutumiseksi ovat erikoisesti ponnistaneet, työtä tehneet ja pitkälle — johtavan pitkälle — päässeet ne kolme henkilöä, joista jo on edellä puhuttu: Buddha, Jeesus Kristus ja Pekka Ervast. Kukaan heistä ei ole opettanut sellaista henkisen laiskuuden oppia, että ihminen olisi ”maan mato”, joka ei mihinkään hyvään kykene. He eivät jääneet odottamaan, että joku toinen tekisi työn heidän sijaisenaan, tai puolestaan. Niinpä Buddha otti asian heti niin vakavasti, että hän luopui ruhtinaallisesta asemastaan ja persoonallisesta elämästä kokonaan. Se juuri oli tuota paljon puhuttua mystillistä kuolemaa. Se oli ruumiillisen kuoleman takana olevan todellisuuden toteuttamista. Hän vetäytyi yksinäisyyteen, jossa vuosikausia teki työtä toivonsa ja odotuksensa toteutumiseksi. Eikä hän hellittänyt, ennenkuin toivo toteutui. Ja se toteutui. Hän löysi Jumalan totuuden Pyhänä Henkenä. Se totuus ruumistui hänessä eläväksi elämäksi. Siten hän voitti pakollisen jälleensyntymisen. Sillä hän ei ainoastaan kokenut mystillistä kuolemaa, vaan hän koki myös mystillisen syntymän. Hän siirtyi vertauskuvista todellisuuteen.

Samoin on luonnollisesti Jeesus Kristuksen laita. Uudessa Testamentissa ei kylläkään kerrota paljoakaan hänen ponnistuksistaan ennen Jordanin kastetta. Kuitenkin Hebrealaiskirjeessä puhutaan tästäkin asiasta. Siinä mm. sanotaan: ”Ja lihansa päivinä hän kovalla huudolla ja kyynelillä uhrasi rukouksia ja anomuksia sille, joka voi pelastaa hänet kuolemasta; ja hänen rukouksensa kuultiin hänen jumalanpelkonsa tähden.” Tämä on sangen

kuvaavaa puhetta Jeesuksen vakavasta etsimisestä ja pyrkimisestä. Koskekoon tämä kuvaus joko Jeesuksen palestiinalaista ruumistusta tai hänen ponnistuksiaan jossain muinaisuudessa, aikaisemmissa ruumistuksissa, niin joka tapauksessa se osoittaa Hebrealaiskirjeen kirjoittajan ymmärtäneen, että myös Jeesus oli tehnyt kovasti työtä odotuksensa toteutumiseksi. Ja kaikkien näiden ponnistuksien tuloksena Jeesus sitten Jordanin kasteen yhteydessä koki siihenasti täydellisimmän sisäiseen Jumalaan yhtymisen. Jumala kosmillisena Kristuksena, Rakkauteena, Äitinä ruumistui hänessä. Se oli hänen uudestisyntymisensä.

Mutta vaikka evankeliumeissa ei sanottavasti kerrota Jeesuksen ponnistuksista ennen Jordanin kastetta, niin sensijaan siinä esiintyy erittäin dramaattinen ja opettavainen kuvaus kolmenkertaisesta kiusauksesta heti Jordanin tapahtuman jälkeen. Siinä tarjoutuvat Jeesuksen johtajiksi, opettajiksi ja mestareiksi ne kolmen edellisen luomispäivän ihmiskunnista luokalleen jääneet enkelikunnat, joita sanotaan Lusifereiksi, Ahrimaneiksi ja Asuroiksi eli saatanoiksi, ja joiden toimintaan saamme erikoisen havainnollisesti tutustua P. E:n kirjassa "Johanneksen evankeliumi". — Tämä kiusauskentomus antaa avaimen eli taustan siihen ajatukseen kun joskus on sanottu, että maailmassa on paljon "mestareita", mutta harvoin tapaa yhden kunnollisen oppilaan. Paljon on "opettajia", jotka joko halveksivat Mestarin Vuorisaaunan opetuksia, tai vihaavat ja vastustavat sitä yrittäen kaikenlaisella viisastelulla, saivartelulla ja selittelyllä tehdä sen mitättömäksi ja mahdottomaksi. Tietämättään — ellei joskus tietoisestikin — he työskentelevät noissa kolmessa kiu-

sauksessa. Jeesus kieltäytyi niistä, menettäen samalla heidän suosionsa. Hän seurasi taivaallista Isää ja Häneltä saamaansa oppia, suorittaen Häneltä saamaansa tehtävää, kaikesta huolimatta ja kaikin voimin. Ja samoin on meidän jokaisen ihmisen opittava tekemään.

Kolmantena mainitsimme Pekka Ervatin — joka ei suinkaan jäänyt jossain hurskaassa uskossa odottamaan kuolemanjälkeistä ja maailmanlopun takaista autuutta. Lapsesta saakka hän oli erinomaisen nerokas ja vakavahenkinen ihminen. Omaelämäkerrallisissa kentomuksissaan hän sanoo, että etenkin neljäntoista vuoden ikäisestä alkaen hän eli sellaista itsekasvatuksellista elämää, että hän ei tiennyt rikkovansa vuorisaarnan viittä käskyä vastaan. Ja seitsemän vuoden kuluttua tämä työ vei täytymykseen. Hän koki universaalisen uudestisyntymisen, jossa Jumala tuli ratkaisevan syvälle ihmiskuntaan, tuli päivä tietoiseen tekojen elämään. Eikä hän jäänyt tähän saavutukseensa, vaan hän luopui kaikesta persoonallisesta elämästä ja antautui kokonaan työhön toisten hyväksi. Siten hän koki todellisen, mystillisen kuoleman, ja henkisen syntymän. Siten Jumala — niinkuin jo edellä olemme sanoneet — on ruumistunut ihmiskunnan päivä tietoiseen elämään kaikissa kolmessa ihmennyksessään: Pyhänä Henkenä, Poikana ja Isänä.

Olemme jo edellä sanoneet, että kaikilla ihmisillä on sama täydellisyyden päämäärä. Jokaisen sisäisessä olemuksessa on sama toivo ja odotus. Eikä tämä toivo ja odotus täyty kenessäkään muuten kuin suhteessa hänen työhönsä ja ponnistuksiinsa tuon toivon ja odotuksen puolesta. Jos joku näyttää pääsevän nopeammin perille johtuu se siitä, että hän jo edellisissä ruumistuksissaan

oli päässyt pitemmälle. Ja vaikka Buddha, Jeesus Kristus ja Pekka Ervast ovatkin työnsä ja saavutuksensa kautta kehityksen johdossa, niin samansuuntaisia ponnistuksia ja saavutuksia on kuitenkin tapahtunut pitkin ihmiskunnan historiaa. Niinpä Jeesuksen ja alkuseurakunnan aikana sattui muutamia tyypillisiä tällaisia tapauksia. Stefanus saavutti varsinaisen Jumal-kokemuksensa marttyyrikuolemassaan, monet opetuslapset saavuttivat kokemuksen ensimmäisenä helluntaina, Paavali erittäin draamaattisella tavalla Damaskon tiellä. Mutta kukaan heistä ei saavuttanut kokemusta noin vain. Kaikki he olivat vakavasti ponnistaneet ja tehneet työtä toivonsa ja odotuksensa toteutumisen puolesta.

Tässä yhteydessä kiinnitämmekin huomiota erikoiseen seikkaan: Herran odotukseen. Vaikka saatettiin odottaa Jeesuksen pikaista takaisintuloa ruumiillisesti, niin kuitenkin Herran odotus oli ensisijassa sen tulemisen toteutumisen odotusta, mikä oli niin huomattavalla tavalla toteutunut Paavalissa, opetuslapsissa helluntaina ja Stefanuksessa hänen kuollessaan. Apostolit opastivat ryhmiensä jäseniä kulkemaan sillä mystillisen kuoleman, älyllisen ja siveellisen puhdistuksen tiellä, jolla kulkessaan he saisivat yhtyä Herraan, omaan taivaalliseen ihmiseensä. Ja tämän kokemuksen saavutettuaan he taas vuorostaan ryhtyivät toisia opastamaan. Jne.

Mutta — niinkuin jo on puhe ollut — vähitellen kristityt vajasivat pintapuolisuuteen, muodostuen noin v. 325 sotaiseksi valtiokirkoksi. Silloin henkilökohtainen Herran odotus muuttui epämääräiseksi maailmanlopun odotukseksi. Ulkoinen muodollisuus, kuolleiksi jääneet seremoniat ja vertauskuvat, muodostuivat yhä enemmän

henkisen todellisuuden peitteeksi. Niinpä neljänellä vuosisadalla tämä alkuaan elävä Herran eli sisäisen Mestarin odotus muodostui muodolliseksi, neliasteiseksi odotukseksi, adventiksi, jota alettiin viettää Kristuksen syntymäjuhlan edellä.

Näin hukkui alkuperäinen kristillisyys muotomenoihin ja sotatorvien pauhuun.

Nyt meidän on yritettävä päästä noiden elottomiksi menneiden kirkollisten adventti-kuorien läpi nähdäksemme, mitä elävää totuutta niiden taakse on haudattu. — Edellä esitettyjen ajatusten valossa on ilman muuta selvää, että adventti-kuorien taakse haudattiin se alkuaan elävä odotus, jossa apostolit ja heidän oppilaansa kulkivat neliasteista puhdistuksen tietä, valmistuakseen siten Herran vastaanottoon, so. henkiseen uudestisyntymiseen. Että tämä valmistus on neliasteinen se johtuu siitä, mistä kaikki muukin nelinäisyys tässä ilmennyksen maailmassa. Niinkuin muistamme, ei ainoastaan puhdistuksen tie ole neliasteinen, vaan esim. paratiisin virrassa on neljä päähaaraa. Kaikki tämä nelinäisyys johtuu siitä, että maapallomme elää nykyään neljännessä luomispäivässään. Elämä ilmenee neljällä tavalla. Ensimmäisen luomispäivän ilmennys on älyllinen elämä; toisen tunne-elämä; kolmannen eetteriset, sukupuoliset voimat; neljännen kemiallis-fyysillinen elämä, sisäisesti luonnon himo, elämisen halu. Todellinen adventti, neliasteinen valmistus on nyt siinä, että ihminen tietoisesti puhdistuu näissä neljässä elementissä: älyllisessä, tunteellisessa, eetterisessä ja ruumiillisessa.

Tämä neliasteinen puhdistus on samalla mystillistä kuolemaa. Eihän ihminen ruumiillisestikaan voi jälleen-

syntyä, ennenkuin hän ensin on ruumiillisesti kuollut. Samoin emme voi kokea henkistä uudestisyntymää syvemmin kuin mitä ensin tai samalla koemme mystillistä kuolemaa.

Ja mitä mystillinen kuolema on, sen näemme kuin vertauskuvassa, ajatellessamme sitä rinnakkaisesti ruumiillisen kuoleman kanssa. Ruumiillinen kuolema on kaiken maallisen elämän jättämistä, kaikesta luopumista. Sitä samaa on myöskin mystillinen kuolema. Niinhän Buddha, Jeesus ja Pekka Ervast luopuivat kaikesta, ja niin ovat jotkut muutkin totuudenetsijät tehneet. Kuitenkin meidän on tässä luopumisessa, tässä mystillisessä kuolemassa huomattava eräs tärkeä seikka: se on asteettaisuus, joka ilmenee yleensä kaikessa elämässä. Niinkuin henkisessä uudestisyntymisessä on asteettaisuutta, toinen toistaan syvemmälle menevää Jumal-kokemusta, samoin mystillisessä kuolemassakin on asteettaisuutta. Siinä on neljä astetta joko niin, että neljä elementtiä muodostavat kukin yhden asteen tai niin, että kaikki neljä elementtiä voitetaan neljässä asteessa. Niinhän vihkimyksiäkin on oikeastaan vain neljä — niinkuin P. E. sanoo — vaikka ne sitten syvenevät sarjoissa.

Jos nyt tältä asteettaisuuden kannalta ajattelemme ensimmäistä valmistusta, niin voisimme ajatella sen järjestymistä jotenkin seuraavan tapaan.

Ihmisellä yleensä on karmalliset velvollisuutensa. Mutta nämä velvollisuudet eivät vaadi ihmisen kaikkea aikaa. Ajan suhteen hänelle jää ylijäämää. Ja tämän ylijäämän ajan hän käyttää harrastuksiin. Juuri tästä on aloitettava. Tästä mystillinen kuolema alkaa. Ihminen voi kuolla noille erilaisille maailmallisille harrastuksille.

Näin vapautuvan aikansa hän käyttää henkiseen elämään, mietiskelyyn ja etsiskelyyn. Siten hän todellisuudessa aloittaa Herran odotuksen. Hän voi odotuksessaan tehdä löytöjä, jopa ratkaisujakin. Yksi tällainen löytö on se, kun ihminen huomaa: turhaa ja sopimatonta on ihmisen kiistellä, riidellä ja väitellä. Sellainen on sielullista sota-
taa, ja se voi johtaa ruumiilliseenkin sotaan. Hän tulee mietiskelyssään tulokseen: ei enää sota. Mieluummin annan vaikka tappaa itseni, kuin että lähtisin sotaan, toisia ihmisiä tappamaan.

Juuri näin ovat jotkut ihmiset kokeneet mystillistä kuolemaa jo verrattain nuorena. Heidän ei ole tarvinnut mennä sotakentille tullakseen sankareiksi, so. paremmin-
kin yleisen, kärsimyksiä aiheuttavan itsepetoksen valheel-
lisiksi uhreiksi. Heistä on tullut sankareita omassa huo-
neessaan, yksin ollessaan ja mietiskellessään.

Läpäistyään näin — alustavasti tai syvällisemmin — ensimmäisen asteen mystillisessä kuolemassa, joutuu hän kokeelle toisessa asteessa. Tämä tapahtuu erikoisesti siten, että ihminen joutuu yhteistyöhön toisten saman-
laisten kanssa. Silloin erikoisesti puhdistava voimavirta kulkee hänen persoonallisuutensa lävitse. Alitajunnasta voi tällöin purkautua sinne kerääntynyttä karmaa: ta-
poja, tottumuksia ja taipumuksia. Nämä skandhat, nämä tavat ja taipumukset voivat olla omahyväistä ärtyisyyttä, kateutta, koppavuutta, itsetärkeyttä jne. Se panee veljellisen sietämisen kovalle koetukselle. On vaikea malttaa mieltään ja sietää toisia ryhmätovereita. Yhden läsnäolo ärsyttää yhdellä tavalla, toisen toisella tavalla. Tuntuu niinkuin tuo tai tuo jäsen olisi karkoitettava. Muutoin minun on lähdettävä, sillä minä en voi häntä sietää. —

Mutta myöskin voitto on mahdollinen. On mahdollista päästä tässäkin suhteessa siihen ratkaisuun, jota P. E. nimittää ensimmäiseksi totuudeksi, ja josta jo edellä oli puhetta. Totuus on: ihmisten veljeys ja heidän ykseytensä Jumalassa. Tämän totuuden tietoisella omaksumisella ihminen voi puhdistautua sielullisesta ärtyisyydestä. Hän oppii aluksi edes sietämään, sittemmin ymmärtämään ja rakastamaan veljiään, ryhmänsä jäseniä, niitä ihmisiä, joihin hänellä on käytännöllistä kosketusta.

Kolmatta astetta mystillisessä kuolemassa voimme ymmärtää seuraavaan tapaan.

On puhuttu tottelevaisuudesta, kuuliaisuudesta. Tämäkin kuuluu asiaan. Sillä elämässä itsessään on auktoriteettia. Se on jumalallinen laki. Se on Isän tahto. Isän tahto on loppujen lopuksi ainoa auktoriteetti. Mutta tämä auktoriteetti on siten erikoista ja viisasta, että se ei pakota ketään auktoriteettiinsa. Ihminen voi asettua omatahtoiseksi, jopa niin, että hän ryhtyy toistenkin ihmisten kohtaloa määräämään, vieläpä pakkokeinoin. Mutta välillisesti Isän auktoriteetti kuitenkin vaikuttaa. Karma on se mahti, joka aikanaan alentaa jokaisen, joka omatahtoisesti itsensä ylentää.

Näinollen kolmas aste mystillisessä kuolemassa muodostuu tavallaan kaksipuoliseksi. Ihminen kieltäytyy pyrkimästä valtaan toisten ihmisten ylitse. Mutta myöskin hän kieltäytyy tottelemasta maailman auktoriteetteja. Niinpä P. E. sanookin: meidän on kieltäydyttävä tottelemasta maailman auktoriteetteja. Ja johan Jeesus sanoi: ette voi kauan palvella kahta herraa.

Suhteemme rikollisiin ja rikollisuuteen voimme sanoa muodostuvan mystillisen kuoleman neljänneksi asteeksi.

On järjestettävä suhteemme rikollisuuteen ja rikollisiin. Mutta tämä on aloitettava oikeasta päästä. Ei toisista ihmisistä, vaan itsestämme. On asetettava oma itsensä aivan puolueettomasti karmallisen tuomioistuimen eteen. On nähtävä selvästi ja puolueettomasti omat virheensä, syntinsä ja rikkomuksensa. Tuomio on siinä, että ihminen päättää sovittaa toisille ihmisille tekemänsä rikkomukset. Kun niin tekee, silloin joutuu käytännössä kokemaan, miten totuus vapauttaa. Tuomittu menee asianomaisten henkilöitten luo, pyytää anteeksi ja hyvittää heille. Sen tehtyään hän tuntee vapautuneensa. Vastaisuudessa hän yrittää parastaan, ettei ketään loukkaisi eikä vahingoittaisi. Ei sanoin, ei teoin eikä ajatuksin. Jos toiset häntä loukkaavat, niin sen hän aina voi anteeksi antaa. Ja taas hän tuntee vapautta.

Mutta rikollisuus ei rajoitu tähän, ei niihin rikkomuksiin, joita teemme toinen toisiamme vastaan. Rikollisuudella on vielä toinen, syvempi ja laajempi puolensa. Onhan puhuttu synnistä Pyhää Henkeä vastaan, jota kukaan ei voi anteeksi antaa. Synti Pyhää Henkeä vastaan on synti itse elämän järjestystä vastaan. Pyhä Henki, totuuden henki, on itse elämän oma järjestys. Tämän järjestyksen ovat saavuttaneet ne ihmiset, jotka ovat itsekasvatuksensa tiellä saavuttaneet sellaisen kokemuksen, tiedon ja taidon, etteivät itse enää aiheuta uutta karmaa. Vanha karma loppuu vähitellen. Silloin ihminen on vapaa pakollisesta jälleensyntymisestä.

Ihmisille järjestetyksi oppaaksi tuo Pyhä Laki esiintyy Mestarin sanomassa, Vuorisaarnassa. Jos siis olen opettanut tai yllyttänyt ihmisiä Vuorisaarnan opin vastaiseen menettelyyn, esim. sotaan, toisia tappamaan ja itseään

tapattamaan, silloin ei kukaan voi minulle tätä anteeksi antaa. Minun on siitä vastattava. Minun on se sovittava siten, että nyt ja tulevaisuudessa teen ihmisille ja ihmiskunnalle niin paljon hyvää, kuin olen tehnyt pahaa. Sentähden ei kukaan voi antaa anteeksi kirkkoille ja niiden johtajille sitä, että he kieltävät sen totuuden Pyhän Hengen, mikä Vuorisaarnan opissa esiintyy. He saavat siitä vastata. Samoin on kaikkien niiden seurojen ja järjestöjen laita, jotka ohjelmissaan puhuvat veljeydestä, vieläpä yleisinhimillisen veljeyden muodostamisesta, mutta jotka siitä huolimatta häikäilemättä rikkovat omaa ohjelmaansa vastaan. Näille seuroille ja niiden johtajille ei tätä menettelyä kukaan voi anteeksi antaa. Heidänkin on nyt ja tulevaisuudessa autettava ihmiskuntaa voittamaan se henkinen pimeys, jonka epäveljelliset teot ja opetukset ovat aikaansaaneet. Missään näissä suhteissa ei ole muuta anteeksiantoa kuin se, että hyvitämme ihmiskunnalle hyvällä sen pahan, minkä olemme aiheuttaneet.

Sovinnaisuudessa ja pelkkurimaisuudessa tapahtuva laiminlyönti on samoin asia, josta olemme vastuussa. Sentähden totuudenetsijän on jatkuvasti syvennyttävä Messarin sanomaan, ja puolustettava sitä maailman edessä. Tämä siitä huolimatta, vaikka se johtaisi jonkunlaiseen marttyyriuteen niiden kirkkojen, seurojen ja järjestöjen puolelta, jotka eivät halua uhrautua totuudelle, eivät edes sille ensimmäiselle totuudelle, joka on ihmisten veljeys ja heidän ykseytensä Jumalassa.

Kaikki tämä on nyt ollut neliasteita mystillistä kuolemaa.

Ja sitten eräs asia. Emme ole näissä asteissa erikoinen maininneet sukupuolivoimaa. Tämä siksi, että vaik-

ka sukupuoli-voima erikoisemmin sijoittuisikin johonkin asteeseen, niin kuitenkin tämä voima vaikuttaa kaiken aikaa kaikissa asteissa. Mutta kun ihminen läpikäy edellä kuvattua neliasteista mystillistä kuolemaa, valmistuen sitten henkiseen uudestisyntymiseen, ja kun se uudestisyntyminen tapahtuu, silloin taivaallinen ihmisemme, sisäinen Kristus meissä, voittaa myöskin sukupuoli-voiman. Tuo suuri eetterinen luonnonvoima on silloin ihmisen käytettävänä henkisessä, luovassa ja palvelevassa työssä ihmiskunnan hyväksi Vuorisaarnan Mestarin johdolla.

Näin on neliasteinen mystillinen kuolema valmistanut mahdollisuudet henkiselle uudestisyntymiselle, alkuperäiselle Herran odotuksen toteutumiselle. Se ei ole tien loppu. Siitä Tie vasta todenteolla alkaa.

V

VALON SYNTY JA KEHITYS

Jatkamme edelleen elämän vertauskuvastoon syventymistä. Nyt on kysymys valosta. Valo on pimeyden vastakohta. Ja aina on ymmärretty olevan kahta valoa, ulkoista ja sisäistä, fyysillistä ja henkistä. Molemmat ovat todellisuuksia sinään, mutta kuitenkin on aina ymmärretty, että ulkoinen valo on heijastus ja symboli sisäisestä valosta. Tämähän näkyy siitäkin, että kummankin valon syntymää juhlitaan samalla kertaa. Ulkoisen valon syntymäjuhlaa on aina vietetty talvipäivän seisauksen aikana. Silloin alkavat päivät jälleen pidentyä, nim. täällä pohjoisella pallonpuoliskolla. Mutta tähän ulkoisen valon syntymäjuhlaan on liittynyt myös henkisen valon juhla. Kaikkien suurten uskontojen keskushenkilöt ovat olleet valon tuojia. Niin on ollut vanhoina aikoina ennen Jeesusta. Ja vaikka kristikunnalla ei ole ollut tietoa Jeesuksen syntymäpäivästä, niin neljännellä vuosisadalla

— jolloin kirkko yleensä järjestyi valtiokirkoksi — alettiin Jeesuksenkin syntymäpäivää viettää joulukuun 25 p:nä. Ja tähän on ollut sinään paikallaan, sillä Jeesus Kristuksessahan tuli niin suuri valo maailmaan, että vanha vihkimysjärjestelmä senkautta muuttui.

Mutta vaikka näin kävi, niin kuitenkin saman kirkon toimesta tapahtui se, mistä Jeesus oli varoittanut: Jeesuksen tuoma valo pantiin vakan alle. Jeesuksen tuoma valo valaisi hänen opissaan. Mutta tämä oppi kiellettiin. Tilalle tuli verisen karkea sijaissovitusoppi — joka ei mitään valaise, vaan suorastaan hämää ihmisten henkisen ajattelun. Jos kirkko olisi pysynyt siinä henkisen opin valossa, minkä Jeesus toi, missä hän itse eli ja mitä hän oppilailleen opetti, silloinhan kirkkokin olisi ollut valona maailman pimeydessä. Mutta toisin kävi. Kun valo hyljättiin, silloin kirkko itse edellä vajosi synkkään, verisen väkivaltaiseen taikauskon pimeyteen. Hedelmistä puu tunnetaan. Kristikunnan tunnusmerkki piti olla keskinäinen rakkaus, mutta sen tunnusmerkkinä onkin ollut keskinäinen viha, kateus, veriset vainot ja sodat. Eurooppa vajosi sitä suurempaan henkiseen pimeyteen, mitä suurempaa valoa sen sivistys piti oleman.

Mutta vaikka kirkon johtamalle kristikunnalle kävi näin, niin onhan henkinenkin valo kuitenkin olemassa. Ja se valaisee jokaista, joka henkensä ja järkensä silmät sille avata tahtoo.

Lähdemme nyt seuraamaan henkisen ja aineellisen valon syntyä ja kehitystä. Huomaamme, että ilmentyneessä elämässä niiden synty ja kehitys tapahtuu rinnan. Muistammehan vanhan hermeettisen lauseen: niin on ylhäällä kuin alhaalla, ja päinvastoin. Toisin sanoen: ul-

konaisen eli fyysillisen valon kehitys on vastaavaisessa suhteessa henkisen valon kehitykseen. Voimme näinollen aloittaa kummasta valosta tahansa. Mutta koska aineellinen valo on helpommin havaittavissa, niin aloitamme siitä.

Ensin on tietenkin selvää, että ulkoisen valon varsinainen keskus on aurinko. Ilman aurinkoa ei olisi muutaakaan valoa. Mutta aurinkohan ei valaise aina. Eikä edes kuukaan. Näinollen on luonnollista, että ihmiset ovat etsineet keinon saadakseen jonkunlaisen valon myös oma-aloitteelliseen käyttöönsä. Ja kun on etsitty niin on löydetty. On jatkuvasti löydetty toinen toistaan parempia valonlähteitä. Vanhimman ja alkuperäisimmän valon lähteen ovat varmaankin muodostaneet palavat puut: roviona ulkona ja takkavalkeana huoneessa. Opittiin myös käyttämään yksityistä pärettä, huoneessa ja ulkonakin.

Lähdemme nyt siitä ajatuksesta, että ulkonaisen valon ilmennys on vastaavaisuussuhteessa henkisen valon ilmennykseen. Henkinen valo on kautta aikain ilmennyt profeettain elämässä ja opetuksessa. Heissä on valo syttynyt, ja he ovat tehneet työtä saadakseen saman valon meissä muissakin ihmisissä syttymään ja valaisemaan. Ulkoinen valo on tällöin symboli sisäisestä valosta. Miten siis rovio ja takkavalkeat ovat symboleja?

Ensiksikin on huomattava, että yksi puu ei pala, vaan takassa tai roviossa täytyy olla useampia puita. Tällä on vastaavaisuutensa siinä tosiseikassa, että ihmisten elämä ei käy päinsä siten, että jokainen eläisi yksinään, erillään. Ihmisten on eletävä yhdessä, muodostettava perheitä ja yhteiskuntia. Kun ensin kaksi ihmistä, mies ja nainen, liittyivät yhteen, silloin he syttyivät ja alkoivat

palaa, roihuta ja valaista aivan toisella tavalla kuin yksin eläen. Sekä heidän että profeettain oli opittava huolehtimaan siitä, että he syttyisivät ja palaisivat tasaisesti, tasaväkisesti, jottei toinen palaisi loppuun ennenaikojaan, toisen jäädessä yksinään, mustan kekäleén tavoin kytemään — ja sammumaan. Sentähden oli — profeettain opastuksella — opittava uskollisuutta ja siveellistä järjestystä perheessä. Heidän tuli tukea, auttaa ja palvella toisiaan. Asiaan kuului myös, että tähän kodin talkkavalekaan tuli uusia puita: syntyi lapsia, jolloin elämäntuli alkoi palaa rehevämmin ja iloisemmin. Lapsia oli kasvatettava älyllisesti ja siveellisesti. Siten koti ja siinä palava, lämmittävä ja valaiseva keskinäinen avuannon tuli oli kuin pyhä, pyhitetty liesi.

Vähitellen lapset kasvoivat aikuisiksi. He siirtyivät kodin ulkopuolelle, muodostaen omia kotejaan. Siten muodostui sukulaispiiri, heimo- ja kansakunta. Tätä symbolisoi palava rovio ulkona kentillä ja vainioilla. Se symbolisoi sitä välttämättömyyttä, että ihmisten oli sukulais-, heimo- ja kansalaispiireissään opittava elämään ikäänkuin suuremman kodin hengessä, lämmössä ja valossa. Yhteiskunta oli oleva suuri, suurennettu koti, jossa vallitsi keskinäisen luottamuksen, kunnioituksen ja palvelavaisuuden henki.

Kaikkeen tähän ovat profeetat yrittäneet vaikuttaa siten, että ihmisissä heräisi ja kehittyisi siveellisesti harkitseva ja vastuunalaisuudestaan tietoinen järjen valo. Profeetat ovat neuvoneet — ja yhä neuvovat —: eläkää rehellisesti, vilpittömästi. Älkää pettäkö, älkää valehdelko, älkää varastako, älkää kavaltako. Ja kun ihmiset niin

tekevät, silloin heidän älynsä kehittyi siveelliseen suuntaan. Sen profeetat tietävät omasta kokemuksestaan.

Niinpä profeetat ovatkin edustaneet sitä valoa, jota yksityinen päre palaessaan symbolisoi. On huomattu, että yksikin puu palaa, kun se on vartavasten sellaiseksi muokattu. Toisin sanoen profeetat ovat tuollatavoin muokattuja. He ovat yksilöityneet. He seisovat omilla jaloillaan älyllisesti, siveellisesti ja taloudellisesti. Sentähden he — ainakin jotkut heistä — osaavat palaa, lämmittää ja valaista, vaikka ovat kaikesta luopuneet. Ja näitä pärevalkean symbolisoimia ihmisiä on sentään aina ollut. Niitä on ollut kehittymässä ja kasvamassa. Eivät sentään kaikki ole olleet laumaihmissä, eivät laiskoja vetelyksiä, eivätkä kiukkuisia kumouksellisia, eivät tapojen tai yleisen mielipiteen orjia. Ja siihen suuntaanhan elämä — profeettain avulla — kaikkia ihmisiä kasvattaa. Laumaihmisistä meidän on yksilöidyttävä vastuustaan tietoisiksi minuuksiksi.

Tulemme sitten toiseen valon lähteeseen. Kun ihmiset paistoivat teurastamiensa eläinten lihoja, niin he huomasivat, että niistä sulanut ja tippunut rasva paloi kirkkaalla liekillä. Tämän huomion tehtyään opittiin asettamaan sulatettua talia joko johonkin koloon tai sitävarren muovaituun astiaan. Tahiin pistettiin puinen tikku, joka sytytettiin. Ja niin oli keksitty uusi valon väline, sanottakoon sitä lampuksi tai kynttiläksi. Polttoaineena siinä oli eläinten tali, myöhemmin myös kasveista saatu öljy. — Symbolisesti tämä vastaa meissä olevaa eläin- ja kasvitajuntaa. Ihmisissä elää voimakkaana eläin, eläimelliset himot ja halut. Mutta kun me kieltäydymme eläimellisistä taipumuksista, silloin me aluksi joudumme

kuin tuleen, kiirastuleen, jossa meidän eläimemme hienostuu. Me saamme kokemuksia, joko tappion tai voiton muodossa, ja silloin meidän älymme valaistuu. Siihen tulee vähitellen myös sisäisen kasvitajuntamme öljyä, so. sisäistä aavistusta, intuitiota.

Näitä meidän rasva- ja öljyvalolaitteitamme profeetat ovat hoitaneet opastamalla meitä himottomuuteen. He ovat opastaneet meitä kohtuuteen syömisessä ja juomisessa, puhtauteen sukupuolisuudessa ja yleensä elämässä. Kaukaisesta muinaisuudesta ovat nämä kaksi valoa olleet käytännössä. Symbolisesti ne ovat vastanneet pyrkimystämme rehellisyyteen ja siveelliseen puhtauteen. Se on ollut elämän koulua kautta aikojen.

Näiden kahden valon kehitymisessä Buddha saavutti siihenastisen suurimman valon. Hän oli niin siveellisesti puhdas ja valoisa, että mikään alemman maailman asia ei häntä enää sitonut. Hän oli vapaa jättämään tämän ihmiskunnan. Vain sääli ihmisten tietämättömyyttä ja siitä johtuvia kärsimyksiä kohtaan sai hänet jäämään ihmisten maailmaan. Hän ryhtyi opastamaan ihmisiä siihen valoon ja voittoon, minkä hän itse oli saavuttanut. Ja sellainen työhän on edelleen käynnissä ihmiskunnan keskuudessa.

Kolmas valon lähde, maanalainen vuoriöljy, petrooli, on ollut vasta verrattain vähän aikaa käytännössä. Muistammehan Juhani Ahon lastun: "Siihen aikaan kun isä lampun osti". Siitä kehittyikin oivallinen valon lähde.

Tutkijat eivät näytä päässeen selvyyteen siitä, minkä tapahtuman tuloksena vuoriöljy esiintyy. On arveltu, että se olisi syntynyt veden yhtymisestä joihinkin muihin aineisiin. Mutta myös on arveltu, että se olisi muinaisten

merieläinten, ja ehkä muidenkin eläinten, ruumiiden jät-
teiden tuotetta. Pääasia tässä onkin ensisijassa siinä,
että vuoriöljyssä esiintyy maanalainen valonlähde.

Vuoriöljyn esiintyminen on vastaavaisesti yhteydessä
sen suuren valon kanssa, mikä Jeesus Kristuksessa maail-
maan tuli. On huomattava, että mitä korkeampi valo
maailmaan tulee, sitä syvemmälle se myös pimeyteen
menee ja valaisee. Niinpä Kristuksen aiheuttama rak-
kauden voimavuodatus vaikutti, että kiirastuli pääsi
vainajien näkymättömästä maailmasta purkautumaan
tänne fyysilliseenkin maailmaan. Juuri tämä on vastaa-
vaisuudessa siihen, että maanalainen vuoriöljy pääsi käy-
tännöllistymään.

On huomattava, että meidänkin entiset persoonallisuus-
temme ovat tuoneloissa kuolleet, ja niistä on jäänyt jä-
llelle skandhat, tavat, tottumukset ja taipumukset; jotka
myöskin esiintyvät meissä eräänlaisina polttoaineina.
Nim. siinä tapauksessa, että osaamme kieltäytyä hu-
onoista tavoista, totumuksista ja taipumuksista. Kieltä-
ytyminen käy voitokkaammaksi, jos otamme seuratak-
semme Vuorisaarnan käskyjä. Sillä silloin Kristuksen
rakkauden voimavirta auttaa meitä puhdistumisessa.

Vaikeutemme tässä suhteessa eivät ole niinkään pienet
ja yksinkertaiset. Sillä meissä ei vaikuta ainoastaan
omien menneitten elämiemme karma, huonot taipumuk-
set, vaan siihen liittyy myös helveteissä ja kiirastulissa
olevien vainajien vaikutus. Onnettomat vainajat yrittä-
vät saada lievitystä himojensa poltolle siten, että he koet-
tavat yllyttää ruumiillisesti eläviä ihmisiä alistumaan nii-
hin samoihin himoihin, joissa he itse ovat eläneet. On-
nettomat itsemurhaajat yllyttävät toisia itsemurhaan. Hi-

mojuoppo-vainajat ylyttävät toisia juopotteluun. Jne. Jos me ruumiissa elävät ihmiset ”uhraudumme” heidän pyyntöjään täyttämään, silloin meidän vuoriöljylamppumme alkaa kärytä, jopa siihen määrään, että me itse voimme siihen käryyn tukahtua ja hukkua. Sentähden meidän täytyy olla tässä suhteessa lujia. Kieltäytymällä himoilusta me parhaiten autamme vainajiakin.

Toisella tavalla vaikuttavat meihin tuonelan ylempillä tasoilla olevat vainajat. He katuvat erehdyksiään, ja sentähden he vaikuttavat meihin omantunnon äänenä. Omaatuntoamme kuunnellessamme se herkistyy, ja se taas vaikuttaa valaisevasti meidän ajatteluamme.

Tämä on meidän sisäinen vuoriöljylamppumme. Se lamppu on sitä paremmin rakennettu ja sitä kirkkaammin se palaa ja valaisee, mitä herkemmin me omantuntonme ääntä kuuntelemme ja sen viisautta seuraamme. Vapaaehtoinen kärsimyksien kantaminen — kun emme niitä kärsimyksiä itse itsellemme tai toisille aiheuta — on se kiirastuli elämän koulussa, se puhdistamo, jossa öljymme puhdistuu. Ja totuuden rakkaus on se puhdistettu vuoriöljy, joka tajuntamme lampussa parhaiten palaa ja valaisee.

Kärsimyksestä kuitenkin vielä pari sanaa. Sillä tässä on ollut suuri väärinymmärtämisen mahdollisuus. Siihenkin ansaan kristillinen kirkko luisui suinpäin. Se on Juudas Iskariotinpojan ansa. Ryhdytään painostamaan toisinajattelevia, etenkin henkisesti pidemmällä ja syvemmällä olevia veljiä. Vieläpä ryhdytään — Juudaksen tavalla — suunnittelemaan heille kärsimyksiä siinä mielessä, että nuo henkisesti syvemmällä ja pidemmällä olevat veljet ”viisastuisivat”, so. mukautuisivat painostajien toi-

vomuksiin ja vaatimuksiin. Kirkon käyttämä inkvisitio — kaikkine muunnoksineen ja hirmukeinoineen — on ollut sitä vaikutusta, jota Juudas joutui kohdistamaan rakastamaansa vanhempaan veljeen, Jeesukseen. Muistakaamme, että rakkaudesta inkvisiittoritkin sanoivat toimivansa. Mutta tuo ”rakkaus” teki, että johtavien kirkkojen elämä muodostui suorastaan pahantekemisen helvetiksi. Eikä tämä ansa ole kaukana mistään henkisestä liikkeestä, seurasta tai järjestöstä. Niinpä panin merkille, että P. E. ruusuristi-kokouksissamme piti tärkeänä silloin tällöin palata valaisemaan tätä Juudaksen ansaa.

Tälle asialle ja sen aiheuttamalle tuhoisuudelle on antanut sitäkin suuremmat mahdollisuudet se seikka, että Karman johto vielä Buddhan ja Jeesus Kristuksenkin jälkeen oli ja jäi maapallomme alemman johtajan, Saatanan, käteen. Ja koska tuo koulu nimenomaan tähtää siihen, että ihmisille tuotettaisiin mahdollisimman paljon kärsimyksiä — niinkuin näkyy Jobinkin tarinasta — niin tuo Juudaksen ansa on erinomainen keino tässä suhteessa. Sillä kun syvällisimmät ihmiset saadaan joko tuhotuksi tai karkotetuksi ja heidän työnsä tukahdutetuksi, niin silloin kyllä kärsimyksiä karttuu. Näin ollen olikin — vielä Jeesuksenkin jälkeen — miltei mahdotonta, että ihmisten muodostama Jumalan valtakunta olisi milloinkaan päässyt varsinaisesti muodostumaan julkiseen elämään. Vallitseva väkivalta — Juudaksineen — tuhosi ne aina alkuunsa. Niinpä P. E. sanookin, että vielä Buddhan ja Jeesuksenkin jälkeen maapalloamme uhkasi kuolema. Pelastus tästä uhkasta sisältyi siihen toivoon, odotukseen ja työhön, että Karman johto saataisiin siirtymään Saatanalta Kristuksen, Isän, käteen.

Nyt ymmärrämme myös, että tämä toivo saattoikin toteutua vasta sitten, kun työ sen toivon toteutumisen puolesta oli johtanut siihen, että Jumala kaikissa kolmessa ilmennyksessään: Pyhänä Henkenä, kosmillisena Poikana ja Isänä oli ruumistunut ihmiskunnan päivätietoiseen elämään. Ja kun tämä ruumistuminen nyt on kaikissa kolmessa asteessa tapahtunut — niinkuin edellä tässä esityksessämme ja aikaisemmissa julkaisuissamme olemme esittäneet — niin sentähden P. E. sanookin, että nyt tuo kauan odotettu asia on tapahtunut: Kristus on ottanut Karman johdon käsiinsä jälleensyntymisen mysteριοissa.

Niinpä taas etenemme valon syntymisen ja kehittymisen historian esityksessämme.

Siinä suuressa henkisessä vuodatuksessa, josta P. E. puhuu ja jossa hän, P. E., oli keskushenkilönä, siinä tuli niin suuri henkinen valo maailmaan, että vihkimykset jälleen mullistuivat. Ne jakautuivat kolmeen sarjaan, niinkuin P. E. ne esittää kirjassaan ”Tähtikoulut”.

Nyt tulemme tätä hengen valoa vastaavaan ulkoiseen valoon. Ja se on luonnollisesti sähkövalo; joka vasta vähän aikaa on ollut käytännössä. Tämä valo jo ulkoisena valona kääntää katseemme ratkaisevasti ylöspäin, hengen palautumisen tielle. Sillä edelliset kolme ulkoisen valon lähdettä — palavat puut, talikynttilät ja petrooli — saivat alkunsa maasta, olivat maisen elämän jonkinlaista jätetuotetta, mutta sähkövalo saa alkunsa eetteristä, joskin fyysillisten laitteiden välityksellä.

Sähköhehkulamppu on nyt myös puhtain valaisija. Se ei aiheuta häkää eikä katkua, eikä polta happea asuinhuoneen ilmasta.

Mutta niinpä maapallomme elämä onkin nyt kulkemassa yhä eetterisempään tilaan. Siitähän P. E. myös puhui. Eräässä esitelmässään hän nimenomaan huomautti, että tällä eetteröitymisellä on ratkaiseva merkitys ihmiskunnan tilaan. Ihmisten on opittava hengittämään — niinkuin P. E. sanoi — taivaallisia tunteita ja ajatuksia. Jos he vain hengittävät maallisia tunteita ja ajatuksia, niin he tukahtuvat kuin kala kuivalla maalla. Eikä noilla ihmisillä silloin ole muuta mahdollisuutta, kun että heidän on siirryttävä toiselle taivaankappaleelle.

Siirrymmekin nyt kysymykseen: miten meidän on omassa tajunnassamme järjestettävä sähköhehkulampua vastaava valo? Siinä on kaksi osaa: ilmatyhjä lasipallo ja sen sisällä metallilanka, joka hehkuu. Näinollen — symbolikielen mukaan — meidänkin on saatava tajuntaamme ilmatyhjä pallo, ja siihen hehkuva metallilanka.

Ilma tässä tapauksessa edustaa maailmallista viisautta. Puhuuhan Paavalikin nimenomaan ilmapallan ruhtinaista. Näinollen tajunnallisen ilmatyhjän pallon rakentaminen on samaa kuin perinpohjainen puhdistuksen tiellä kulkeminen. On lakattava hengittämästä maallisia tunteita ja ajatuksia, so. lakattava suosimasta Vuorisaarnan opin vastaista elämänkäsitystä. On voitettava epäily Mestarin sanomaa kohtaan. Eikä sitä epäilystä voiteta ylimalkaisella puheella. On syvennyttävä teosofis-kristosoiseen sanomaan, Vuorisaarnan oppiin sillä perinpohjaisella puhdistuksen tiellä kulkemisella, joka johtaa ratkaisevaan voittoon. On käytännöllisesti, vapauttavan voitollisesti ratkaistava sota- ja väkivaltakysymys. Sillä ehdotomana kulmakivenä on — niinkuin P. E. sanoo — Vuo-

risaarnan neljäs käsky, pahanvastustamattomuus. Ilman sitä kaikki kaatuu.

Kun puhdistuksen tie on kuljettu päähän, kun tajuntamme on tullut Vuorisaarnan opin vastaisesta viisaudesta tyhjäksi, silloin siihen yhtäkkiä ilmestyy hehkuva lanka, ja valo leimahtaa. Ja mitä tällöin on tapahtunut? On tapahtunut vihkimys, hengestä syntyminen. Korkeampi minämme, taivaallinen ihmisemme, on astunut ja yhtynyt päivä tietoiseen minuuteemme. Silloin tulevat kuoleman höyryt, häkä ja katku voitetuksi, ja ihminen voi ymmärtää elämää, niin teoriassa kuin käytännössä, yhä eetterisemmin. Hän kykenee ratkaisemaan elämän pulmia ikuisuuden kannalta. Sillä se valo ei ole vain valoa, vaan on se samalla myös jumalallista hyvätahdon voimaa.

VI

POHJOLAN APOSTOLIT

Etenemme jälleen tutkimuksissamme. Olemme puhuneet ratkaisevan voiton saavuttamisesta ihmiskunnassa Buddhan, Jeesus Kristuksen ja Pekka Ervastian edellä kulkiessa. Olemme maininneet suuren maailmanuskonnon alkamisesta teosofis-kristosofisena sanomana täällä Pohjolassa, Suomessa. Nyt nousee kysymys: eikö tällaiseen suureen saavutukseen, universaaliseen uudestisyntymiseen, kuulu vastaavasti myös suuri puhdistuksen tie? Kun Pohjolassa, Suomessa, on koettu suuri henkinen uudestisyntyminen, niin eikö täällä ole sitä ennen täytynyt tapahtua myös vastaavanlainen valmistava työ?

Tämä on luonnollinen kysymys, ja me yritämme saada siihen asiallista valaistusta.

Mutta koska tämä asia on suuri ja laajakantoinen, koko ihmiskuntaa koskeva, niin vaatii se myös lähtökohdakseen laajemman, koko ihmiskuntaa koskevan taustan.

Ja tämän taustan saamiseksi käsittelemme nyt ensin paria asiaa. Ensimmäinen asia on, että elämä rotuineen ja sivistyksineen etenee kertailemalla. Toinen yleinen asia on, että näin kertaillen edentyessään esiintyy elämässä myös uusia rotuja, uusia sivistyksiä.

Elämä siis pyrkii etenemään kertailemalla vanhaa ja syventymällä uuteen. Ajatelkaamme seitsemää suurta juurirotua, niihin kuhunkin sisältyvine seitsemine alarotui-
neen. Voimme ymmärtää, että tämä on kehityksellisessä suhteessa ihmisen seitsemään periaatteen, jotka ovat, alhaaltapäin lukien: fyysillinen, eetterinen ja astraalinen verho, neljäntenä varsinainen päivätietoinen minä, joka näinollen ei ole vain periaate, vaan vastuunalainen persoonallisuus; viides, kuudes ja seitsemäs ovat: manas, buddhi ja aatma. Vaikka elämä etenee kokonaisuudessaan, niin kuitenkin kukin juurirotu — samoin juurirotujen seitsemän sivistystä eli alarotua — ovat erikoisessa suhteessa vastaavaan periaateen .

Ja sitten tuo kertaaminen. Jokainen juurirotu kertailee ensimmäisissä alaroduissaan edellisiä juurirotuja, päästen omaan ihanteeseensa vasta niin monennessä alarodussa, kuinka mones itse juurirotu on juurirotujen sarjassa. Siis viimeinen eli seitsemäs juurirotu kertailee kuudessa alarodussa kuutta edellistä juurirotua, ja vasta viimeisessä se pääsee toteuttamaan varsinaista omaa ihannettaan. — Nykyään elämme viidennessä juurirodussa, jota on nimetty indo-eurooppalaiseksi. Ja eurooppalainen sivistys on siinä viidentenä alarotuna. Ne ovat — niinkuin P. E. ne esittää kirjassaan "Suuret uskonnot" —: intialaiset, assyrialais-babylonialais-egyptiläiset, parsilaiset ja kreikkalais-roomalaiset. Vaikka niis-

sä kaikissa on ollut viidennen juurirodun tyyppi ja ihanne esillä, niin kuitenkin niissä on kerrattu neljän edellisen juurirodun läksyjä. Vasta viidennessä alarodussa, eurooppalaisessa sivistyksessä, on varsinaisemmin päästy viidennen juurirodun omaan tyyppiin, omaan ihanteeseen. Sitten kuudes ja seitsemäs alarotumme tähtäävät tulevaisuuteen siten, että ne samalla valmistavat maaperää tuleville kuudennelle ja seitsemännelle juurirodulle.

Kysymme vielä: mikä on eurooppalaisen sivistyksen ja siis myös koko viidennen juurirodun aate eli ihanne? Aatteena se on totuus, ja henkilöllisesti sen tyypillisimmin esittää Jeesus Kristus. P. E. sanookin, että Jeesus Kristus on viidennen juurirodun tyypillinen korkein vihitty.

Nyt voimme vielä kysyä: onko tällä läksyjen kertailulla jotain erikoista merkitystä ihmisten kehityksessä? Vastaus tähän on ilman muuta myönteinen. Sillä on — lyhyesti sanoen — se merkitys, että me emme ymmärrä myöhemmin esiintyvää uutta asiaa, ellemme samalla ja ensin ymmärrä aikaisemmin esiintyneitä asioita. Niinpä emme ymmärrä Jeesus Kristusta ja hänen oppiaan, ellemme ensin ja samalla ymmärrä Buddhaa ja hänen ja muiden aikaisemmin esiintyneiden suurten opettajien opetuksia. Samoin emme ymmärrä Pekka Ervastia ja hänen teosofis-kristosofista sanomaansa, ellemme ensin ja samalla ole ymmärtäneet Buddhaa ja Jeesus Kristusta ja päässeet sisälle heidän sanomaansa. Sentähden kristillinen kirkko teki kohtalokkaan virheen, kun se julisti vanhat uskonnot ja vanhat sivistykset yleensä mitättömyiksi. Sillä siten ei päästy ymmärtämään Jeesus Kristustakaan, eikä hänen oppiaan, vaan jäätiin sokean, um-

pimähkäisen uskomisen eli totenapitämisen varaan. Ja niin länsimaat — kirkkojensa myötävaikutuksella — va-
josivat ihanteensa vastakohtaan. Euroopasta sukeutui
maailman sotaaisuuden ja väkivaltaisuuden keskus.

Siis, lyhyesti sanoen, elämä etenee kertaillen, vanhaan
ja uuteen syventyen. Niinhän Jeesuskin sanoi, että jo-
kaisen hänen todellisen oppilaansa on tuotava esille uut-
ta ja vanhaa.

Ja nyt vielä sananen mainitsemastamme toisesta ylei-
sestä asiasta: siirtymisestämme juurirodusta toiseen.
Tämä on sitäkin tärkeämpää sentähden, että vaikka vielä
elämme viidennen juurirodun viidennessä alarodussa —
jossa siis vielä on kuudes ja seitsemäs alarotu edessä
päin —, niin kuitenkin on jo kuudes alarotumme alkanut.
Ja samalla on — niinkuin P. E. sanoo — kuudes suuri
juurirotukin okkultisesti alkanut. Sillä juurirotutkin kul-
kevat limittäin. Onhan neljättäkin juurirotua vielä ole-
massa. Sillä siihen kuuluvat kiinalaiset, japanilaiset ja
mongolit. Ja neekereiden sanotaan jollain tavalla edus-
tavan kolmatta, lemuralaista juurirotua.

Uusi juurirotu luonnollisesti aloitetaan edellisen juuri-
rodun keskuudessa. Se aloitetaan sen alarodun yhtey-
dessä, jolla on sama numero kuin tulevalla juurirodulla.
Viides juurirotumme siis aloitettiin neljännen juurirodun
viidennen alarodun yhteydessä. Ja kuudes juurirotu aloi-
tetaan — niinkuin nyt jo on okkultisesti aloitettukin —
viidennen juurirotumme kuudennen alarodun yhteydessä.

Ja sitten tärkeä asia: siirtyminen uuteen rotuun voisi
tapahtua aatteellisessa uudestisyntymisessä, joten mi-
kään romahdus ei olisi välttämätön. Mutta romahdusta
ei voida välttää, jos on tapahtunut auttamaton muotoihin

jäykistyminen ja itsekkyyteen vajoaminen. Niinpä viidennen juurirodun alkaminen ei käynyt päinsä suoraan neljännen juurirodun keskuudessa, koska se oli vannonut auttamattoman syvälle muotoihin ja itsekkyyteen. Uuden rodun ruumiillisen luojan, Manun, oli vetäydyttävä jonnekin syrjemmälle niiden minuuksien kanssa, joilla oli taipumusta uuden rodun ihanteeseen. Ja myöhemmin neljättä rotua kohtasi romahdus: mantereineen se vajosi mereen. Uusi rotu syntyi jossain syrjemässä, nähtävästi niillä paikoin, missä Egypti sijaitsee. Sentähden egyptiläinen sivistys on tässä mielessä hyvin vanha, sillä se on suoranaista jatkoa atlantilaiselle sivistykselle.

Jätämme nyt nämä viidennen rotumme kaukaiset alkuvaiheet, siirtyäksemme nykyiseen aikaan. Niinkuin jo sanoimme, olemme tulleet rotumme kuudennen alarodun ja samalla — okkultisesti — kuudennen juurirodun alkamisen aikaan. Samalla näyttää jo käyvän selväksi, että viideskään rotumme ei voi välttää romahdusta. Romahdus ei tarvitse tapahtua aivan samalla tavalla kuin Atlantiksella. Jotkut okkultistit ovat arvelleet, että viides rotu tuhoutuu kaikkien sodassa kaikkia vastaan. Ja tällainen menohan tuntuukin jo olevan melkoisessa vauhdissa.

Aloite oli jälleen tehtävä jossain syrjemässä. Ja Itämerihän erottaa Fenno-Skandian sopivasti muusta Euroopasta. Niinpä kuuluisa Nostradamus viittasi Pohjois-Eurooppaan, uuden uskonnon lähtökohtana. Ja Pekka Ervast puhui Pohjolan Valkoisesta valtakunnasta, jonka edellytyksenä on suuri uskonpuhdistus, suuren Maailmanuskonnon syntyminen. Myös hän puhui siitä, kuinka egyptiläinen sivistys pyrkii uudestisyntymään Suomessa.

Tulemmeikin nyt siihen asiaan, josta tämän luvun alussa mainitsimme: Pohjolassa, Suomessa, tapahtuneeseen suureen puhdistus- ja valmistustyöhön. Huomaamme, että Suomessa tapahtunutta suurta henkistä uudestisyntymistä oli valmistettu noin tuhannen vuoden aikana, siis koko sinä aikana, jolloin kristinusko täällä alkoi vaikuttaa.

Niinkuin yksilön uudestisyntymisen edellä on neliassteinen puhdistuksen tie, samoin on luonnollisesti tässäkin. Nuo asteet ovat: 1: **kyky erottaa todellinen epätodellisesta**; 2: **välinpitämättömyys epätodellisesta**; 3: **kuusi hyvettä**; 4: **pelastuksen kaipuu**.

Tämä neliasteinen valmistava työ on luonnollisesti myös joidenkin johtavien henkilöiden tekemä. Vaikka ponnistukseen osallistuvat kansat kokonaisuutena, niin on kuitenkin joku henkilö kulloinkin johtavammassa asemassa. Se on heidän karmansa ja dharmansa, velvollisuutensa. Ja niinpä Fenno-Skandian historiassa esiintyy neljä henkilöä, joiden arvonimeen liittyy Pohjola tai Suomi.

Ensimmäisenä tällaisena henkilönä esiintyy P o h j o l a n a p o s t o l i A n s g a r i u s. Hän päätti viedä — niinkuin P. E. joskus mainitsi — kristinuskon Pohjolaan. Niin hän tekikin, ja hän jatkoi sitkeästi työtään. Luonteeltaan hän oli herkkä ja tunteellinen. Hänen etevin oppilaansa Rimberty kirjoitti hänen elämäkertansa, josta on sanottu, että se on ”helmi keskiajan pyhimyselämäkertain joukossa”.

Toisena esiintyy S u o m e n a p o s t o l i H e n r i k. Hänestä on ehkä asiallisimman elämäkerran kirjoittanut Hilda Huntuvuori. Tutkimuksiaan varten hän sai avus-

tusta Kordelinin yleisestä edistys- ja sivistysrahastosta. Tämän mukaan Henrik oli englantilaisen kreivin ainoa poika. Äidin surmasivat, linnan ryöstivät ja polttivat rovot sillävälin, kun nuori Henrik oli mukana ensimmäisellä ristiretkellä. Sieltä palattuaan hän jakoi maatilan alustalaisilleen, ja meni Bernhard Clairvaux'laisen johtamaan luostariin. Pian hän osoittautui Bernhardin etevimmäksi oppilaaksi, ja kun Pohjolassa tarvittiin kirkollista johtajaa, joutui nuori Henrik sinne piispaksi. Mutta hänellä oli erikoinen veto Suomeen. Suomeen hän tuli. Hän ryhtyi kouluuttamaan muutamia nuoria miehiä, talollisten poikia. Heidät hän vihki papeiksi rakennuttamiinsa kirkkoihin. Mutta näin hyvään alkuun päässyt työ, vieras uskonto, herätti myös ennen pitkää vastustusta. Lallin johdolla kirkot poltettiin ja papit tapettiin. Tällöin Henrikille itselleen tapahtui jotain kohtalokasta. Hänellä oli ensin se ajatus, että kristinuskoa oli levitettävä sen omalla voimalla. Mutta nyt hän tuli siihen päätökseen, että kirkon viholliset on ensin murskattava. Hän matkusti Ruotsiin, sai kuninkaan sotajoukkoineen mukaansa, ja niin maan asukkaat pakotettiin uuteen uskontoon.

Kolmantena esiintyy Ruotsi-Suomen kuningas, P o h j o l a n l e i j o n a K u s t a a I I A d o l f. Hänen historiansa on tunnettu, joten siitä ei tässä enempää. Hän vei — niinkuin P. E. sanoo — Lutherin uskonpuhdistuksen jonkunlaiseen voittoon.

Neljäntenä esiintyy Venäjän tsaari ja Suomen suuri-ruhtinas, P o h j o l l a n s f i n k s i A l e k s a n t e r i I. Hänenkin historiansa ja henkilöllinen salaperäisyytensä

on, etenkin viimeaikaisten, suomeksikin julkaistujen tutkimusten kautta, tullut melkoisesti selvitetynksi.

Näistä neljästä Pohjolan Apostolista tulee erikoisesti yksi puhdistuksen tien kutakin astetta kohti. Näinollen katselemme asiaa vielä tältä kannalta, pitäen erikoisesti silmällä sitä seikkaa, mitä meidän on tässä yhteydessä opittava ja huomioon otettava.

Pohjolan apostoli Ansgarius joutuu edustamaan valmistavan työn ensimmäistä ominaisuutta: kykyä erottaa todellinen epätodellisesta. Ansgariuksen dharmma eli tehtävä kysyi häneltä: "kumpaa sinä nyt viet Pohjolaan, Kristuksenko uskontoa, vaiko kirkon uskontoa?" Psykologisesti ottaen tuntuu, niinkuin Ansgariuksella olisi ollut aavistuksensa ja epäilyksensä tässä asiassa. Hänhän oli tunneherkkä ihminen. Ja samalla työteliäs ja uhrautuva. Ei hän voinut olla tajuaamatta, että kirkon oppi oli Mooseksen oppia, jota sitäköön kirkko ei nuodattanut. Kirkko ei omassakaan toiminnassaan noudattanut edes Mooseksen kymmentä käskyä. Mooseksen käsky on selvä: "älä tapa". Mutta kirkko järjesti veritekoja, osallistui sotiin ja teloituksiin. Hiljaisessa mielessään Ansgarius varmaan kärsi tästä ristiriidasta. Eikä hän lopultaakaan kyennyt tekemään eroa toden ja epätoden välillä. Hän teki niinkuin niin monet ovat tehneet: näennäisen rauhan eli sovinnaisuuden vuoksi hän uhrasi Kristuksen ja hänen oppinsa kirkolle ja sen opille.

Tästä saamme sen tärkeän opetuksen, josta H. P. B. niin pontevasti puhuu: kirkot, seurat ja järjestöt eivät ilman muuta ole samaa kuin se aate, jonka nimessä ne esiintyvät! Meidän on oltava uskollisia totuudelle, aatteelle, uskollisia kuolemaan saakka, mutta kirkossa, seu-

rassa tai järjestössä voimme työskennellä vain mikäli siinä on mahdollisuus työskennellä avoimesti aatteen hengessä. — Niin, Ansgariuskaan ei osannut viedä päähän asti erottamisen kykyä todellisen ja epätodellisen välillä. Ja meille kuuluu neuvo: historia on oppimista varten.

Suomen apostoli Henrik joutuu edustamaan toista ominaisuutta: välinpitämättömyyttä epätodellisesta. Hänkin oli älykäs, herkkä ja työteliäs ihminen. Alussa hän sekä ymmärsi että käytännössä noudatti sitä näkökantaa, että kristinuskoa on levitettävä ja edistettävä sen omalla siveellisellä voimalla. Kuitenkaan hän ei ollut tähän asiaan niin syventynyt, niin elävoitynyt, että hän olisi kestänyt viettelyksen kriittisellä hetkellä. Hän ei ollut riittävästi sulattanut Mestarin neuvoa: ”kun menette jollekin paikkakunnalle ja teidät otetaan vastaan, niin jääkää sille paikkakunnalle, mutta ellei teitä oteta vastaan, niin menkää pois siltä paikkakunnalta”. Tätä neuvoa Henrik ei noudattanut. Kun kriittinen hetki tuli, ei hän kyennyt olemaan välinpitämätön epätodellisesta, epätodellisesta voitosta. Hän turvautui aseisiin, väkivaltaan. Ja pian tämän jälkeen nuori piispa itsekin sai surkean lopun Köyliönjärven jäällä.

Saamme tästä opetuksen, miten meidän tulee olla välinpitämättömiä epätodellisesta.

Pohjolan leijona Kustaa II Adolf joutuu edustamaan kolmatta valmistavan tien ominaisuutta: kuutta hyvettä, sanokaamme ritarillista menettelyä ja -käyttäytymistä. — Ei ole syytä arvostella häntä sellaisella mittapuulla, että hänen olisi pitänyt luopua kaikesta, niinkuin Fransiskus Assiisi, tai ruhtinas Siddhartha Gautama. Kustaa

II Aadolfhan jo perin nuorena, 17 vuotiaana, joutui isänmaansa johtoon, joka isänmaa oli kietoutunut sotaisiin selkkauksiin. Samalla Lutherin aloittama ja Ruotsissakin jo käytäntöön päässyt uskonpuhdistus veti hänen huomiotaan puoleensa. Kun oli syttynyt aseellinen temmellys katolilaisten ja lutherilaisten välillä, niin lutherilaiset lopulta vetosivat Kustaa II Aadolfin apuun. Hän ottikin tehtävän vastaan. Hän lähti joukkoineen Saksaan. Ja näyttääpä niinkuin hänen tähtensä olisi jollain tavalla johtanut häntä aina Breitenfeltin taisteluun saakka. Siinä taistelussa — maailmalliselta kannalta katsoen — hän saavutti loistavan voiton. Mutta siitä tuli samalla hänen ansansa. Hänen ritarillisuutensa, hänen kuusi hyvettä, joutui tässä koetukselle. Ritarillisuus olisi vaatinut, että hänen olisi tullut laatia ja esittää ehdotus, jonka mukaan niin lutherilaisille kuin katolilaisille olisi järjestetty tasapuolinen mahdollisuus uskontonsa harjoittamiseen. Mutta sensijaan, että kuningas olisi pannut kaiken taitonsa ja vaikutusvaltansa tällaisen oikeudenmukaisen järjestelyn aikaansaamiseksi, sensijaan hän oli altis jatkamaan sotaa. En mene sanomaan, vaikuttiko tähän Saksan keisarikruunun kimmellys. Mutta Breitenfeltistä eteenpäin hänen tähtensä alkoi himmentyä ja laskea — kunnes se verisesti putosi maahan Lützenin kentällä.

Opetus: kun kerran on ritari, niin on sitten aina oltava ritari. Se kuuluu puhdistuksen tien kolmanteen ominaisuuteen.

Pohjolan sfinksi Aleksanteri I joutuu edustamaan puhdistuksen tien neljättä ominaisuutta: pelastuksen kaipuuta. Ja tämä kaipuu esiintyiikin Aleksanterissa jo nuoresta pitäen. Jo melko nuorena hän haaveili vetäytymistä yk-

sityiselämään. Ja ulospäin hänen kaipuunsa esiintyi siten, että hän olisi tahtonut vapauttaa kansansa maaorjuudesta. Mutta kun vastustusta nousi, niin hän mukautui, eikä ollut uskollinen aatteelle siten, että olisi pannut taitonsa ja käytettävään olevan itsevaltiuden mahdin ja auktoriteetin vaakalaudalle maaorjuudesta vapautumisen puolesta. Se oli kohtalokasta sekä hänelle itselleen että kansalle.

Aleksanteri I yritti vapauttaa myöskin Euroopan keskinäisistä sodista. Sitä varten hän pani alulle ns. Pyhän Allianssin. Mutta sekin epäonnistui.

Myöskin Suomi tuli väkivaltaisesti irroitetuksi Ruotsin yhteydestä. Herkässä mielessään Aleksanteri nähtävästi oli itsekkin levoton tämän hänen johdollaan tapahtuneen valtauksen johdosta. Ehkä parantaakseen asiaa hän sitten julistikin Suomen "kansaksi kansakuntien joukkoon". Näin julistettua Suomen itsenäisyyttä jäi kuitenkin hämentämään se seikka, että valloittajakansan hallitsija samalla tuli olemaan itsenäisen Suomen hallitseva suuri-ruhtinas.

Niinpä sitten Aleksanteri I itsekkin väsyi kaikkeen tähän aatteen ja käytännön kaksinaisuuteen. Odottamatta hän kuoli Taganrogissa noin 48 ikäisenä. Mutta monet tutkijat ovat merkillisen selvästi osoittaneet, että Aleksanteri I matkusti tuntemattomana pois, ja jonkun kuolleen sotilaan ruumis haudattiin hänen nimissään.

Tämän mukaan Aleksanterissa elänyt pelastuksen kaipuu johti hänet lopulta erakon elämään. Useat tutkijat ovat löytäneet ja esittäneet sängen päteviä näytteitä siitä, että Aleksanteri I kuoli Feodor Kuzmits nimisenä

erakkona Siperiassa 1864. Tämän mukaan hän eli siis sangen vanhaksi, 87 vuoden ikään.

Opetus: pelastuksen kaipuuta toteuttaessamme alkäämme samalla osallistuko uusien epävapauksien muodostamiseen. Ja kun vastuksia syntyy, niin alkäämme heittääkö kirvestämme järveen, vaan tehkäämme työtämme kaikella taidollamme. — Aleksanterin elämään heittää kylläkin lieventävää hohdetta hänen vapaaehtoinen pitkäaikainen erakkoelämänsä. Sehän saattoi olla samalla etsimistä, ehkä Mestarin etsimistä.

Näin oli noin tuhannen vuoden aikana tehty valmistavaa työtä sen suuren tapauksen edellä, mikä sitten Suomessa oli tapahtuva. Nämä neljä työntekijää olivat lähteneet Suomen ulkopuolelta. Mutta varsinainen toteutuminen oli tapahtuva sisästä päin, tässä tapauksessa Suomen omien työntekijäin kautta. Ja siinäkin oli vielä varsinainen ja valmistava puoli. Oli erikoisesti neljä Suomen miestä, joissa tuo neliasteinen valmistava työ esiintyi lyhyenä kertauksena. Ne olivat Snellman, Runeberg, Topelius ja Lönnrot. Lönnrot oli se henkilö, jossa pelastuksen kaipuu toteutui valmistavasti siten, että muinaissuomalaisen sivistyksen viisaus sai tulla esille Kalevalan muodossa. Toiset, Snellman, Runeberg ja Topelius — monien muiden myötävaikutuksella — toimittivat omaa osuuttaan työssä.

Kaikkien näiden valmistavien töitten jälkeen tapahtui varsinainen pelastuksen kaipuun toteutuminen siinä universaalisessa uudestisyntymisessä, minkä Pekka Erväst koki 21:llä ikävuodellaan 13 p:nä lokakuuta 1896. Se oli — niinkuin on jo edellä puhe ollut — universaalinen tapahtuma, joka toi uutta voimaa koko meidän aurinko-

kuntaamme, maapalloomme ja ihmiskuntaamme. On tapahtunut se ratkaiseva tuleminen, jota Uudessa Testamentissa ennustaen kuvaillaan. Kuninkaan Valtaistuimella on tullut fyysilliselle tasolle, tekojen maailmaan. Ihmiset alkavat jakautua Valtaistuimen oikealle ja vasemmalle puolelle. Oikealle puolelle muodostuvan sivistyksen kulmakivenä on pahanvastustamattomuus, sodasta ja väkivallasta luopuminen. Aseellisuus on nyt yhä enemmän heikkoutta, aseista luopuminen voimaa. Aseettomuudessa pääsee voima esille. Niinhän P. E. sanoo, että jos kansa, vaikkapa Suomen kansa, itse vapaaehtoisesti luopuu aseista, niin se kansa on kuin pyhä kansa, jonka kimpuun kukaan ei voi hyökätä. Sillä Karma on nyt Kristuksen, Isän kädessä.

Pekka Ervastian aikana ja hänen työnsä vaikutuksesta Suomi sitten saavutti myös valtiollisen itsenäisyyden. Ja P. E. se myös vapautti Kalevalan niistä kääreistä, jotka muodostuivat siitä, että Kalevala on verhottu vaikeasti avattaviin vertauskuviin. Käyttääksemme Kalevalan puhetapaa voimme sanoa, että Kalevala oli kuin ”piika pintehissä, emäntä vatsan vääntehissä”. Näistä ”pintehistä” P. E. on Kalevalan vapauttanut. Täytyy sanoa, että Pekka Ervastian ”Kalevalan avain” on oikeastaan uudestaan kirjoitettu Kalevala.

Voimmekin tässä edelleen — asioita valaistaksemme — käyttää apunamme muutamia Kalevalan esityksiä. Ensiksi: meidän on itsekunkin yksilönä, ryhmänä ja kansana vapauduttava joukahaismaisesta ylpeydestämme, kateudestamme ja eripuraisuudestamme. Meidän on ei ainoastaan opittava sietämään toinen toisiamme, vaan kunnioittamaan Väinämöistä, so. Vuorisäärnän Mestaria

ja Hänen viisauttaan. Tämä on ensimmäinen välttämätön puhdistus.

Toinen on veneenteko. Huomatkaamme, että vene on luotava sanan voimalla. Veneenteko on siinä, että opimme puhdistamaan ja hillitsemään persoonallisia tunteitamme. Emme saa vajota tunteitten ja himojen mereen, emme tunnelmallisen ”autuuden” tavoitteluun.

Kolmanneksi on kanteleensoitto. Soitto on läheisessä yhteydessä ”suunsoiton” kanssa. On opittava käyttämään puhettamme totuuden, kauneuden ja myötätunnon mukaisesti ja sen herättämiseksi.

Neljänneksi Sammon taonta. On saatava itsessämme, ryhmässämme ja kansassamme heräämään ja toimimaan luova ja uudestisyntyttävä rakkaustahto. On opittava — niinkuin Jeesus sanoo — valmistamaan hengen ruokaa pyyteettömässä rakkaudessa. Tämän ruoan laatu selviää meille tutustuessamme ja syventyessämme P. E:n kirjalliseen tuotantoon. Siinä esiintyy tuo kauan kaivattu puhdistettu kristinuskko. Siinä vihdoinkin esiintyy suuri Maailmanuskonto, uskontojen Korkeampi Minä, se uskonto, joka puhdistettuna sisällyttää itseensä maailman historialliset uskonnot. Se uskonto on jo valmiina. Uusi vaihe on alkanut. Uusi vaihe on siinä, että yhä useammat ihmiset ja ryhmät siihen elävöityvät. Kun se uskonto pääsee riittävästi esille, niin sen seurauksena saattaa syntyä Pohjolan Valkoinen valtakunta. Kaikki riippuu siitä, tahdommeko me ihmiset sitä mitä Jumala tahtoo. Jos sitä tahdomme, silloin kuuntelemme ja seuraamme Mestarin oppia ja teemme yhteistyötä Hänen kanssaan.

VII

LÄHETYSTYÖ

Puhuessamme Pohjolan apostoleista, tehdessämme selvää Suomessa suoritetusta valmistavasta työstä, jouduimme samalla jo tekemisiin lähetystyönkin kanssa. Sillä olivathan Pohjolan apostoli Ansgarius ja Suomen apostoli Henrik kirkollisia lähettiläitä, lähetystyön tekijöitä. Nyt meidän on erikoisesti syvennyttävä tähän lähetystyön asiaan. Sillä — niinkuin P. E. sanoo — meidän on ajateltava kaikki asiat puhki. Hänhän myös sanoi, että meidän ajallamme esiintyvässä suuressa Opettajassa on kaikki pulmat ratkaistu. Niinpä P. E. itse oli juuri tuo kaikkien inhimillisten pulmien selvittäjä ja ratkaisija. Tämä oli luonnollista, sillä hänhän oli saavuttanut tuon Vuorisaarnassakin mainitun ihmisen päämäärän: taivaallisen Isän täydellisyyden. Kosmellinen Isä oli hänessä saavuttanut ruumistuksen, täyttymyksen, täydellistyneen ilmennyksen. Näinollen P. E:kin oli lähettiläs:

hän oli kosmillinen lähetystyöntekijä tässä aurinkokunnassa, erikoisesti meidän ihmiskunnassamme. Hän oli Jumalan valtakunnan kuningas ja samalla sen universaalinen lähettäjä, samalla kertaa sen syvin työntekijä ja korkein johtaja. Muistakaamme: samaa suurta lähetystyötä tekevät Jeesus Kristus ja Buddha. Sitä tekevät heidän todelliset oppilaansa ja apostolinsa.

On näinollen asiallista, että yritämme tässä syventyä lähetystyöhön ja sen aatteeseen yleensä.

Aloitamme siitä huomiosta, että jonkinlaista lähetystyötä on ryhdytty tekemään yhä laajemmin, yhä pontevammin. Eivät enää vain kirkot puuhaile lähetystyössä, vaan omalaatuistaan lähetystyötä ovat ryhtyneet tekemään moninaiset muut aatteelliset yhtymät, jopa valtiotkin. Sitä tehdään puhutun sanan, kirjojen, sanomalehtien, radion ja kaikkien mahdollisten välineitten avulla.

Nyt on asiallista kysyä: mikä tähän kaikkeen kannustaa, mitkä ovat vaikuttimet? Vastauksia saamme useammanlaisia. Yleensä ottaen vastaukset ovat seuraavanlaisia: tahdotaan ihmisiä auttaa, valistaa, jne. Tahdotaan tehdä ihmisiä onnellisiksi, niin ajassa kuin ikuisuudessa.

Kuitenkin voi siinä syrjässä olla kriitikko joka arvelee: ja kaikkea vielä! Oma itsekästä etuaan siinä vain tavoittelevat. Heitä kannustaa ahneus, vallanhimo, komentamisen halu, toisten ihmisten orjuuttaminen. Esiinnyttään ensi ja jatkuvastikin ylevillä puheilla, erinomaisilla lupauksilla. Siten saadaan ihmiset myöntämielisiksi. Mutta kun on saatu asema jonkin verran varmistetuksi, silloin nuo kaikenlaiset hyväntekijät ja ihmisten onnellistuttajat päästävät näkyviin oikean luonteensa, aikeensa ja tarkoituksensa. He käyvät uhkaaviksi, alkavat rie-

hua, jopa suunnaten surmaniskuja sinne ja tänne. Varjele, jos joku vielä rohkenee ajatella omilla aivoillaan.

Tämäkin on totta. Tämöistä tapahtuu. Raateleva susi on aluksi esiintynyt leppoisan lampaan hahmossa. Ei ole ihme jos Jeesuskin sanoi aikalaisilleen: ”voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun kierätte meriä ja mantereita tehdäksenne yhden käännynnäisen; ja kun joku on siksi tullut, niin teette hänestä helvetin lapsen, kahta vertaa pahemman kuin te itse olette”. Ja kuitenkin Jeesuskin puolestaan lähetti oppilaitaan, milloin kaksittain milloin mitenkin, viemään taivasten valtakunnan hyvää-sanomaa. Tosin Jeesus nimenomaan neuvoi ja huomautti — niinkuin jo edellisessä luvussa puhe oli —, että hänen lähettiläitensä ei missään tapauksessa sopinut ryhtyä pakkokeinoihin, vaan heidän oli tehtävä työtä molemminpuolisen vapaaehtoisuuden pohjalla.

Näinollen meidän on yhä kysyttävä: mikä on lähetystyön syvin, oleellinen syy ja vaikutin? Mikä on totuus tässä asiassa? — Löytääksemme vastauksen meidän on mentävä tämän alemman kolminaismaailman lävitse, kaiken siinä olevan pahan ja hyvän taakse, tullaksemme siten totuuden maailmaan. Tultuamme riittävän syvälle elämän omaan totuuteen, silloin meille selviää lähetystyön oleellinen syy. Syy on ensiksikin siinä, että kaiken ilmennyksen sisällä tai takana on yksi suuri tajunta, Jumala, ja toiseksi siinä, että tässä tajunnassa vallitsee rakkaus, uhri, avunannon laki. Niinpä aurinkokunnat ja kiertotähdet, niiden johtavat tajunnat, auttavat toisiaan. On niinollen käynnissä jumalallinen, kosminen lähetystyö — vaikkakin tämä lähetystyö saattaa aineellisimmis-

sa ilmennyksissään muuttua alkuperänsä irvikuvaksi. Niinkuin se on meidänkin maailmassamme, Mestarin opista välittämättömien ihmisten käsissä, muuttunut.

Teosofis-kristosofisessa sanomassa saammekin kuulla, että meidänkin maapallomme ja ihmiskuntamme on saanut apua siten, että Venuksesta, Merkuriuksesta ja Auringosta saapui tänne aikanaan auttajia. He saapuivat kolmannen juurirodun aikana, noin 6 1/2 milj. vuotta sitten. Heidän johtajanaan on se olento, joka teosofiassa tunnetaan Sanat Kumaaran ja Raamatussa Melkisedekin nimellä.

Nämä korkealle kehittyneet olennot ovat siis planeettojenvälisiä lähettäjiä. He ovat muodostaneet Salaisen Veljeskunnan, todellisen hengen akatemian. He ovat planeettojenvälisen lähetysaseman perustajia tällä kierto-tähdellä.

Ymmärtääksemme tätä työtä ja sen järjestystä katsomme ensin, miten tavallinen lähetystyö muodostuu. Jonkun uskonnollisen lähetysaseman muodostumisessa huomaamme selvästi kolme astetta. Ensimmäinen aste on siinä, että saadaan muutamissa ihmisissä herätetyksi kiinnostus asiaan. He irroittautuvat eli vapautuvat muista tehtävistä. He syventyvät, kouluuntuvat ja siten valmistuvat lähetystehtävään jollain paikkakunnalla.

Kun lähetysasema on näin saatu ensimmäisessä asteessaan muodostumaan, esiintyy toinen aste siten, että ilmestyy erilaisia vaikeuksia, sisäisiä ja ulkoisia. Lähetysaseman työntekijät voivat olla kokemattomia, joustamattomia, pakkomieliisiä jne. Myöskin ympäristö saattaa nousta vastarintaan, jopa siihen määrään, että lähetysaseman työntekijät joutuvat kokemaan marttyyriutta, vie-

läpä verimarttyyriutta. Tällöin työntekijöiltä kysytään kestävyyttä ja uskollisuutta, jotteivät hekin, vaikkapa itsepöluistukseksen, antautuisi vihamielisyyteen, väkivaltaisuuteen. He tekevät työtä siinä toivossa, että keran voitto ja työrauha saavutettaisiin.

Kolmas aste onkin siinä, että lähetysasema ja sen työntekijät saavuttavat sellaisen luottamuksen ja ymmärryksen ja ymmärtämyksen, että he saavat rauhassa jatkaa palvelevaa ja auttavaa työtään.

Tässä meillä onkin jonkunlainen avain suurempien asioiden ymmärtämiseen. Onhan sanottu: niin on ylhäällä kuin alhaalla. Salaisen Veljeskunnan lähetystyössä tällä meidän planeetallamme muodostuu myös nämä kolme astetta. Ja nythän voimme jo historiassa nähdä, miten asia on käynyt.

Ensimmäinen tehtävä Salaisella Veljeskunnalla siis oli: herättää ihmisissä kiinnostus jumalalliseen elämään; herättää pelastuksen kaipuu, pyrkimys vapautumaan tavallisen elämän hyörinästä, jotta he sitten voisivat käyttää vapautuvan aikansa ja voimansa henkiseen pyrkimykseen; jotta he sitten joskus olisivat vapaat henkiseen, jumalalliseen lähetystyöhön.

Tällaista työtä tehtiin miljoonia vuosia ihmiskunnan keskuudessa. Oli saatava syntymään päivätietoinen yhteys ihmisten ja sisäisen Jumalan välillä. Jumala oli ensin sisäisissä, näkymättömissä maailmoissa. Mutta Jumala ja hänen elämänjärjestyksensä, valtakuntansa, oli saatava tähän ihmisten päivätietoiseen elämään.

Nyt nousee välillä kysymys: mikä on Jumalan elämänjärjestys, Jumalan valtakunta? Luulen päästävän vähemmällä selittelyllä kun sanomme, että ihmisten luoma

yleinen elämänjärjestys on jokseenkin vastakohdassa Jumalan elämänjärjestykseen. Siksi niiden kummankin luonnehtimiseen riittää tässä vain yksi ainoa sana. Ihmisten luomassa yleisessä elämänjärjestyksessä yrittää jokainen pitää mahdollisimman tiukasti kiinni oikeuksistaan. Tämä aiheuttaa ihmisten välillä ristiriitoja, joka johtaa sotaan, lopulta kaikkien sotaan kaikkia vastaan. Tämähän juuri on — niinkuin jo olemme olleet tilaisuudessa huomaamaan — ”kristillisen” Euroopan kohtalo. Jumalan elämänjärjestyksessä sitävastoin yrittää jokainen täyttää mahdollisimman hyvin ja perusteellisesti velvollisuutensa. Ja kun jokainen näin tekee, silloin vallitsee ihmisten välillä rauha ja sopusointu.

Selviydyttyämme tästä asiasta näin vähällä, vain kahden sanan, oikeuksien ja velvollisuuksien, ymmärtämisellä, voimme taas jatkaa eteenpäin. — Sanoimme jo, että niinkuin tavallisten lähetysasemien järjestämisessä muodostuu kolme astetta, samoin on ollut laita Jumalan valtakunnan muodostumisessa tänne ihmisten maailmaan. Ja koska tästä asiasta on jo ennen ollut puhetta, niin esitämme sen tässä lyhyesti, vain mikäli se on tarpeellista asian ymmärtämiseksi tältä erikoiselta kannalta.

Miljoonien vuosien työn tuloksena päästiin ihmisten omassa elämässä ensimmäiseen asteeseen taivasten valtakunnan muodostumisessa. Se tapahtui Buddhassa. Hän oli kokonaan lakannut huolehtimasta oikeuksistaan. Siten hän oli myöskin irroittautunut ja vapautunut persoonallisesta elämästä. Ja hänen esimerkkinsä kiinnostamina ja opetuksensa auttamina alkoi toisiakin minuuksia vapautua.

Ennen pitkää tämä suuri lähetystyö joutui toiseen eli marttyyriuden asteeseen. Kun Jumala rakkautena yhtyi ihmiskunnan päivä tietoiseen elämään Jeesus Kristuksessa ja kun ihmiskunnan yleinen sivistys oli vajonnut oikeuksiensa valvomiseen, niin vaikeata oli nyt saada ihmisiä muuttumaan siten, että he ryhtyisivät rakkauden velvollisuutta täyttämään. He kyllä kiinnostuivat rakkaudesta sinään, mutta jäivät negatiiviksi sentähden, että halusivat yhä pitää kiinni oikeuksistaan, jopa sotaisesta ryöstön ja koston oikeudestaan, eivätkä sentähden osanneet aktiivisesti kiinnostua rakkaudesta. Negatiivisuudessaan he ajattelivat, että rakkaus kuuluu heille ilman muuta. Oikeuksiensa valvominen oli niin täyttänyt heidän tajuntansa, heidän aktiivisuutensa oli siihen niin uppoutunut, että heillä ei ollut edes "aikaa" asioiden syvempään pohtimiseen. Sentähden Jeesuksesta tuli marttyyri. Stefanuksesta tuli marttyyri. Paavalista tuli marttyyri. Ja apostoleista yleensä tuli marttyyreita. Ja kun kristillinen liike sitten muodostui valtiokirkoksi, silloin se taas vuorostaan alkoi erikoisella ponnella huolehtia siitä, että Kristuksen opin seuraajat jatkuvasti joutuivat marttyyrin asemaan.

Entä kolmas aste, se aste, jossa Vuorisaarnan opetuksen mukaisella lähetysasemalla ja sen työntekijöillä on työrauha maailman puolelta? Siinä onhan luonnollista, että Jumalan valtakunnan lähetysasema, salainen Valkoinen Veljeskunta, pyrkii kolmanteen asteeseen: työrauhaan. Ellei niin olisi, ellei siihen pyrittäisi ja siihen päästäisi, silloinhan ihmiskunnan elämä tällä kiertotähdellä olisi sekä toivotonta, että tarkoituksetonta.

Voimmekin sanoa — niinkuin P. E. sanoi —, että erikoisesti Jeesuksesta asti on Valkoinen Veljeskunta tehnyt työtä tämän päämäärän saavuttamiseksi. Tämä pyrkimys sisältyy jo Jeesuksen sanoihin kun hän sanoo, että Ihmisen Poika on tuleva kirkkaudessaan ja kunniaassaan. Ei siis häväistäväksi ja tuhottavaksi, vaan ymmärryksellisesti vastaanotettuna työtä tekemään. — Tähän lausuntoon on sisällytetty myös maailmanlopun ja viimeisen tuomion käsite. Tämä ei suinkaan merkitse, että maapallo tässä saavutuksessa tuhoutuisi. Päinvastoin se merkitsee, että maapalloa uhkaava tuhoutumisen vaara silloin voitetaan. Sillä voitto merkitsee, että Jumalan valtakunta silloin saavuttaa työrauhan tällä planeetalla. Mutta samalla siinä jotain loppuu ja jotain siinä tuomitaan. Mutta mikä siinä loppuu ja mikä siinä tuomitaan? Tuomio ja loppu on siinä, että pahan valta aluksi ainakin rajoitetaan. On kuin vedettäisiin siveellinen raja, jonka yli paha ei pääse. Se raja ei ole fyysillisesti näkyväinen. Sentähden siitä ei voida sanoa: katso, se on siellä, tai: katso, se on tuolla — sillä: se on teidän keskellänne. Pahan valta rajoittuu näkymättömän rajan alapuolelle, tai — niinkuin Uudessa Testamentissa sanotaan — vasemmalle puolelle. Sillä vasen tässä kuvaa pimeyttä, itsekkyyttä, väkivaltaa. Jumalan eli Isän valtakunta sijoittuu tuon näkymättömän rajan oikealle puolelle. Sillä oikea tässä merkitsee valoa, rakkautta ja hyväntahdon elämää.

Ja miten nyt on tämän tulemisen laita? Edellä olemme jo — useammalta kannalta katsellen ja perustellen — esittäneet, että tämä kolmas jakso on alkanut. P. E. sanoo, etä Jeesuksen kuvailema tuleminen on tapahtunut. Ja jos haluamme kysyä: mistä P. E. sen tietää? niin

vastaus, myönteinen vastaus, sisältyy itse tapahtumaan, siihen, että juuri P. E. oli tuo Ihmisen Poika, oli jo lapsesta asti, ja että tämä suuri Ihmisen Poika uudestisyntymiskokemuksessaan päivätietoisesti vastaanotti Jumalan kosmillisena Isänä, voimana ja majesteettiutena.

Näinollen voimmekin ymmärtää, ettei ole ollut kyseessä vain tavallinen vuosisatasysäys, ei uskonpuhdistus siinä merkityksessä kuin me tavallisesti ymmärrämme. Tämän puhdistuksen lähtökohta on kosmillisesti mullistava henkinen voimavuodatus. Koko planeettamme johdossa tapahtui muutos. On alkanut suorastaan kosmillis-planetaarisesti uusi aika.

Nyt seuraa kysymys: miten me ihmiset, yksilöinä ja ryhminä, pääsemme varsinaisesti sisälle alkaneeseen uuteen aikaan?

On selvää, että tämä sisälle pääseminen tapahtuu samassa järjestyksessä kuin missä Jumalan, Isän valtakuntakin on ihmiskuntaan tullut. Sentähden siirrymme nyt selvittelemään P. E:n kuolemassa alkanutta suuren tapahtuman uutta vaihetta yksilön — ja samalla myöskin ryhmän — sisäänpääsemisen kannalta.

Ensimmäinen aste tässäkin on, että siirrymme — joko jyrkemmin tai hapatuksen tavalla — oikeuksiemme valvomisesta velvollisuuksiemme valvomiseen. Ja velvollisuudet eivät rajoitu vain niihin tavallisiin velvollisuuksiin, joita meillä jo on, tai joita maailma meille tyrkyttää, vaan meidän velvollisuutemme on etsiä totuutta, jumalallista totuutta. Sillä totuus tekee vapaaksi. Me olemme valheen sitomia silloin, kun meillä on maailmassa vallitseva valheellinen elämäнкäsitys. Sentähden meidän on vapauduttava perinnäisistä uskon-

nollisistakin harhoista. Muistakaamme; että meidän kirkollinen elämänkäsityksemme on verisen väkivaltainen. Sen verisyydessä on oikeastaan kolme astetta. 1:si väkivaltaisen verinen sijaissovitusoppi. 2:ksi sota, jota kirkko on oma-aloitteellisestikin paljon harrastanut, tai auliisti osallistunut ja yhtynyt valtioitten sotiin. 3:ksi teloitus, jota kirkko niinikään on omasta aloitteestaan paljon harjoittanut, tai mukautunut valtioitten toimeenpanemiin teloituksiin.

Kaikessa tässä kolmeasteisessa verenvuodatusopissaan ja -menettelyssään kirkko nojaa Raamattuun, ja sillä menettelyään puolustaa.

Nyt me aloitamme tutkimuksemme tuohon kirkolliseen piiriin lukeutuvien yksilöiden joukossa. Se kuuluu asiaan; koska itsekkin joko kuulumme sen piiriin, tai olemme sen vaikutuksen alaisia. Ja tällöin teemme pian sen huomion, että kirkollisessa piirissä, Raamattua auktoriteettinaan pitävien ihmisten joukossa, on erilaisissa kehitystasteissa olevia yksilöitä. On yksilöitä — ja niitä on kirkollisissa piireissä ehkä enemmistö — joille Raamattu on jumalansanaa ”kannesta kanteen”, ja että kirkon opit ovat nimenomaan Raamatun sanan ja opin mukaisia. Raamattu kädessä he ”todistavat”, että jumala itse on järjestänyt Jeesuksen verikuoleman, että jumala on määrännyt sodat ja teloitukset. Ja jos he joskus vähän heräisivät ja epäilisivätkin, silloin he pitävät sitä joko uskonsa heikkoutena tai paholaisen viettelyksenä, ja he innoittavat itseään entistä ututterammin etsimään Raamatusta tukea veriopille kaikissa sen asteissa. Ja he löytävät mitä etsivät.

Mutta Raamattua auktoriteettinaan pitävässä kirkkolisessakin yhteisössä on eräitä heräämisen oireita. On uskovaisia, joille Raamattu edelleen on määräävä auktoriteetti, mutta joissa kuolemantuomiot ja teloitukset herättävät epäilystä. Heitä on voinut koskettaa mm. Jeesuksen sana teloitusaikeessa oleville juutalaisille: ”ken teistä on synnitön, hän heittäköön ensimmäisen kiven”. Vaikka he edelleen uskovat Raamattuun, ja vaikka Raamatusta saattaakin löytää puolustusta teloitukselle, niin kuitenkin he ovat tulleet siihen vakaumukseen, että teloitus ei ole Jeesuksen opin eikä hengen mukaista. He eivät enää voi antaa kannatustaan teloitukselle, eivät voi puolustaa sitä. — Kuitenkin nämä tällaisetkin ihmiset saattavat hyväksyä sodan, ainakin puolustussodan. He etsivät ja löytävätkin Raamatusta tukea sodalle.

Mutta kehitys tekee työtään sisästä päin. Raamatun auktoriteettiin nojautuvien ihmisten joukossa voimme tavata yksilöitä, joille ihmisten tappaminen sodankin muodossa on käynyt arveluttavaksi. Heitä on saattanut koskettaa Jeesuksen sanat: ”mutta minä sanon teille: rakastakaat vihollisianne, ja rukoilkaat niiden edestä, jotka teitä vainoavat”. Ja vielä: ”pistä miekkasi takaisin tuppeen, sillä kaikki, jotka miekkaan tarttuvat, ne miekkaan hukkuvat”. Ja niin nämä ihmiset ovat tulleet siihen käsitykseen ja vakaumukseen, että vaikka Raamatusta voi löytää tukea sodalle, niin kuitenkin sota ei ole Jeesuksen opin eikä hengen mukaista. Sentähden nämä tällaiset, uskonnollisesti hereillä olevat ihmiset, ovat kieltäytyneet menemästä sotaan. He alistuvat mieluummin niihin seuraamuksiin, joita sodasta kieltäytyminen heille

aiheuttaa, kuin niihin seuraamuksiin, joita sotaan osallistuminen heille merkitsisi.

Tästä huolimatta nämäkin raamatulliset uskovaiset saattavat olla kirkollisen raamatunselityksen lumoissa siten, että he edelleen turvautuvat veriseen sijaissovitusoppiin. He etsivät Raamatusta tukea tälle opille, ja myös löytävät sitä. He eivät enää voi hyväksyä sotaa eivätkä teloitusta, mutta kuitenkin he tulevat täten hyväksyneeksi Jeesuksen teloituksen. He eivät tahdo nauttia niistä eduista, joita sodalla ja teloituksella luullaan saavutettavan, mutta kuitenkin he täten joutuvat nauttimaan niistä tuloksista, joita Jeesuksen teloituksella luultiin — ja yhä luullaan — saavutettavan.

Näiden uskovaisten joukossa tapaa sellaisiakin yksilöitä, jotka antavat tällaisen selityksen: ”Jumala ei suinkaan tahtonut, että Jeesus piti tulla teloitetuksi. Kyllä siinä oli toinenkin mahdollisuus. Mutta kun ihmiset olivat niin tietämättömiä, pahoja, itsekkäitä ja raakoja, että he kaikesta huolimatta Jeesuksen surmasivat, niin tämä on nyt historiallinen tapahtuma, ja tämän tapahtuman Jumala käänsi hyväksi siten, että nyt meidän pelastuksemme on uskossa näin vuodatettuun vereen”. Ja niin nämä ihmiset jatkavat elämäänsä ja harrastuksiansa Raamatun auktoriteetin ja karkean, verisen sijaissovitusopin turvin.

Menkäämme eteenpäin. Sillä käytännössä on sellaisiakin ihmisiä, joita tämä viimeinenkin aste verenvuodatusopissa on alkanut arveluttaa. Heidän sisäinen ihmisenä herää kysymään: seuraako minulle ikuinen onni ja autuus siitä, että jotakin toista olentoa on häpäisty, kidutettu ja lopuksi surmattu? Vai onko tässä joku salai-

suus, joku väärinymmärrys? Miten on tuon asian laita, että Jumala käänsi hyväksi sen pahan, minkä ihmiset Jeesukselle tekivät? Miten Jumala sen käänsi?

Kun ihminen näin kysyy, silloin hänelle myös jotakin selviää. Onhan Jeesuskin sanonut, että etsivä löytää ja kolkuttavalle avataan. Kysymme näinollen: oliko Jeesuksen teloituksessa jotain poikkeuksellista verrattuna muihin teloituksiin? — Ja niin kysyjälle alkaa vihdoin selvitä eräs erikoinen seikka Jeesuksen kuolemassa: Jeesus pysyi räikkäyksen ja kuolemansakin aikana uskollisena sille ihanteelle, sille rakkaudelle, sille rakkauden opille, jossa hän oli itse elänyt, ja jota hän oli toisille opettanut. Hän ei ollenkaan vedonnut hyvitykseen, koston tai oikeuden lakiin. Johan Buddha oli luopunut kaikista oikeuksistaan! Tietenkin Jeesus oli myös niin tehnyt. Hän ei valvonut oikeuksiaan marttyyriudenkaan kohdatessa — niinkuin yleensä jalotkin ihmiset ovat tehneet. Niinpä kun esim. temppeliherrain suurmestari Jakob Molay elävänä poltettiin, niin kerrotaan hänen roviolla huutaneen: ”vuoden kuluessa minä kutsun paavin ja kuninkaan Jumalan eteen vastaamaan tästä rikoksestaan”. Ja niin kävi. Ennenkuin vuosi oli kulunut, olivat paavi ja Ranskan kuningas Filip Kaunis kuolleet. Mutta Jeesus ei tehnyt näin. Kun Jeesus ristiinnaulittiin, niin hän sanoi: ”Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä tekevät”.

Tässä se Jeesuksen kuoleman erikoisuus ja väärinymmärtämisen salaisuus nyt onkin. Ei Jumala millään mielivaltaisella tavalla kääntänyt pahaa hyväksi. Se oli Jeesus, joka pahan hyväksi käänsi. Eikä Jeesuskaan kääntänyt sitä mitenkään siten, kuin se kirkon karkeassa sijaissovitusopissa on käännetty. Sellainen on mahdotto-

muus. Jeesus käänsi ihmisten häneen kohdistaman pahan hyväksi siten, että hän otti pahan vastaan, mutta käänsi sen siunauksena takaisin. Juuri siten Jeesus aloitti ja pani käytäntöön uuden menettelytavan. Sillä jos aina vain kostettaisiin, niin eihän rakkaus milloinkaan pääsisi ratkaisevasti käytäntöön. Mutta nyt se pääsi. Se pääsi Jeesuksen menettelyssä. Ja pian toinen ihminen, Stefanus, omalla menettelyllään vahvisti tämän uuden menettelyn. Kun Stefanusta kivitettiin, niin hän laskeutui polvilleen ja huusi kovalla äänellä: ”Herra, älä lue heille syyksi tätä syntiä”.

Juuri tämä Jeesuksen ja Stefanuksen menettely on todellista kristinuskoa. Siinä on ero vanhan- ja uudenliiton välillä. On ratkaiseva ero todellisen marttyyrin ja sotilaan kuolemalla. Haavoihinsa kuoleva sotilas tuskin osaisi rukoilla surmaajainsa puolesta. Sillä hänhän itsekkin surmaa toisia ihmisiä. Hänen verensä päinvastoin vetoo oikeuteen. Se manaa uutta sotaa esille. Onpa ero marttyyreilla ja marttyyreilla. Luulen, että esim. piispa Henrikiä, jonka Lalli surmasi, pidetään marttyyrina. Mutta hänhän oli itse tarttunut aseisiin, ja niinollen hän kaatui pikemminkin taistelevan sotilaan tavoin. Marttyyrin tyypin me näemme Jeesuksessa ja Stefanuksessa.

Edellä olikin jo puhetta siitä, että Jeesuksesta alkaen Jumalan valtakunta joutui marttyyriuden asemaan. Ja siihen se joutui sentähden, että Karman johto jäi edelleen maapallomme alemman johtajan, Saatanan käteen. Edellä puhuimme myös, että vasta meidän päiviemme suuressa tapahtumassa Karman johto on tullut Kristuksen, Isän, käteen. Sentähden tilanne on nyt toinen. Suuri uskonpuhdistus koskee myös pyhien kirjojen uudistusta. Niinpä P. E. uudisti joitakin vanhoja pyhiä kirjoja, ja kir-

joitti joukon uusia. Uudelleen hän kirjoitti ainakin Kalevalan ja Johanneksen evankeliumin. Vuorisaarnaa hän ei vain kirjoittanut uudelleen, vaan hän sen selityksineen ja uudistettuine käskyineen kokonaan uudestisyntyi. Ja sitten monet P. E:n muut kirjat, hänen kirjansa yleensä, tulevat olemaan suuren Maailmanuskonnon pyhiä kirjoja. Sillä neidän ovat sitä nyt jo. Tulevaisuudessa tulevat vaan yhä useammat ihmiset ne sellaisiksi ymmärtämään.

Että olemme ratkaisevasti siirtyneet uuteen aikaan, että Kristus, Isä, on ottanut Karman johdon käsiinsä, sen totuudenetsijä joutuu käytännössä kokemaan. Kerronpa tässä erään oman kokemuksen talvella 1918. Olin silloin jo luopunut kaikesta muusta, ja antautunut kokonaan teosofiseen työhön. Veljessodan puhjettua jatkoin esitelmöintiä niin kauan kuin mahdollista. Sitten kiertelin kirjoitellen ja kirjoja levitellen. Ja niin jouduin erääseen sotilasesikuntaan. Minua vaadittiin liittymään sotaan. Silloin sanoin: en antaudu mihinkään sotahommiin, en rintamalla enkä sen takana. Jos te nyt tahdotte minut ampua, niin sen voitte tehdä, mutta siihen teidän valtanne loppuu. Samassa silmänräpäyksessä sain merkillisen kokemuksen: tuli suuri voimavuodatus huoneeseen, niin että minäkin seisoessani jotenkin kuin heilahdin. Nähtävästi tämä kosketti jollain tavalla myös esikunnan herroja. Sillä heidän puhetapansa muuttui. Minun papereihini merkittiin jotakin, ja minä sain lähteä ulos. Ja muutamia päiviä minä elin ihmeellisessä Jumalan rakauden voimavirrassa. — Tähän voin lisätä, että myöhempien sotien aikana ainakin jotkut aateystäväni, työtoverini, ovat omalla kohdallaan joutuneet tekemään joitain samansuuntaisia kokemuksia.

Niin että kenellä korvat on . . .

VIII

SIVISTYKSELLINEN VUOSI

Arvelen, että meidän näissä tutkimuksissamme sopii tutustua sellaiseenkin käsitteeseen kuin sivistyksellinen vuosi, vuosi eli kierros. Siinäkin meille voi selvitä paljon sellaista, joka valaisee asioita.

Pohjana tällöin on tavallinen vuosi, maapallon vuotuinen kierros. Tässä kierroksessa muodostuu neljä yllimenokohtaa. On talvi- ja kesäpäivän seisaus, kevät- ja syyspäivän tasaus. Uskonnollisessa elämässä näitä yllimenokohtia on kunnioitettu siten, että niihin on sijoitettu joku uskonnollinen juhla. Niinpä kristikunnassa, ainakin Suomessa, on talvipäivän seisauksen yhteyteen sijoitettu Jeesus Kristuksen syntymäjuhla, kevätpäivän tasaukseen saman henkilön ristiinnaulitsemisen ja ylösnousemuksen juhla. Kesäpäivän seisauksen kohdalle on asetettu te-
loitetuksi joutuneen Johannes Kastajan päivä. Syyspäi-

vän tasauksen kohdalle on tullut lohikäärmeen voittajan ylienkeleli Mikaelin päivä.

Kirkollisessa elämässä — senjälkeen kun siitä tuli sotilasmahti — on näillä asioilla ollut enimmäkseen vain muodollinen merkitys. Teosofis-kristosofinen elämänsäsite tekee näidenkin asioiden ymmärtämisen mahdolliseksi. Niinpä yritämme tässä katsella näitä asioita ensin yksilön tietoisien henkisen pyrkimyksen kannalta, ja sitten tavallisen sivistyksen kannalta.

Puhuessamme yksilön kannalta, täytyy meidän tässä yhteydessä tyytyä vain niihin muutamiin piirteihin, jotka tältä kannalta katsoen voivat muodostua valaiseviksi. Niinpä kun ihminen on yrittänyt kulkea Mestarin vuorisaaressa käskyissä viitoitettua tietä, tulee hän siihen sisäiseen kokemukseen, jota jo vanhoina aikoina on sanottu ensimmäiseksi vihkimykseksi: hänessä herää tai syntyy taivaallinen ihminen. Hänessä herää ihmisyyden aate, jota hän ryhtyy seuraamaan ja kasvattamaan. Se on hänen jouluaan.

Sivuutamme tässä välillä olevat tapahtumat ja pysähdymme kevätpäivän tasaukseen, ristiinnaulitsemisen ja ylösnousemuksen juhlaan. Tähän totuudenetsijä tulee sitten, että hän joutuu voimakkaasti kokemaan sen ristiinriidan, mikä muodostuu yhdeltäpuolen maailman ja hänen oman persoonallisuutensa ja toiselta puolen hänessä itsessään ja Mestarin opissa olevan ja elävän aatteen välillä. Voimme luonnehtia tilanteen näin: hänessä elää ja vaikuttaa yhdeltä puolen se aate, jota Juudas Iskariotinpoika edustaa, toiselta puolen taas se aate, jota Kristus edustaa, ja hän itse toimivana minuutena näiden kummankin vaikutuksen alaisena. Hänessä itsessään on

kaikki nämä kolme, mutta kaikissa kolmessa puolestaan hän saa lisävaikutusta ympäröivästä suuresta elämästä. Juudas-ominaisuus hänessä vaikuttaa: "vaikeaksi käy tämä henkinen elämä. Ja kuka tietää, vaikka olisi syytä niin sysissä kuin sepässä. Onko sanottu, että Mestarin oppi on sittenkään paras mahdollinen. Kenties sitä voisi hiukan muuttaa, järjestää pontevammaksi, tehokkaammaksi, vaikutusvaltaisemmaksi, suurempaa huomiota herättäväksi". — Kristusominaisuus vaikuttaa toiseen suuntaan: "ken purkaa yhdenkään näistä pienistä käskyistä... Ken on vähässä uskollinen... uskollinen kuolemaan saakka"... Ja ihminen on siinä kahden vaiheilla. Hän pohtii. Hän tuntee väsymystä. Tai ei hän oikeastaan väsynytäkään ole. Mutta hän vaatisi käytännöllisyyttä, ryhtiä, arvokkuutta. Maailmankin täytyisi tunnustaa ja nähdä, että tässä on jotakin.

Näin inspiroi ihmisessä Juudas-vaikutus. Nyt muistamme, että Juudas teki itsemurhan. Tämä pitää paikkansa myös psykologisesti siten, että jos ihminen antautuu tälle Juudas-vaikutukselle, silloin se merkitsee hänelle henkistä itsemurhaa. Sellaista tapahtuu. Ihminen voi edelleen olla mukana henkisessä elämässä, mutta siitä on herkin ponsi pois. Hän heiluu maan ja taivaan välillä, maailman viisauden ja Mestarin viisauden välillä; kunnes mahdollisesti vasta ruumiillisen kuoleman kokemuksessa herää huomaamaan, että sittenkin hän on petänyt Mestarin.

Päinvastaisessa tapauksessa — kun ihminen voittaa Juudas-kiusauksen ja on kaikesta huolimatta uskollinen Mestarin opille ja työlle — hän kokee mystillisen kuoleman ja ylösnousemuksen. Hänelle käy päivä päivältä

entistä selkeämmäksi, että todella käytännöllistä ja viisasta onkin lopulta vain Mestarin oppi ja hänen menetelmänsä.

Seuraamme sitten totuudenetsijän mukana kesäpäivän seisaukseen, Johannes Kastajan päivään. On merkille pantavaa, että auringon korkeimmillaan ja kesän kukkeimmillaan ollessa vietetään tämän — niinkuin Jeesus sanoo — vaimoista syntyneistä suurimman, marttyyrina kuolleen vedellä kastajan päivää.

Tämäkin Johannes Kastajan kohtalo muodostuu symboliksi totuudenetsijän kokemuksessa. Hän huomaa tulleensa jonkunlaiseen pysähdykseen siinä, ettei hän enää osaa elävöityä vain puhtaiden elämäntapojen edustajana. Puhtaus ja puhdistuminen on välttämätöntä, mutta pelkästään sillä ei pääse määrätystä kohdasta eteenpäin. On, niinkuin Paavalikin sanoo, että vanha liitto — lisäämme Mooseksen kymmenine käskyineen — ei kyennyt tekemään ketään täydelliseksi. Jos se olisi siihen kyennyt, ei olisi uutta tarvittu. Sentähden vakava totuudenetsijä tulee siihen kohtaan, että hän huomaa täytyvänsä mennä syvemmälle moraalien henkeen. Ja mikä se syvempi henki on? Se on taivaallinen rakkaus, se rakkaus, mikä tulee Jumalasta kosmillisena Kristuksena, ja joka Jeesus Nasaretilaisessa saavutti siihenasti suurimman ilmauksensa ja käytännöllistymisensä. Sentähden totuudenetsijä huomaa, että vaikka puhtaus, rehellisyys, oikeamielisyys, omantunnon tarkkuus on välttämätöntä, niin kuitenkin elämä rakkaudessa, luovassa ja palvelevassa rakkaudessa, on kaiken täyttymys, on se, missä ihmisen täytyy jatkuvasti kasvaa. Tämä on sitä, josta

Kastaja jossain yhteydessä sanoo: minun tulee vähentyä ja hänen tulee kasvaa.

Tulemme sitten syyspäivän tasaukseen. Juhlan keskushenkilöksi on tällöin asetettu lohikäärmeen voittaja ylienkelel Mikael.

Kysymme nyt: mikä vastaavaisuus tällä on totuudenetsijän kokemuksessa? Se on syvempi kosketus pimeyden vastustaviin voimiin, kärsimyksiä ja tuhoa aiheuttavaan pahan valtaan. Voimme sen tässä keskittää kahteen ansaan. Ensimmäinen on sukupuolimagia. Se on pannut — niinkuin P. E. sanoo — niin monen piispan ja kardinaalin — ja myöskin nunnan — pään pyörälle. Ja silloin on hyvin lähellä se mahdollisuus, että lohikäärme jää tässä merkityksessä voittamatta. Toinen ansa on väkivalta, pakkokeinot. Sanokaamme henkinenkin väkivalta, henkisetkin pakkokeinot. Voitto lohikäärmeestä näinollen edellyttää syvempää puhtautta, syvempää, viisaudeksi puhkeavaa rakkautta. Mikään tarkoitus ei pyhitä keinoja. Tällöin vuorisäärnan käskyjen merkitys tuleeikin oikein arvoonsa. Selvää on, että pahanvastustamattomuuden käsky on kaiken kulmakivi.

Tällä menolla totuudenetsjä valmistuu — vaikkapa seuraavassa ruumistuksessa — suurempaan ja syvempään joulukokemukseen, sisäisen Jumalan heräämiseen tai syntymiseen, siitä johtuvaan kevätpäivän tasaukseen, kesäpäivän seisaukseen ja syyspäivän tasaukseen. Hän aina syvemmin kokee maailmallisen elämän ja Jumalan valtakunnan välisen ristiriidan, mystillisen kuoleman ja ylösnousemuksen; puhtauden puhkeamisen rakkauteen; pahuuden voittamisen pahaa vastustamattomassa rakkauden voimassa.

Siirrymme nyt seurailemaan maailman yleistä menoa näissä samoissa vaiheissa. Niinkuin jo edellä on useammalla tavalla osoitettu, suhtautuu ihmiskunta sivistykseen vielä melko kielteisesti varsinaiseen hengen elämään. Sen pyrkimykset liikkuvat ruumiillisen ja sielullisen elämän piirissä. Sentähden se kokee näitä kulttuurivuosiensa neljää vaihetta toisella tavalla.

Kuvailkaamme näitä vaiheita. Aloitamme talvipäivän seisauksesta, joulusta, tuosta lapsuuden ja uudestisyntymisen juhlasta. Kysymme: miten ihmiskunta omassa kulttuurissaan tähän juhlaan valmistuu? Siihen valmistutaan siten, että yleensä pyritään pois tietämättömyydestä, raakuudesta ja taikauskoisuudesta. Sanalla sanoen pyritään sivistyneisyyteen. Siinä tarkoituksessa harastetaan uskontoa, tieteitä ja taiteita. Perustetaan ja ylläpidetään kouluja, kansakouluista yliopistoihin saakka. Tässä pyrkimyksessä onkin jo päästy pitkälle. Onhan kansakoulu jo yleinen. Oppi- ja ammattikouluja on monenlaisia ja kaikenasteisia. Ja koulujen ohella ilmenee moninaista sivistysharrastusta.

Ja kaikki tämähän on sellaisenaan niinkuin ollapitää. Kuitenkin on tässä se heikkous, että se — niinkuin jo sanoimme — kulkee vain ruumiillisessa ja sielullisessa vyöhykkeessä. Kristilliset kirkotkin kulkevat, niin opissaan kuin käytännössä, kokonaan sen voiman innoituksessa, jota Juudas Iskariot edustaa. Tällä seikalla on omat seurauksensa. Niinpä kun kulttuurivuodessa tullaan kevät-päivän tasaukseen, jolloin sivistyneisyydessä pysyminen tulee kokeelle, niin ei ensinkään kyetä pysymään sivistyneisyydessä, vaan painutaan takaisin raakalaisuuteen. Ei osata ratkaista pulmia sivistyneesti, järjestelmällisesti, oi-

keudenmukaisesti, vaan turvaudutaan ryöväykseen, murhaan, sotaan, teloitukseen. Juuri näinhän on vallitsevalle kulttuurille käynyt jo kaksi kertaa vähässä ajassa, vuosina 1914—18 ja 1939—45. Ne ovat olleet valtaisia raakalaistekoja.

Mutta elämän pyörä etenee. Kansat joutuvat kulttuurivuotensa kesäpäivän seisaukseen. Voimme kysyä: miten tällöin esiintyy vastaavaisuus Johannes Kastajan sanoille: ”minun tulee vähentyä ja hänen tulee kasvaa”? Mikä se on, joka tällöin vähentyy? Se on maailmallisen viisauden — joka julistaa Mestarin opin epäkäytännölliseksi — hedelmä. Ja se taas on olennaisesti raha. Rahaa voi olla ylöttömästi — joka vastaa keskikesän ihanuutta, jota on runsaasti, mutta ei vielä hedelmiä eikä viljaa —, mutta rahan arvo käy yhä läpikuultavamaksi, pienemmäksi, jopa eräissä tapauksissa suorastaan olemattomaksi. Rahalta ”katkeaa kaula”. Jos mikään, niin tämä maailmanviisauden hedelmä, inflaatio, juuri osoittaa, että maailmanviisaus päinvastoin on epäkäytännöllistä. Mutta mikä vastaavasti nousee, se on työnarvo. Siinä Johannes Kastaja sanoo joko niin, että ”rahan arvon tulee vähentyä, työnarvon nousta”, tai näin: ”maailmanviisaus vähenee, kristusviisaus kasvaa”. Kukin kuulee korviensa laadun mukaan.

Niin taas aherretaan. Kulttuurivuodessa tullaan syyspäivän tasaukseen. Tullaan lohikäärmeen voittajan ylenkeli Mikaelin juhlaan. Tullaan mahdollisuuteen saavuttaa ratkaiseva voitto lohikäärmeestä. Tullaan syyspäivän tasauksen vastaavaisuuteen siinä merkityksessä, että niinkuin syksyllä — jolloin vuoden sato on koottu — on runsaasti kaikkia elintarpeita, samoin kulttuuri-

vuoden syyspäivän tasauksessa kansat ovat tulleet runsaudenpulaan, deflaatioon. Nyt kansat voisivat saavuttaa voiton lohikäärmeestä. Kun on kaikkea aineellista hyvää runsaasti, niin kansoilla olisi tilaisuus siirtää elämänsä painopiste ja tukikohta ruumiillis-sielullisesta harrastuksesta henkisen elämän alalle. Ja sen he osaisivat tehdä, jos kristusviisaus olisi johdossa. Vaan kun niin ei ole, silloin he tekevät erehdyksen, oikeastaan kaksi erehdystä, ja niin voitto lohikäärmeestä jää saavuttamatta. Ensimmäinen erehdys on se, että ryhdytään hävittämään elintarpeita. Ja kun ei tämäkään auta, vaan elämä tarjoaa lomaa, työttömyyttä, niin tehdään toinen erehdys siten, että ryhdytään poistamaan työttömyyttä väärällä tavalla. Pannaan asetehtaat käyntiin. Työttömyys ja deflaatio täten sivuutetaan, mutta lohikäärme jää edelleen johtoon, voittamatta. Ja siitä on — tai on jo ollut — seuraus, että seuraavassa kulttuurivuodessa joudutaan kokemaan entistä suurempi romahdus.

Emmekö nyt jo ymmärrä, että kaikki tämä johtuu siitä, että yleinen sivistyksemme — kirkkojensa johdolla — on pitänyt omaa viisauttaan käytännöllisempänä kuin Vuorisaarnan Mestarin viisautta.

Nyt luulisi olevan ilman muuta selvää, että ihmisten pelastus on myönteisessä suhtautumisessa Vuorisaarnan Mestarin oppiin. Vain siten me voimme voittaa alemman kolminaisuuden, lusiferien, ahrimanien ja asuroiden vaikutuksen ja mahdin. Olemme nyt enemmän kuin ennen tuomion ja ratkaisun edessä. Sillä nämä alemmat mahdit ovat tulleet ratkaisevasti voitetuiksi siinä korkeamman kolminaisuuden voitossa, mikä saavutettiin Buddhan, Jeesus Kristuksen ja Pekka Ervastin voitoissa.

Mutta jokaisen täytyy kuitenkin itse ratkaista oma osuutensa. Täytyy sekä mietiskelyssä että käytännössä tulla elävään työhön korkeamman kolminaisuuden kanssa. Puhdistuksen tietä kulkiem meidän on kasvatettava kahdesta ryöväristämme, ryöväritilassa olevista älystämme ja tunteestamme, sisäisen Kristuksen vanhemmat, symbolisesti Josef ja Maria. Kun älymme ja tunteemme puhdistuvat, kun ne saavuttavat keskinäisen sopusoinnun, silloin sisäinen Kristus voi meissä herätä ja syntyä. Aikanaan sisäinen Kristus sanoo meidän miehislle luonnollemme suhteessa naiseen: "katso äitisi", ja meidän naiselliselle puolellemme suhteessa mieheen: "katso poikasi". Toisin sanoen sisäinen Kristus opastaa meitä miehinä suhtautumaan naisiin niinkuin poika äitiinsä. Äitiään sentään jokainen mies kunnioittaa, rakastaa ja palvelee. Niin on meidän miehinä opittava suhtautumaan yleensä naisiin. Samoin sisäinen Kristus opastaa meitä naisina suhtautumaan yleensä miehiin niinkuin äiti poikaansa. Kun samalla luovumme väkivallasta ja henkisis-täkin pakkokeinoista, silloin meillä on vähitellen ja jatkuvasti mahdollisuus selviytyä lohikäärmeen vallasta. Opimme elämään ja tekemään työtä Valtaistuimen oikealla puolella, ilmentämään Isän tahtoa.

IX

PYHÄ KOLMINAISUUS

Siirrymme nyt pyhän kolminaisuusopin selvittelyyn. Jumalallisesta kolminaisuudesta on puhuttu yleensä kaikissa vanhoissa uskonnoissa, mutta emme tässä puutu niihin. Sensijaan yritämme perehtyä asiaan itse elämään sisältyvänä tosiasiana.

Oppi Jumalan kolminaisuudesta on meille tuttu myös kirkollis-kristillisestä sivistyksestäme. Onpa kirkollisella taholla sanottu niinkin, että kolminaisuusoppi oikeastaan muodostaa kristinuskon. Kuitenkin historiallinen totuus on se, että kolminaisuusoppi esiintyi vasta neljännellä vuosisadalla, siis sillä vuosisadalla, jolloin kristillinen liike yleensä muodostui sotaiseksi valtiokirkoksi. Saammekin tässä heti ensimmäisen kirkollisen päähkinän purraksemme. Sillä jos kolminaisuusoppi muodostaa kristinuskon, mutta se esiintyy ja tulee tärkeäksi vasta neljännellä vuosisadalla, niin mitä oli kristinushko

ensimmäisillä vuosisadoilla? Eivätkö Jeesus ja apostolit olleetkaan selvillä oikeasta kristinuskosta?

Mutta ensin kolminaisuusopin kirkollinen historia. — Siis neljännellä vuosisadalla tämä oppi astui määräävä-nä esille, ratkaisevan määräävänä. Sillä se aiheutti kir-kon jakautumisen kahtia.

Voimmekin ensin kysyä: miksi kolminaisuusoppi neljännellä vuosisadalla kävi niin tärkeäksi? Asia tuli tärkeäksi sentähden, että ”oli Kristuksen jumaluudelle valmistettava tilaa”, niinkuin kirkollisella taholla sanotaan. Mutta miksi tilan valmistaminen Kristuksen jumaluudelle vasta nyt kävi niin tärkeäksi? Psykologisesti katsoen syy on selvä. Sillä samalla, tai jo sitä ennen, Jeesukselta riistettiin Opettaja-asema. Jeesuksen käytännöllinen oppi hyljättiin perin pohjin. Tilan valmistaminen Kristuksen jumaluudelle oli siis kuin jonkinlainen korvike eli hyvitys siitä, että sama henkilö menetti opettaja-asemansa. Jotain tämmöistähän tapahtuu maailmassa yleensäkin. Niinpä jollekin työntekijälle jossain yhtymässä saatetaan antaa kunniajäsenen arvo sen jälkeen kun hän ensin on tullut käytännöllisesti syrjäytetyksi. Tai hänet asetetaan sopivasti eläkkeelle. Niin kävi Jeesus Kristukselle neljännellä vuosisadalla. Jeesusta alettiin palvoa ja kunnioittaa siten, että hänelle huudetaan: ”Herra, Herra”, mutta käytännöllisesti hän ja hänen oppinsa tuli kokonaan syrjäytetyksi.

Ja niinpä tämä hyvityksen ja kunniaapaikan järjestäminen Kristukselle kävi sitä kiintoisammaksi, mitä perusteellisemmin hänet oli opettajana hyljätty. Asiassa ei päästy yksimielisyyteen. Yksimielisiksi päästiin siinä, että Jumala esiintyy kolminaisuutena: Isänä, Poikana ja

Pyhänä Henkenä. Yksimielisiä oltiin vielä siinäkin, että Poika ilmenee Isästä. Mutta Pyhän Hengen suhteesta Poikaan ja Isään ei päästy yksimielisyyteen. Yhdet arvelivat, että Pyhä Henki käy ulos Isästä ja Pojasta, toiset taas, että Pyhä Henki käy — niinkuin Poikakin — ulos vain Isästä.

Tällaisesta syystä kirkko sitten jakautui kahtia. Itäinen eli kreikkalaiskatolinen kirkko muodostui sen käsityksen pohjalte, että Pyhä Henki käy ulos Isästä. Läntinen eli roomalaiskatolinen kirkko sensijaan omaksui käsityksen, että Pyhä Henki käy ulos Isästä ja Pojasta. Ja niinpä sanotaan, että tämä eroavaisuus kolminaisuusopissa on edelleen pääasiallinen ero kreikkalaisen ja roomalaisen kirkon välillä.

Pari kolmesataa vuotta myöhemmin kolminaisuusoppi aiheutti toisen suuren hajaantumisen. Sillä on sanottu, että muhamedilaisuus oli alussa kristinuskoa. Mutta Muhammed piti kolminaisuusoppia monijumalaisuutena. Hän uskoi ja ymmärsi, että Jumala on yksi. Koraanissa palataan useasti tähän asiaan. Siinä sanotaan: ”Jumala on yksi, Jumala on iankaikkinen; hän ei siittänyt, hän ei ole synnyttänyt, ei kukaan ole hänen vertaisensa”.

Ja tämähän on sinään totta. Jumala on yksi, ja vaikka Jumala, tai jumalallinen elämä ilmenee moninaisuutena, niin että jokainen ihminenkin on jumalallinen, jumalsyn-tyinen olento, niin kuitenkin Jumala on yksi. Mutta on olentoja, ihmisiä, jotka ovat päässeet elävöitymään syvemmälle jumaltietoisuuteen. Sellaisia ovat suuret profeetat, uskontojen keskushenkilöt. He elävät syvemmällä jumaltietoisuudessa, ja sentähden he voivat toisia ihmisiä neuvoa ja opettaa. Tästä Muhammedkin oli hyvin tie-

toinen. Hän kunnioitti suurina profeettoina Jeesusta, Moosesta, Abrahamia jne. Ja kun sitten muodostui uusi uskonto, iislam, niin luonnollisesti Muhammed tuli olemaan iislamin keskeinen profeetta.

Näin oli eletty noin tuhannen vuotta kolminaisuusopin jakamina kolmena sotalaisena kirkkona: kreikkalaisena, roomalaisena ja iislamina. Silloin esiintyivät uskonpuhdistajat: Luther, Calvin, Zvingli ym. roomalais-katolisen kirkon alueella. Nämä alkoivat protesteerata muutamia katolisen kirkon oppeja ja menetelmiä vastaan. Sentähden heitä ruvettiin nimittämään protestanteiksi. Kyllähän katolinenkin kirkko oli — ja on edelleenkin — protestanttinen suhteessa Kristuksen oppiin, vaikka katolisesta kirkosta ei ole sitä nimeä käytetty. Ja kyllähän protestantit jäivät ainakin yhtä kiivaiksi protestanteiksi suhteessa Kristuksen oppiin, kuin suhteessaan katoliseen kirkkoon. Niin että protestantit ovat oikeastaan kaksinkertaisia protestantteja. He protesteeraavat sekä katolista kirkkoa että Kristuksen oppia vastaan.

Mutta kolminaisuusoppi? Protestanttien keskuudessa esiintyy eräs suunta, unitaarit, jotka hylkäävät sekä kolminaisuusopin että yleensä pakkouskomukset eli dogmit. He harrastavat dogmitonta kristinuskoa. Mutta protestantit yleensä, lutherilaisetkin, jäivät dogmien eli pakkouskomusten kannalle. He kyllä myöntävät, että Raamattu on ankarasti monoteistinen, yksijumalainen, ja että kolminaisuusoppi ei esiinny Raamatussa, mutta he sanovat, että Raamatussa esiintyy ainekset kolminaisuusoppiin. Niinpä Suomenkin lutherilaisen kirkon katkismuksessa esiintyy näistä aineksista kokoonpantu dogmi, pakkousko,

kolminainen uskontunnustus. Sellaisenaan se on jarruna ja esteenä Kristuksen opille.

Jos uskontunnustus olisi sellainen, että se olisi toiminnallisessa suhteessa Mestarin oppiin, niin silloinhan se voisi olla paikallaan. Niinkuin buddhalaisilla, joiden uskontunnustus on lyhyt, mutta asiallinen: ”minä otan Buddhan oppaakseni, minä otan Buddhan opin oppaakseni, minä otan buddhalaisen (munkki-) veljeskunnan oppaakseni”. Jos kristitty tunnustaisi: ”minä otan Kristuksen oppaakseni, minä otan Kristuksen opin oppaakseni, minä otan Kristuksen veljeskunnan oppaakseni”, niin silloinhan hänestä voisi tulla todellinen Kristuksen seuraaja. Mutta nyt lutherilaisessa uskontunnustuksessa tehdään eräät historialliset ja yliaistilliset, vieläpä kohtalokkaasti väärinymmärretyt yliaistilliset asiat, umpimähkään uskottaviksi eli totenapidettaviksi. Sehän tukahuttaa kaiken todellisen pyrkimyksen. Ja kun lutherilaisellakin taholla saatetaan lausua sellainen ajatus, että tällainen kolminaisoppi oikeastaan sisältää kristinuskon, niin on Kristukselta kerrassaan riistetty Opettaja-asema, ja Mestarin opin tilalle on tullut karkea sijaissovitusoppi.

Tämän jälkeen meille tulee entistä tärkeämmäksi jo edellä esittämämme kysymys: kun kristinuskko oikeastaan sisältyy kolminaisuusoppiin, ja kolminaisuusoppi muodostui ja tuli tärkeäksi vasta neljännellä vuosisadalla, niin mitä oli kristinuskko ensimmäisillä vuosisadoilla? Onko niin, että Jeesus ja hänen oppilaansa ja apostolinsa ja ensimmäiset kristityt eivät olleetkaan selvillä kristinuskosta, sen ytimestä, vaan sen löysivät vasta valtiollisiksi sotilasmahdeiksi muodostuneet kirkot?

Siinäpä se.

Mikä siis on Jeesuksen oma esittämä uskonto?

Siinä ei ole mitään uskontunnustuksia. Jeesuksen esittämä uskonto oli se aatteellis-käytännöllinen opetus ihmisen ihanteesta, Jumalan valtakunnasta, jota hän kansalle esitti valaisevien vertauskuvien avulla. Niille ihmisille, jotka ottivat asian vakavammin, jotka siten tulivat hänen oppilaikseen, niille hän puhui suorempaa kieltä. Nämä opetukset esitetään Uudessa Testamentissa Vuorisarnan nimellä.

Keskeisenä Kristuksen uskonto esiintyy näinollen Vuorisarnassa. Siinä on muutamia osastoja. Ensimmäisenä ovat autuudenjulistukset. Siinä näkyy, millä edellytyksillä ihminen voi olla autuas, onnellinen. Siinä ei ole pienintäkään vivahdusta sellaiseen nurinkuriseen ajatukseen, että ihminen saavuttaisi autuuden jonkun toisen olennon kärsimyksistä. Sellainen ei ole vain älytöntä, vaan on se mitä pimeintä ja pimittäväntä taikauskoa. Jeesuksen oppi on mahdollisimman selvästi se, että ihmisen autuus on suoranaudessa suhteessa hänen luonteensa laatuun. Näitä luonteenlaadun määritelmiä on kahdeksan. Mainitsen ne tässä lyhyesti: autuaita köyhät hengessään, autuaita lempeät; autuaita murheelliset; autuaita ne, jotka isoavat ja janoavat oikeamielisyyttä; autuaita armeliaat; autuaita puhtaat sydäimestä; autuaita rauhan rakentajat; autuaita ne, joita oikeamielisyyden takia vainotaan.

Tässä on siis mahdollisimman selvästi esitetty ne luonteenominaisuudet, joiden mukaan ihminen voi olla rauhallinen, autuas, onnellinen. Ja yhtä luonnollista on, että nämä ominaisuudet eivät ole ihmisessä ilman muuta.

Ihmisen on tehtävä työtä kasvattaakseen itsessään nämä ominaisuudet.

Näitä autuuden julistuksia P. E. nimittää portiksi, jonka kautta ihminen astuu sisälle Jumalan valtakuntaan.

Toisena osastona esiintyy viisi yksityiskohtaista käskyä. Se muodostaa varsinaisen siveysopin. Jokaisen käskyn yhteydessä viitataan johonkin vanhaan käskyyn tai käsitykseen, ja sitten annetaan uusi, joka menee syvemmälle ihmisen sielullis-henkiseen luontoon. Ja näiden käskyjen lopussa nimenomaan osoitetaan se päämäärä, mihin pyritään: se täydellisyys, mikä on taivaallisella Isällämme. P. E:n lyhyesti esittäminä käskyt kuuluvat: älä suutu; älä ajatuksissasikaan ole epäpuhdas; älä vanho; älä ole pahaa vastaan; älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä.

Kolmas osasto on joka-aamuinen mietiskelyohjelma, joka vanhastaan tunnetaan nimellä: Isä meidän. Siinä opastetaan oppilasta joka aamu, jos mahdollista, sulkeutumaan huoneeseensa, ainakin tajuntansa huoneeseen, pyrkiäksensä keskittymisessä ja mietiskelyssä yhtymään taivaalliseen Isään. Isään yhtyessään ihminen oppii oikein suhtautumaan Jumalan valtakuntaan, toisiin ihmisiin ja yhteiskuntaan. Ja samalla hän oppii rakentamaan omaa olemustaan siihen suuntaan, että se järjestyisi Jumalan temppeleiksi.

Vuorisaarnassa esiintyy muitakin osastoja, mutta meidän ei ole tarvis tässä yhteydessä niihin kaikkiin puuttua. Edellä esitetty riittää jo osoittamaan, mikä on Jeesus Kristuksen oma uskonto.

Tämän jälkeen voimme vielä kääntää huomiomme asioiden yliaistilliseen, filosofiseen puoleen.

Kysymys muodostuu myöskin henkilökohtaiseksi. Voimme asettaa tällaisen kysymyksen: kun juutalaisilla jo oli oma uskonto, heidän omasta mielestään aivan ainutlaatuisen jumalallinen, niin miksi Jeesus ryhtyi esittämään jotain uutta noin ylöns uskonnollisen kansan keskuudessa? Kyllähän Jeesuksen piti jo etukäteen aavistaa ja ymmärtää, että tämä tulisi herättämään juutalaisen uskonnon johtajat vastarintaan. Jos tähän vastaamme kirkollisen sijaissovitusopin kannalta, jonka mukaan jumalalliseen pelastussuunnitelmaan kuuluikin, että Jeesuksen piti tulla häväistyksi, räähätyksi ja ristiinnaulituksi, niin silloinhan Jeesuksen olikin jotenkin ärsytettävä juutalaiset ylipapit ja rabbinit kimppuunsa. Sillä jos Jeesus olisi pysynyt ylipappien määräyksissä, niin varmaankin hän — erinomaisen syvällisenä ja henkevästä ihmisenä — olisi saanut jatkaa työtään, vieläpä tuottaa kunniaa juutalaiselle temppelijärjestölle. Ja eihän Jeesusta silloin olisi teloitettu. Ja mikä vahinko — kirkolle. Sillä silloinhan kirkkoa sen nykyisessä muodossa ei olisi lainkaan voinut muodostua.

Mutta jättäkäämme tuo ja kysykäämme: miksi Jeesus ryhtyi — ainakin ulkonaiselta kannalta katsoen — noin uhkaavan vaikeaan tehtävään?

Tässä tulemmekin tekemisiin elämässä olevan salaperäisen välttämättömyyden kanssa. P. E. on joskus sanonut, että elämän syvin salaisuus on välttämättömyys, ja myös, että välttämättömyyden takana on vapaus. Tämänhän Paavalikin omassa kohdassaan tajusi sanoessaan: ”voi minua, ellen evankeliumia julista!” Ja olihan Paavalille jo aikaisemmin sanottu: ”työlästä on sinun potkia tutkainta vastaan”, so. varsinaista elämäntehtä-

vääsi vastaan. Sillä vain sen suorittamisen seurauksena on vapaus. Ja Paavali jatkoi taivasten valtakunnan hyvän sanoman julistamista parhaan taitonsa mukaan siihen asti, kunnes hänkin joutui Mestarinsa kohtaloon, joutui kokemaan teloituskuoleman.

Kun siis kysymme: miksi Jeesus ryhtyi esittämään uutta, syvempää elämänkäsitystä, niin voimme hänenkin suhteensa sanoa, että se oli hänelle välttämättömyys. Ei hänenkään sopinut ”potkia tutkainta vastaan”, ei jättää Jumalan valtakunnan hyvää sanomaa julistamatta. Ei julistamatta sitä mitä oli Jumalasta, korkeuksista päin, löytänyt.

Mitä Jeesus siis oli löytänyt? Ensinnäkin täytyy sanoa, että Jeesus ei suinkaan joutunut ristiriitaan juutalaisten ylipappien kanssa sentähden, että hän olisi ollut kehityksessään heidän alapuolellaan. Jos jo Paavali saattoi itsensä sanoa: ”minä olen kaikin puolin hyvällä omallatunnonla vaeltanut Jumalan edessä tähän päivään asti”, niin eikö Jeesus olisi ollut moitteeton juutalaisen uskonnollisuuden mukaan? Ja vielä enemmän. Sillä johan Hebrealaiskirje sanoo hänestä: ”Tultuaan ylimmäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan”. Hän oli siis saavuttanut täydellisyyden myös Melkisedekin eli Salaisen Veljeskunnan mittapuun mukaan.

Tämä onkin tärkeä lähtökohta ymmärtääksemme Jeesuksen psykologiaa ennen Jordanilla tapahtunutta uudessytymistä. Ensiksikin Jeesus oli saavuttanut moitteettomuuden silloisten ankarampien jumalkäsitysten ja mittapuiden mukaan. Se oli hänessä kuin luonnostaan. Sillä se oli saavutettu jo muinaisuudessa, ennen palestiinalaista ruumistusta. Ja kuitenkin Jeesus ei voinut jäädä tuohon

saavutukseen. Koko hänen olemuksensa kaipasi enemmän. Kaikkien silloisten käsitysten mukaan Jumala oli melkeinpä kuin ihmisyytetön. Sehän näkyy Jobin tarinastakin. Muutamien käsitysten mukaan Jumala oli kovin ankara, toisten taas kuin jokin miltei koneellinen maailmanjärjestys. Jeesus kaipasi Jumalaa, joka vastaisi ihmisen sydämeen, jossa olisi rakkautta. Tätä Jeesus etsi. Hän etsi rakkauden Jumalaa. Ja lopulta hän sen löysi. Hän löysi sen Jordanin tapauksessa. Se ei ollut vain kuin jokin älyllinen, filosofinen löytö. Se oli elämää. Jumala rakkautena astui häneen, täytti hänet kokonaan.

Vasta tässä saavutuksessa Jeesus saattoi tyytyä. Vasta tästä Jumalasta ja Hänen valtakunnastaan ja elämänjärjestyksestään Jeesus saattoi ryhtyä veljilleen, toisillekin ihmisille, puhumaan, sen puolesta työtä tekemään. Hän ei suinkaan etsinyt juutalaisten vastarintaa. Mutta hän ei liioin voinut livistää, ei pettää tehtäväänsä, kun se vastarinta nousi.

Nyt nousee uusi kysymys: mistä tiedämme, että Jeesuksen asema ja saavutus oli tällainen?

On selvää, että täydellinen varmuus saavutetaan vasta käytännöllisessä vastaavanlaisessa kokemuksessa. Ja nytpä meillä ihmisillä, ihmiskunnalla, on ratkaiseva saavutus tässä suhteessa. Keskuudessamme on elänyt merkkillinen ihminen: Pekka Ervast. Hän puhui useasti siitä, että me olimme samanlaisessa ajassa kuin muinoin Palestiinassa. Ja mitä siis Palestiinassa tapahtui? Tapahtui juuri tuo edellä esittämämme Jumalan ruumistuminen rakkautena Jeesukseen, ja hänen kauttaan ihmiskuntaan. Sitten P. E. kertoo, että hänelle tapahtui vastaavasti samoin. Avaruuksien Jumala täytti hänet, ja nimitti häntä Pojaksi, jota hän rakastaa.

Mutta tähän saavutukseen liittyi rinnakkaistapaus, joka P. E:lle osoitti, että Jeesus Nasaretilainen todella oli saavuttanut Jumalan Pojan asteen, oli yhtynyt kosmilliseen Kristukseen. P. E. sanoo, että Jeesus Kristus oli hänen kokemuksessaan läsnä jollain tavalla. Ei läsnä niinkuin se, jonka Pojaksi P. E. tunnustettiin, vaan ”niinkuin satumainen, läpitunkeva persoonallisuus, joka oli mukana Jumalan Pojan tietoisuudessa”.

Näin on historiallinen kokemus osoittanut, että Jeesus Nasaretilaisessa oli Jumala ruumistunut rakkautena, kosmillisena Kristuksena.

Kuitenkaan tämä Jeesus Kristuksen aseman toteaminen ei ollut pääasia P. E:n kokemuksessa, vaan se oli siinä rinnakkaisilmiönä. Kokemuksen ydin oli siinä, että Pekka Ervast vuorostaan vastaanotti Jumalan universaalisenä Isänä, voimana ja majesteettiutena, ja että Jumala täten tuli entistä syvemmälle ihmiskuntaan.

Täten olemme historiallisessa kokemuksessa tulleet siihen, että niinkuin ihminen Jumalan kuvana, niinkuin sanotaan, on yksi, mutta ilmenee järkenä, tunteena ja tahtona, samoin Jumala on yksi, mutta ilmenee inhimillistä järkeä vastaavana totuutena eli maailmanjärkenä, samoin inhimillistä tunnetta vastaavana kosmillisena rakkautena, ja kolmanneksi inhimillistä tahtoa vastaavana universaalisenä voimana ja majesteettiutena.

Tähän on nyt lisättävä, että nämä sekä ihmisessä että Jumalassa esiintyvät kolminaisuudet ovat elävää, aina värähtelevää elämää, jota täytyy kokea ja elää, mutta on kerrassaan vahingollista tehdä niistä joitain kaavamaisia uskontunnustuksia. Sillä — niinkuin jo edellä osoitimme — sellaiset uskontunnustukset muodostuvat

pimittäviksi, kuolettaviksi jarruiksi ihmisten elämässä ja henkisessä pyrkimyksessä.

Uskoa ei saa ollenkaan sotkea tietopuolisiin asioihin. Usko kuuluu moraalin alaan, ja on se tekoa, käytännöllistä elämää. Kun ihminen ryhtyy kasvattamaan Vuorisaarnan autuuden julistuksissa mainittuja ominaisuuksia itsessään, silloin tarvitaan uskoa, peräänantamatonta työtä ja ponnistusta. Samoin viiden käskyn seuraamisessa. Usko on suorassa suhteessa siihen voimaan, jolla ihminen näiden käskyjen henkeen syvenee. Ja sitten Isä meidän joka-aamuisen rukous-mietiskelyn ohjeet. Tarvitaan kerassaan määrätietoista uskoa, jotta ihminen osaisi aamuisin edes pieneksi hetkeksi keskittyä Isän yhteyteen.

Ehkä joku kysyy: jos ihmisen lunastus on Vuorisaarnan neuvojen mukaisessa täydellistymisessä, niin minähän voin kuolla milloin vaan kesken aikojani, ja miten silloin käy minun lunastukseni? — Jos kysymys on vilpittön, niin silloinhan se on juuri sitä etsimistä ja kolkuttamista, johon on vastaus luvattu. Ja me voimme kysyä: mistä tuo vastaus tulee? Vastaus tulee Mestarilta, mutta siihen yhtyy myös Pyhän Hengen järkeä valaiseva vaikutus. Pyhä Henki yhtyy ihmiseen ja valaisee hänen järkeään niin, että hän ymmärtää kehityksen jatkuvaisuuden jälleensyntymien avulla. Ihmiselle on varattu kehittymisen jatkuva mahdollisuus uusissa ruumistuksissa.

Ehkä joku kirkollisen sijaissovitusopin lumoissa oleva uskovainen haluaa sanoa: mutta silloinhan ei ole väliä miten ihminen uskoo tai elää! Sillä hänhän saa jatkaa uusissa ruumistuksissa! Tottakai hän siten joskus pelastuu? —

Noin voi sanoa. Mutta sekin ajatus on liian umpimähkäinen. Sillä totuus on niinkuin se on. Ja vaikka ihmi-

nen saakin syntyä jälleen, ja vaikka loputonta piinaa ei ole, niin elämä on kyllin vaikeata sittenkin. Suunnattomien kärsimysten ja jopa tuhoutumisenkin mahdollisuus on olemassa. Sentähden ihminen voi olla kiitollinen, jos hän kokemuksen kautta saa selvyuden jälleensyntymisen tosiasiasta. Hän jatkaa edelleen uskon eli tahdon elämää. Sitä tehden hänelle voi avautua edes pieni yhteys Poikaan, rakkauteen. Hän voi saada — ainakin alustavasti — oikeita väläyksiä sijaissovitusoppiinkin. Sillä saahan hän tavallaan sijaisena vastata edellisten ruumistustensa synneistä. Ja rakkaus opettaa häntä osallistumaan toistenkin ihmisten kärsimysten kantamiseen, ensin perheväkensä, oppiveljiensä jne. Se on sijaiskärsimystä oikeassa merkityksessä. — Tämä vuorostaan johtaa — ensin alustavasti — Isän yhteyteen. Isän tavalla ihminen oppii luomaan uutta maailmaa itsessään, vaikuttaen uudistavasti ympäristöönsäkin.

Näin ihminen päivä tietoisena minuutena oppii omassa kolminaisuudessaan yhtymään Jumalan kolminaisuuteen: järkensä kautta Pyhään Henkeen, tunteensa kautta Poikaan, tahtonsa kautta Isään.

Tämä on jatkuvasti elävää elämää. Sillä ainoa tie Jumalan yhteyteen on itsekasvatuksen tie. Siitä Mestarit ovat aina puhuneet. Nyt tämä tie on täydellisesti ja selvästi esitetty P. E:n Vuorisaarna kirjassa. Ja sitä tietä valaistaan yleensä kaikissa P. E:n kirjoissa. Sitä tietä kulkeamalla ihminen voi saavuttaa valistuksen, rakkauden ja sen täydellisyyden, mikä on taivaallisella Isällämme. Niinkuin P. E. oli saavuttanut. Niinkuin Jeesus oli saavuttanut. Niinkuin Buddha oli saavuttanut. Sillä sama tie on kaikilla ihmisillä kuljettavana.

X

TUOMIO

Nyt meidän on vielä syvennyttävä tuomiokäsitteeseen. Asiahan sellaisenaan on meille yleensä tuttu. Se on tuttu monelta puolelta. Sillä vähänkös ihmisten keskuudessa julistetaan tuomioita, harrastetaan tuomitsemista. Ja kaiken huippuna on ns. viimeinen tuomio. On uskottu ja opetettu, kuinka kerran suoritetaan suuri lopputili siten, että ihmiset, niin elävät kuin kuolleet, kutsutaan jumalallisen tuomioistuimen eteen. Toisten kohdalona on sellainen kadotus, piina ja vaiva, josta ei tule milloinkaan loppua. Toiset joutuisivat yhtä loputtomaan autuuteen, iloon ja onneen.

Tämä on ollut jonkunlaisena pakkouskona kristikunnassa. Siitä on tehty värikäs hirmukuva, järkyttävä ja kauhistuttava, epäoikeudenmukainen ja älytön. Siinä on jo matemaattinenkin totuus pantu pääläelleen. Sillä äärellisellä ja äärettömällä ei ole mitään suhdetta keske-

nään. Ääretön on aina ääretön, yrittäpä sitä lisätä tai vähentää, kertoa tai jakaa. Mutta ihmisen äärellisestä maallisesta vaelluksesta seuraisi ääretön elämä taivaassa tai kadotuksessa!

Kuitenkin — ja arvatenkin teosofisen liikkeen ja eritoten jälleensyntymisopin vaikutuksesta — tämän kauhukuvan paikkansapitävyyttä on alettu epäillä. Lienee jatkuvasti vähentymässä niiden ihmisten luku, jotka sellaisenaan uskovat loputtoman piinan ja kidutuksen oppiin. Useimmilla lienee jonkunlainen, vaikkapa epämääräinen muunnos asiassa. Tai he ovat — sen pahempi — piittaamattomia. Ja vaikka Ruotsin kirkko arkkipiispa Söderblomin johdolla teki niinkin huomattavan uudistuksen, että se poisti ikuisen piinaopin kirkostaan, niin sekään ei sellaisenaan vie pitkälle. Nousee kysymys: mitä pantaan tilalle? Sillä vaikka valhe on väärä pohja elämäntähtäyksellemme, niin piittaamattomuuskin on kohtalo-kasta. Jos näinollen kysymme: mitä on pantava ikuisen piinaopin tilalle, niin vastaus on lyhyt ja selvä: tilalle on pantava t o t u u s.

Tiedämme kyllä, että Pilatuksen tapainen epäilijä voi kysyä: mikä on totuus? — eikä välitä asiasta sen enempää. Kuitenkin pitäisi olla ilman muuta selvää, että totuus on ainoa kestävä pohja, ja että totuus on olemassa ja se on löydettävissä. Mutta totuus ei löydy kiistelemällä, ei väittelemällä eikä äänestelemällä. Sillä totuus ei ole niin ja näin, vaan se on niinkuin se on. Sentähden totuus ilmenee vain etsijälle, lopulta kuolemanvaka-valle, kaikkensa alttiiksi panevalle etsijälle. Jos joku vielä tahtoisi tähän huomauttaa, että selvinneekö totuus koskaan kenellekään, niin siihen on vastattava, että sel-

lainen olisi luonnotonta. On luonnollista, että totuus on olemassa, ja että se on löydettävissä. Käytännöllisesti katsoen kaikki riippuu vain etsimisestämme ja omaksumisestamme.

Päästäksemme tässä etsimisessämme alkuun ja eteenpäin on meidän nyt ensin nähtävä ja todennettava eräs tavallisessakin luonnossa ilmenevä järkähtämätön totuus. Otamme pienen esimerkin. Otaksukaamme, että meillä on joitakin kasvien siemeniä. Otaksukaamme vielä, että olemme tässäkin asiassa tietämättömiä, niin ettemme ole selvillä, millaisten kasvien siemeniä ne ovat. Tietämättömyydessämme saatamme päätellä: tuo on sen ja tuo sen kasvin siemen. Jossain kokouksessa — vaikkapa hyvin oppineiden kasvitieteilijäin kokouksessa — saatettaisiin — teologien hyvin tunnettuun tapaan — neuvotella, kiistellä, äänestellä ja lopulta päättääkin, että tuo on sen ja tuo sen kasvin siemen. Sillä juuri näin — anteeksi — juuri näin hölmöläismäisesti on historiallisissa kirkolliskokouksissa — vieläpä sotajoukoilla ja teloittajilla painostaen, yleensä ratkaistu inhimillis-jumalallista elämää koskevat totuudet. Onnettomuudeksi ihmiskunnalle. Toistettakoon vielä: onnettomuudeksi ihmiskunnalle. Sillä suunnattomat ovat ne kärsimykset, tuskat ja kauhut, mitkä näistä mielivaltaisista ratkaisuista ovat johtuneet.

Asia on, kuten Vuorisaarnassa sanotaan: ”kunnes taivas ja maa katoavat, ei yhtään jotaa eikä yhtään piirtoa katoa Laista, ennenkuin kaikki muodot on läpikäyty”. Luonnon omaa järjestystä, siinä olevaa ja elävää totuutta, ei kukaan voi mielivaltaisesti muuttaa. Elämässä selvi-

ydytään vain siten, että kaikki muodot läpikäydään, se on: käytännössä läpäistään, voitetaan.

Tässä onkin jo samalla paljastunut tuomioajatuksen henki, pohja ja lähtökohta. Sillä kun elämän elävä totuus on järkähtämätön, niin tästä johtuu, että ihmistenkin edesottamukset, teot ja suuntauksset ovat jo ennakolta tuomitut joko onnistumaan tai epäonnistumaan. Kaikki riippuu siitä, ovatko ihmisten ponnistukset sopusoinnussa elämän totuuteen, vai ovatko ne ristiriidassa. Ihmisten ristiriitaisetkin ponnistukset saattavat näennäisesti menestyä jonkun aikaa, vieläpä pitkähköinkin ajan. Mutta kärsimykset ilmenevät aikanaan, ja lopullinen häviö ei ole vältettävissä. Häviö on sitä romahdusmaisempi, mitä ututterammin ja omapäisemmin on yritetty toimia elämän omaa totuutta vastaan. Tästä syystä Kristus saattaa oppilailleen sanoa: "ilman minua ette voi tehdä mitään". Sillä Kristus, Isä, on totuus, ihmisyöden periaate.

Tuomio ei siis ole vain joku päätekohta tapahtumissa. Tuomio on aina ja alati läsnäoleva tapahtuma elävässä elämässä.

Yrittäkäämme seurata tätä aina läsnäolevaa tuomion tapahtumaa.

Tuomio on jokahetkinen tekojemme kanssa siten, että tekojemme vaikutukset sisäisessä, näkymättömässä maailmassa jakautuvat heti oikealle ja vasemmalle. Me olemme tästä jotenkin tietoisiaakin. Jos tekomme vaikutus sisäisessä maailmassa menee oikealle, silloin tunnemme sisäistä rauhaa, iloa, sopusointua. Sen voimmekin sitten ottaa opiksemme vastaisuuden varalle. Päinvastoin taas, jos tekomme vaikutus sisäisessä maailmassa menee vasemmalle, silloin alamme tuntea rauhattomuutta, levotto-

muutta, jonkinlaista kuin syytettynä olemista. Ja senkin voimme ottaa opiksemme vastaisen varalle.

Tuomio ei pysähdy tähän. Vaikka tekojemme vaikutukset jakautuvat ensin joko oikealle tai vasemmalle sisäisessä maailmassa, niin ne vaikutukset eivät pysähdy sinne, vaan ne aikanaan ilmenevät myös tähän ulkoiseen maailmaan. Oikealle puolelle menneet vaikutelmat ilmenevät valkeuden hyvinä voimina, kuin taivaan siunauksina, täällä ruumiillisessa elämässä. Vasemmalle puolelle menneet vaikutelmat ilmenevät pimeyden kiusallisina sauralaisina, kärsimyksinä ja menetyksinä, sanalla sanoen: kohtalomme vaikeuksina. On kuin elämäämme ilmestyisi "itkua ja hammasten kiristystä". — Ensimmäinen viisastumisen oire on tällöin siinä, että kärsimyksien keskellä nöyrytyen tunnustamme saavamme niittää omista kylvöistämme; vaikkakin se kylvö olisi tapahtunut jo entisissä ruumistuksissamme.

Näin on tuomiokäsitteen ensimmäinen, yleispätevä, aina läsnäoleva vaihe meille selvinnyt.

Katsokaamme asiaa edelleen eräässä laajemmassa mitakaavassa. Sillä ihmisen ja ihmiskunnan vaikutus ei rajoitu vain ihmiseen, vaan se laajenee myös muihin luomakuntiin tässä näkyväisessäkin luonnossa. Ihmiskunnan vaikutus tuntuu eläinkunnassa ja kasvikunnassa, joko turmelevasti tai jalostavasti, kohottavasti. Johan Moosesen luomiskertomuksen yhteydessä esiintyvä syntiinlankeemus vaikutti turmelevasti ei vain ihmiskuntaan, vaan muuhunkin luontoon. Maa tuli turmelluksi, niin että se nyt työntää, vaivaksi ihmisille, orjantappuroita ja ohdakkeita. Jokainen maanviljelijä ja puutarhuri tietää, kuinka sitkeähenkisiä rikkaruohot yleensä ovat. Niinpä

esim. kaktus on paikottain Amerikassa ja Austraaliassa vallannut suuria viljelysalueita. Niin että nykyaikainenkin maanviljelys on saanut perääntyä ylivoimaisen rikkaruohon tieltä. — Nyt ei pitäisi olla vaikea ymmärtää, että ihmiskunta itsekkäällä sieluelämällään vaikuttaa sisästä päin herättävästi ja elähyttävästi kaikkeen rikkaruohon tapaiseen kasvullisuuteen. Siten ihmiskunta joutuu kamppailemaan ukkonaisten rikkaruohojen kanssa, kun se ei halua kytkeä itsestään itsekkyyden suurta rikkaruohoa. Samoin ihmiskunta päinvastoin saa tehdä kovasti työtä jalojen kasvien, hedelmien ja viljan kasvattamisessa, koska se ei halua — Mestari-Puutarhurin johdolla — kasvattaa itsessään jaloa veljesrakkautta.

Sama on suhteemme eläinkuntaan. Apinakunta pelkällä olemuksellaan on meidän surkeitten eläimellisten sukupuolilankeemustemme häpeän ruumistuma. Samoin petoeläimet. Puhumattakaan kaikenlaisista inhoittavista loisista, syöpäläisistä jne. Myös tulivuorten purkausten ja maanjäristysten sanotaan olevan suorassa suhteessa ihmiskunnan moraalittomuuteen. Samoin ilmastosuhteet. P. E. useasti puhui, kuinka ilmojen ohjaajat ovat suunnitelleet Suomen ilmaston muuttumista lämpimäksi ja kauniiksi, mutta että tämä ei voi tapahtua, ellei kansa ensin omassa inhimillisessä elämässään muutu lämpimäksi ja kauniiksi. Sanoohan apostolikin: ”sillä hartaasti ikävöiden luomakunta odottaa Jumalan lasten ilmestymistä.” Toiselta puolen taas H. P. Blavatskyn ”Hiljaisuuden äänessä” sanotaan: ”kun joku on kulkenut loppuun seitsemänneksen tien, niin koko luonto väreilee riemuista kunnioitusta ja tuntee olevansa alistettu. Hopeatähtönen tuikkii sanoman yön kukkasille, puronen lirisee tarinan ran-

nan kiville; valtameren tummat laineet siitä pauhaavat maahansidotuille kallioille, tuoksuavat tuulenleyhkät siitä laulavat laaksoille ja mahtavat petäjät kuiskaavat salaperäisesti: 'Mestari on noussut, Päivän Mestari'. Kun ihminen tämän saavuttaa, on se silloin eräs maailmanloppu, jossa luodaan uudet maat ja taivaat, so. ihminen alkaa uuden jakson jumalallis-inhimillisessä elämässään. Hän ei ole silloin enää painamassa suurta luontoa alas, turmelukseen, vaan on auttamassa sitä ylös, valoisampaan elämään.

Edentyäksemme tuomiokäsitteen selvittelyssä on meidän myös selvitettävä sen mikrokosmoksen eli pikkumaailman loppu ja tuomio, jonka ihminen ruumiillisena olentona muodostaa. Sillä yksin tämän asian selvä ymmärtäminen kumoo kirkon mielivaltaiset opit ja uskomukset kuolemasta ja tuomiosta.

Persoonallisuutena ihminen on kuolevainen, ja jokaisessa kuolemassaan hän kokee tuomion. Salatieteilijät sanovat, että kuolinhetkellä "ihmisenpoika", so. ihminen järkiminuutena, nousee "valtaistuimelleen", päivätajuntansa korkeampaan puoleen, jossa hän aivan puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti arvostelee maallisen elämänsä vaellusta. Hän osaa tämän tehdä kuolinhetkellään, vaikkei hän eläessään olisikaan harjoittanut joogaa eli teknillistä mietiskelyä. Sitten tulee kuolema, ja senjälkeen tuomio, jossa korkeampi minä menee taivasmaailmaan, persoonallisen minän jäädessä tuonelaan. Kiiras-tulet ja persoonalliset taivaat koettuaan persoonallisuus väsyä, kuolee, ja korkeampaan minään yhtyy siitä vain se, mikä on liittymisen arvoista, totuuden ja rakkauden mukaista. Sitten korkeampi minä lähettää itsestään sä-

teen alempaan maailmaan, ja niin syntyy jälleen uusi persoonallisuus maiseen elämään.

Ja missä on tällöin tuomio? Edellisten ruumistusten aiheuttama tuomio esiintyy lapsesta aikuiseksi kasvavan ihmisen luonteessa, kyvyissä, taipumuksissa ja kohtalossaan. Ihminen on tuomittu elämään ja toimimaan sellaisella luonteella, kyvyillä ja kohtalolla, minkä hän edellisten elämiensä ratkaisuilla, teoilla ja edesottamuksilla on itselensä aiheuttanut. Siitä on ihmisen jatkettava eteenpäin, ja hän on itse tilaisuudessa harkitsemaan, kulkeeko hän mutkitellen tai pääasiallisemmin joko oikeata tai vasenta sivustaa.

Olemme nyt nähneet, että tuomio seuraa aina läsnäolevana tapahtumana yksilön ja luonnon elämässä. Luonnollisesti rodut ja kansat ovat saman lain alaisia. Kansatkin syntyvät, elävät ja kuolevat. Yleensä kansatkin ovat eläneet itsekästä, persoonallista ja kuolevaista elämää. Mutta ihanteena kansojenkin elämässä on, että ne oppivat elämään ikuista elämää. Luhistuminen ei ole kansojenkaan elämässä välttämätön. Kun kansan yksilöt oppivat elämään hengen ikuista elämää, silloin kansa voi luhistumisen tilalle saavuttaa sisäisen uudestisyntymisen. Sellainen vaihtoehto odottaa kansoja, ja se vaihtoehto saavutetaan ja voitetaan nimenomaan yksilöiden kehityksen ja henkisen työn kautta.

Niinpä Uuden Testamentin tuomion kuvauksessa huomammekin sellaisen erikoisuuden, että siinä nimenomaan kansat kutsutaan tuomiolle. Niinkuin nyt meidän päivinämme — vanhan ja uuden sivistyksen vaihteessa — kansat ovatkin jo tuomiolle kutsutut. Niiltä on ennistä perusteellisemmin kysytty, ja edelleen kysytään:

tahdotteko elää vai tahdotteko kuolla? Mutta samalla tuomio koskee myös yksilöitä. Sillä mikäs on kansa ilman yksilöitä? Kansa on yksilöiden muodostama yhteisö. Ja millaisia yksilöt ovat, sellainen on kansa.

Roduista ja kansoista siirrymme ihmiskunnan ja maapallon kohtaloon kokonaisuudessaan. Päästäksemme oikeaan alkuun on lähdettävä siitä ajatuksesta, että maapallo kokonaisuudessaan muodostaa erään koulun tässä aurinkokunnassa. Tässäkin koulussa on loppu- tai pääsytutkinto, jolloin planeetallamme avautuu ja tulee käytäntöön entistä korkeampi elämänkoulu. Juuri tämä muodostaa ratkaisevan kohdan, tuomion, maapallomme ja ihmiskuntamme elämässä. Sillä vain ne sielut, minuet, jotka tässä tutkinnossa, tuomiossa, hyväksytään, jotka siinä läpäisevät, ne voivat edelleen jatkaa siinä koulussa, joksi maapallomme silloin muodostuu. Toiset, ne, jotka eivät tutkinnosta läpäise, ne jäävät luokalleen, siirtyäkseen toiselle taivaankappaleelle.

Mutta ennenkuin tuollainen ratkaisu maapallollamme voi tapahtua, edellyttää se määrättyjen ehtojen täyttymistä. Ehto on luonnollisesti se, että kaikki elämänkoulun luokat ja järjestelmät on sitä ennen avattu ja määrättyyn täyttymykseen saatettu. Näinhän on tavallisissa ihmistenkin muodostamissa koulujärjestelmissä. Niinpä lyseo ei kykene oppilailleen avaamaan yliopiston ovia, ennenkuin siinä on kaikki määrätyt luokat pätevine opettajineen toimimassa.

Samoin on laita elämänkoulussa. Sentähden meidän on nyt ensin yritettävä katsoa, mitä luokkia ja järjestelmiä tähän maapallomme kouluun sisältyy. Tulemme huomaamaan, että siinä on ei vain useita luokkia, vaan usei-

ta järjestelmiäkin. Ja selvää on, että ratkaisu eli tuomio ei voi tapahtua, ennenkuin elämänkoulun kaikki luokat ja järjestelmät on sekä avattu että vaadittavaan täyttymykseen saatettu.

Ensimmäinen jakoperuste on, että tässä elämänkoulussa on — niinkuin P. E. sanoo — hyvänkoulu ja pahankoulu. Tällä on vastaavaisuus ihmisessä siten, että meissäkin on kaksi minää, ylempi minä ja alempi minä.

Toinen jakoperuste on seitsenluokkainen. Aurinkokunnassamme on seitsemän suurta tasoa, ja myöskin on toiminnassa seitsemän suurta hierarkiaa, joista ihmiskunta on yksi. Ihmisen vastaavaisuus tähän on siinä, että ihmisessäkin on seitsemän periaattia.

Kolmas järjestelmä on siinä, että Eläinradassamme on kaksitoista Merkkiä, joiden vaikutuksen alaisena ihmiset ovat, ja jotka vaikutukset ihmisen on voitettava. Vastaavaisuus tähän on ihmisessä siinä, että kun tarkkaa jakoa tehdään — niinkuin P. E. sanoo —, niin ihmisessäkin on kaksitoista periaattia.

Niinkuin jo sanoimme, ei maapallomme voi tulla ratkaisevaan ylimenokohtaansa, ennenkuin kaikki nämä järjestelmät kaikkine luokkineen ja pätevine opettajineen on avattu, ja vaadittavaan täyttymykseen saatettu.

Tämän selvittelyn jälkeen nousee kysymys: mihin kehityksemme kohtaan maapallomme elämänkoulu nyt on joutunut? Vastataksemme tähän voimme ensiksi viitata kaikkeen siihen, mitä jo edellä olemme monipuolisesti ja perustellusti tästäkin asiasta sanoneet. Täydennämme esitystämme vielä eräillä huomioilla. P. E. sanoo, että Jumala — joka aina on näkymätön — on ainoa todellinen Hallitsijamme. Myös voimme sanoa, että sisäi-

nen, näkymätön Jumala niinikään on, loppujen lopuksi, meidän ainoa todellinen Opettajamme. Mutta koska Jumalan valtakunta on toteutuva ihmisten elämässä maan-kin päällä, niin tämä sisältää sen toisen ajatuksen, että Jumala esiintyy myös ihmisessä ja ihmisen kautta. Mutta silloinkin Jumala on näkymätön, koska se peittyy tavalliseen ihmisen muotoon. Niinpä aikansa uskonnolliset johtajat saattoivat esim. Jeesusta luulla vaikka miksikä. Sillä puu on tunnettava hedelmistään. Ja Opettajan hedelmä on hänen oppinsa. Jos siis kieltäydytään nauttimasta hedelmää, niinkuin juutalaiset ja virallinen kristikunta on kieltäytynyt nauttimasta Jeesus Kristuksen opetuksen hedelmää, silloin ei mitenkään ole voitu saada oikeata tuntemusta Jeesuksesta ja hänen merkityksestään.

Jos sensijaan emme pelkää nauttia opetuksen hedelmää, silloin meille on voinut kokemuksessa selvitä, että sisäinen Jumala on jo sekä Opettajana että Hallitsijana-kin yhtynyt ihmiskunnan päivä tietoiseen elämään kolminaisessa ilmestyksessään: Pyhänä Henkenä, kosmellisena Kristuksena eli Poikana ja Isänä, ja että tämä on ensikerran ja ratkaisevan täydellisesti tapahtunut Buddhasa, Jeesus Kristuksessa ja Pekka Ervastissa. Ratkaisu saavutti täyttymyksensä Pekka Ervastian uudestisyntymiskokemuksessa 13 p:nä lokak. 1896. Kirjassani "Vuorisäärnan oppilaan näkökulmasta" V osa olen sanonut, että mainitussa kokemuksessaan P. E. sivuutti kaikki kaksitoista vihkimystä, ja kosketti kolmanteentoista universaaliseen vihkimykseen. Hän saavutti voiton koko Eläinradasta, kaikkine kaksinetoista Merkkeineen, ja siten avasi käytännöllisen yhteyden suureen kosmokseen. Hänhän toisissa yhteyksissä sanookin, että suuri henki-

nen vuodatus saapui aurinkokuntamme ulkopuolelta, kesusaurinko Siriuksesta ja sen takaisista voimista.

Samassa voitossa saavutti elämänkoulumme ratkaisevan voiton myöskin toisissa edellämainituissa kaksi- ja seitsenluokkaisissa järjestelmissään. Kaikkien ratkaisujen yhteinen ja keskitetty tulos esiintyy siinä, että Karman johto on siirtynyt Kristuksen, Isän, käteen. Siten tuomion aikakausi meidän planeettamme ja ihmiskuntamme elämänkoulussa on ratkaisevasti alkanut.

Vielä yksi asia, josta myös on puhuttu tuomion yhteydessä: hyvän ja pahan ylösnousemus. Hyvän ylösnousemuksesta olemme jo puhuneet, sillä se on saavuttanut ensiasteisen täyttymyksen noissa kolmessa suuressa saavutuksessa, jotka tapahtuivat Buddhan, Jeesus Kristuksen ja Pekka Ervastiin voitoissa. Ja P. E:n kuolemassa tämä hyvänylösnousemus siirtyi toiseen vaiheeseen. Siinä se jatkuu siten, että yksilöissä tapahtuu mystillinen kuolema ja henkinen ylösnousemus.

Entä pahanylösnousemus? Se seuraa hyvänylösnousemusta kuin varjo valoa, tai väärä raha oikeata rahaa. Niinkuin varjoa ei voi olla ennen valoa, eikä väärää rahaa ennen oikeata rahaa, samoin ei voi pahanylösnousemus ratkaisevasti tapahtua ennenkuin hyvänylösnousemus on ensin ratkaisevasti tapahtunut. Ja pahanylösnousemuskin on nyt tapahtunut. Sanoihan P. E. itse, että on niinkuin kaikki pirut päästettäisiin irti.

Ja tällaiseksihan ihmiskunnan elämä onkin meidän päivinämme muodostunut. Se on sotaa, sortoa ja kostoja. Se on kuin piinallista painajaisunta, helvettiä, josta kuvaavasti voitaisiin sanoa, että siinä alkaa olla itkua ja hammasten kiristystä.

Kaiken tämän sanottuamme voimme vielä kysyä: missä nyt on pelastus?

Tästähän olemme esityksessämme kaiken aikaa puhuneet. Pelastus alkaa yksilöstä. Yksilö on aina tilaisuudessa tekemään tilin ja uudelleenjärjestelyn elämässään. Henkilönä hän voi asettua passiivisen vastarinnan kannalle suhteessa sotaan ja kaikkeen pahaan. Sensijaan hän voi asettua myönteiselle kannalle suhteessa Mestarin sanomaan. Ja mitä Mestarin sanoma on, siitä olemme esityksessämme pitkin matkaa puhuneet.

J. R. Hannulan julkaisemat kirjat:

	Hinta nid
VALLITSEEKO IHMISELÄMÄSSÄ LAKI, 1914. Toinen painos 1944 (sisältää uutena painoksena myös 1915 ilmestyneet "Ryövärinä ristillä" ja "Vaeltaja korvessa".	60:—
ILMESTYSKIRJA TEOSOFIAN VALOSSA, 1918. Loppuunmyyty.	
JOHANNEKSEN EVANKELIUMI TEOSOFIAN VALOS- SA, 1919	30:—
LUOMINEN, toinen painos, 1923	
TUBAL-KAIN 1923	
VEDENPAISUMUS, 1924	
ISÄ AABRAHAM, 1925	
Edelliset neljä sidottuna yksiin kansiin	100:—
JOS KRISTUSTA SEURAISIN, 1925, 1946	100:—
TIETOPUOLINEN JA KÄYTÄNNÖLLINEN USKONTO, 1925	10:—
EI VAIN LEIVÄSTÄ, toinen painos 1945	30:—
TULIJÄRVI, 1926	25:—
KALEVALA, TEOSOFIA JA RITARIUS, 1937	10:—
PEKKA ERVASTIN ASEMA, 1938	10:—
MITÄ OLEMME OPPINEET?, 1938	10:—
SANANEN VIELÄ PEKKA ERVASTIN ASEMASTA, 1939	10:—
UUSI HENGEN VUODATUS JA UUSI USKO, 1939	10:—
ETTET TUNTENUT ETSIKKOAIKAASI, 1940	10:—

	Hinta nid.	
TOSI ISRAELIITTA, 1940	10:—	
YLENTÄKÄÄ IHMISEN POIKA, 1940	10:—	
Edelliset 8 vihkoa yksissä kansissa nimellä Pekka		
Ervastin asema	100:—	
VUORISAARNAN OPPILAAN NÄKÖKULMASTA		
I, 1935	30:—	
II, 1935	30:—	
III, 1936	30:—	10:—
IV, 1937	30:—	
V, 1938	30:—	
Edelliset 5 yksissä kansissa	200:—	
SISÄISEN OPETTAJAN SEURASSA, toinen painos,		
1936	30:—	30:—
IHMINEN, MITÄ MIETIT?, 1939	30:—	
UUDESTISYNTYVÄ TEMPELI, 1940	30:—	
ELÄMÄNYMMÄRRYKSEMME RAKENTUMINEN, 1940	30:—	
SYNTYNYTTÄ MAAILMANUSKONTOA, 1941	30:—	
MESTARI JA ME, 1942	80:—	
IHMISYYS, 1943	50:—	
YKSIÖ JA RYHMÄ (kokoomateos) 1943	30:—	
TUOMIOKAUSI, 1944	60:—	
TUOMIOKAUSI II, 1945	70:—	
KEHITYKSEN JÄRJESTELMÄ	10:—	
PARATIISIN TARU, 1946	100:—	

Johannes Kotipellon kirjat:

MITEN TULIN TEOSOFIKSI?, 1938	30:—
TOTUUDENETSIJÄ, 1939	30:—

P. E:N KANNATUSLIITTO

Tampere, Santalahdentie 7 E 13.

J.R. Hannula Mestarin sanoma 1947
Kopio 12.11.2015 Jarmo Niemi Turku

